

Tržaška zavoda Stefan in Zois začela s selitvijo

V Trstu ponovno priplula Dionea: iz parnika se je prelevila v luksuzno jahto

5

Trg Seghizzi v goriškem grajskem naselju bo dobil novo podobo

12

Franca Žgavec o sezoni Kulturnega centra Lojze Bratuž

13

Primorski dnevnik

SREDA, 18. AVGUSTA 2010

št. 194 (19.901) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Multikulturalnost v Trstu: čevapčiči in kebab

BREDA PAHOR

Da ne bo nesporazumov: osebno imam rada tako čevapčiče kot kebab, jem jih tako v njihovi »domovini« oz. tam, kjer so pravi mojstri v njihovi pripravi, kot tudi pri nas ali pa na potovanjih. Tudi podatek, da je na Tržaškem odstotek tujih državljanov, ki upravljajo gostinske lokale, presegel 15 (med njimi je največ Srbov, napisali kebab pa se kar sami množijo), ocenjujem pozitivno. Raznovrstnost je porok za možnost izbire, te pa ne more biti, če ni ponudbe. In to velja za vsa področja. In še nekaj: uradni statistični podatki povedo tudi, da se priseljenci pri nas morejo in znajo uveljaviti, če imajo vsaj osnovne pogoje.

Čemu torej ta zapis? Trst namreč slovi, točneje bi lahko rekli, da ga tako že šablonsko označujejo, kot kozmopolitsko mesto, v katerem naj bi se prepletali različni jeziki, kulture, veroizpovedi ... Zidanih pomnikov o tem v Trstu ne manjka, samo malo se je treba razgledati okoli sebe, lahko bi npr. začeli z ogledom različnih cerkva. Odlični in tudi zgovorni vodiči so tržaška pokopališča, kjer nagrobniki, napisi in okrasni nesporno opominjajo, da so v Trstu živeli zelo različni ljudje oz. organizirane skupnosti. Da je to globoko pokopana zgodovina, je skoraj nujna pripomba. In v tem je ena glavnih današnjih težav nekdanjega multikulturalnega urbanega središča: večjezičnost je nema, uradni Trst jo z veliko težavo priznava. O političnem vidiku vidne prisotnosti slovenske manjšine na Tržaškem stalno pišemo, tokrat kratka pripomba o slovenskem kulturnem Trstu: pregled seznama tržaških »uradnih« poletnih kulturnih prireditev nam neizprosno pove, da je slovenski tržaški obraz zakrit.

PETI EVROPSKI KORIDOR - Predhodni načrt hitre železnice

Nabrežina izhodišče dveh železniških predorov

V Bruslju upajo, da bo okvirni načrt nared pred koncem leta

ITALIJA - V Rimu umrl 82-letni Francesco Cossiga

Odšel protagonist polstoletne zgodovine italijanske republike

RIM - Nekdanji predsednik republike in vlade, dosmrtni senator Francesco Cossiga je izgubil boj za življenje in po devetih dneh intenzivne nege v rimski bolnišnici Gemelli umrl včeraj nekaj po 13. uri. Podlegel je za-

stoju srčno-ožilnega sistema. 82-letni Cossiga je bil človek institucij, izrazite in tudi kontroverzne osebnosti. Štirim najvišjim predstavnikom države - predsedniku republike, premierju in predsednikoma obeh parlamentarnih

zbornic - je zapustil štiri pisma, v katerih izraža svojo neomajno vero v »demokracijo in suverenost naroda, kot tudi v načela zaščite verskih, narodnih, jezikovnih in političnih manjšin«.

Na 2. strani

TRST - Nabrežina bo izhodišče dveh predorov za hitro železnico. To izhaja iz predhodnega načrta o izvršljivosti nove proge v sklopu evropskega koridorja. Pod tržaško pokrajino naj bi izpeljali dva tunela: prvega od Nabrežine do meje s Slovenijo in drugega od Nabrežine do Trsta.

Evropska unija upa, da bo dokončni predhodni načrt nared pred koncem tega leta, kar pa je malo verjetno. To bo odvisno tudi od poteka razgovorov med italijansko in slovensko vlado, ki se bodo nadaljevali septembra.

Na 4. strani

Videm: bivši menedžer prodajal ledvico

Na 3. strani

Križ: maša pred zaprto cerkvico sv. Roka

Na 5. strani

Nesreča na domu Manlia Cecovinija

Na 6. strani

V Trstu delijo potni list varne ljubezni

Na 7. strani

Goriška policija prijela mladeniča z drogo

Na 12. strani

Večji nadzor v centru CIE v Gradšču

Na 12. strani

HRVAŠKA Zaradi afere Hypo preiskava proti Sanaderju?

ZAGREB - Hrvaško državno tožilstvo je menda sprožilo prvo preiskavo proti nekdanjemu hrvaškemu premierju Ivu Sanaderju v zvezi z njegovo domnevno vpletenostjo v afero, povezano z avstrijsko banko Hypo Group Alpe Adria. Sanader naj bi pred obtožbami že pobegnil v ZDA. Tožilstvo naj bi sprožilo preiskavo o 800.000 nekdanjih nemških markah, ki jih je Sanader menda prejel kot podkupnino od poslovneža in enega od najbogatejših Hrvatov Miroslava Kutle, da bi mu uredil posojilo pri Hypo Alpe Adria.

Na 15. strani

KATASTROFE - Po približno 1600 žrtvah zaradi poplav

Pakistanu grozijo nalezljive bolezni

Neposredno naj bi bilo ogroženih 3,5 milijona otrok - Humanitarna pomoč prihaja le po kapljicah

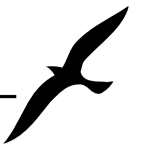
ISLAMABAD - Pakistan, ki so ga opustošile katastrofalne poplave, so sedaj prizadele še nalezljive bolezni. Poleg okoli 1600 neposrednih smrtnih žrtev poplav so iz Pakistana včeraj poročali še o prvih umrlih zaradi širjenja nalezljivih bolezni, zaradi česar so ZN opozorili pred "drugim valom smrti". Skupno naj bi bilo v Pakistanu zaradi nalezljivih bolezni, povezanih z onesnaženo vodo, ogroženih kar okoli 3,5 milijona otrok.

V zbirne centre se je zateklo na sto tisoče ljudi, ki so izgubili svoje domove. Nekateri so tam že več kot deset dni, v večini teh centrov pa zaradi množice ljudi vladajo katastrofalne higienske razmere. Skupno je zaradi poplav brez strehe nad glavo ostalo okoli 20 milijonov Pakistancev. Pakistan nujno potrebuje za najmanj 460 milijonov dolarjev nujne pomoči v šotorih, odejah, pitni vodi, hrani in zdravilih, opozarjajo ZN. Vendar je kljub dramatičnim pozivom generalnega sekretarja ZN Ban Ki Moona odziv bolj ali manj pičel.

Na 15. strani

RIM - Pri 82 letih umrl nekdanji predsednik republike in vlade, minister in dosmrtni senator

Francesco Cossiga v rimski bolnišnici izgubil boj za življenje

Zapustil je štiri pisma za najvišje institucionalne predstavnike države - Zasebni pogreb na rodni Sardiniji

RIM - Po devetih dneh intenzivne nege je včeraj nekaj po 13. uri v rimski bolnišnici Gemelli umrl nekdanji predsednik republike in dosmrtni senator Francesco Cossiga. Njegovo zdravstveno stanje se je močno poslabšalo v noči na torek, tako da so zdravniki v opoldanskem sporočilu za javnost zapisali, da je prišlo do »hitrega in drastičnega poslabšanja srčno-žilnega sistema«, zaradi česar je bilo treba bolnika znova priključiti na naprave za umetno podporo življenjskih funkcij. Do novega poslabšanja je prišlo po nekaj dneh previdnega optimizma zdravnikov.

Cossiga se je na smrt pripravil, saj je med hospitalizacijo opravil ustrezne verske zakramente in zapustil sveženj z več pismi. Eno je naslovil na generalnega sekretarja senata, kateremu je zaupal podrobna navodila za svoj pogreb. Neuradno se je izvedelo, da je odklonil državni pogreb, z izjemo častne čete bersaljerjev brigade Sassari, pokopan pa želi biti na pokopališču svojega rojstnega kraja Sassari na Sardiniji, poleg svojega

očeta in sestre. Sekretarju senata je zapustil še štiri pisma za najvišje predstavnike državnih institucij, in sicer za predsednika republike Giorgia Napolitana, za predsednika senata Renata Schifanija, za predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija in za premierja Silvia Berlusconi. Cossiga je naročil, da morajo biti pisma predana naslovnikom šele po njegovi smrti. Kaj je v teh pismih za sedaj ni znano, tako da je nekdanji predsednik republike tudi po smrti pustil za seboj neke vrste skrivnosti.

Čeprav so se Cossigovi sorodniki in najbližji prijatelji pokojniku poklonili že takoj po smrti, bodo njegovi posmrtni ostanki na izrecno željo družine na parih danes med 10. in 18. uro v osrednji cerkvi katoliške univerze Sacro Cuore na Trgu Francesco Vito 1. Tam se bodo lahko nekdanjemu predsedniku poklonili državljani in predstavniki oblasti. Kot omenjeno, bo pogreb v zasebni obliki na Sardiniji, najverjetneje v Sassariju, kjer se je Francesco Cossiga rodil 26. julija 1928.

Francesco Cossiga
na Kvirinalu
januarja 2008

ANSA

RIM - Odzivi na na smrt nekdanjega predsednika republike Poudarek na močni osebnosti in vlogi za ohranjanje demokracije

RIM - Med prvimi so včeraj takoj po novici o smrti nekdanjega predsednika republike izrazili sožalje visoki cerkveni dostojanstveniki, predstavniki državnih institucij in politike. Globoko bolečino je izrazil papež Benedikt XVI., ki je pred nekaj dnevi poslal na obisk v bolnišnico svojega odposlanca, msgr. Fisichello, medtem ko je predsednik italijanske škofске konference kardinal Angelo Bagnasco spomnil, da je Cossiga »služil državi v zelo občutljivih trenutkih«.

Predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je Cossigo poznal od mladih let, ko sta se prvič srečala v parlamentu leta 1958, je dejal, da ga je »takoj presenetilo - skupaj z živahnostjo in pestrostjo njegovih kulturnih interesov - Cossigovo človeško bogastvo, ekstrovertna in priskrba duša, a tudi njegov smisel za humor, ki so ga spremljali skozi vso njegovo dolgo javno življenje«.

Premier Silvio Berlusconi žaluje za »priljubljenim, priskrbinim in širokosrčnim prijateljem«. Manjkale mu bodo Cossigova »inteligenca, ironija in podpora«. Izraze globokega sožalja sta na družino naslovila tudi predsednik italijanske obeh parlamentarnih zbornic. Predsednik senata Renato Schifani je ob novici o smrti Francesca Cossige prekinil svoje počitnice na Siciliji, medtem ko je predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini izjavil, da je Cossiga »v več kot 50 letih politične dejavnosti v službi institucij odločno in dosledno interpretiral ustavna načela in tudi pomembno prispeval k ohran-

nitvi demokracije v nekaterih najbolj dramatičnih fazah življenja republike v preteklih desetletjih«.

Cossigov politični somišljenik Giulio Andreotti je bil včeraj tako prizadet, da ni mogel dati neposrednih izjav, medtem ko za nekdanjega premierja Romana Prodija »Italija s Francescom Cossigo izgublja enega od protagonistov svoje republikanske zgodovine«. »V političnem vrhu se je znašel v zelo težkih in zapletenih trenutkih, a je znal naloge opravljati s svojo močno osebnostjo in še zlasti z velikim spoštovanjem do institucij«, je še dejal Prodi. Massimo D'Alema, ki se mora Cossigi zahvaliti za to, da je svojčas prišel do premierskega stolčka, pa je izjavil, da je bil nekdanji predsednik republike »velik protagonist demokratičnega življenja Italije«. »Bili so trenutki, ko sva se srečala, pa tudi taki, ko sva imela ostre konflikte, vendar vedno z medsebojnim spoštovanjem in lojalnostjo. V zadnjih letih naju je družilo intenzivno prijateljstvo, za katerega mu bom ostal hvaležen«, je dodal D'Alema. Njegov strankarski kolega Pierluigi Bersani pa je menil, da je bil dosmrtni senator »posebna in izredna osebnost, ki je del naše zgodovine«. Za Cossigo žaluje tudi Severna liga, posebno pretresen pa je bil včeraj voditelj UDC Pier Ferdinando Casini, ki je izjavil, da je Cossiga doživljal »velika zadovoljstva in tudi neskončne grenkobe, zato je večkrat odstopil in prav tolikokrat vstal s pogoršča. Bil je anti-konformistična, pogumna osebnost in anticipator.«

RIM - Bogato Cossigovo življenje Od briljantnega študenta do predsednika republike

RIM - Francesco Cossiga se je rodil 26. julija 1928 v Sassariju na severu Sardinije. Krščanskim demokratom se je pridružil pri 17. letih. Po koncu študija, star komaj 20 let (nekaj razredov liceja je namreč preskočil), je predaval ustavno pravo, po izvolitvi v parlament pa se je v celoti posvetil politiki.

Cossiga je bil predsednik republike med letoma 1985 in 1992. Izvo-litev krščanskega demokrata Cossiga na čelo države leta 1985 so mnogi razumeli kot vrhunec njegove dolge, včasih tudi kontroverzne politične kariere. Med drugim je bil v dveh letih 1979-1980 predsednik vlade. Pred tem je bil notranji minister, in sicer v enem najbolj napetih obdobjih v povojni zgodovini Italije. Notranje ministrstvo je namreč vodil leta 1978 v času ugrabitve in umora takratnega voditelja krščanskih demokratov in nekdanjega premiera Alda Mora. Cossiga je bil v vladi med tistimi, ki so zavrnili pogajanja z ugrabitelji, teroristi Rdečih brigad.

Malo potem ko so v Rimu 9. maja 1978 - skoraj tri mesece po ugrabitvi - odkrili s strelji prešečano Morovo truplo, je Cossiga odstopil.

Le leto pozneje se je kot premier vrnil v središče političnega življenja. Položaj je sicer opravljal le eno leto, nato pa je bil med drugim tudi predsednik poslanske zbornice. Na položaj predsednika države je bil leta 1985 izvoljen kot doslej najmlajši kandidat, pri 57 letih.

Proti koncu predsedniškega mandata so Cossigi komunisti v parlamentu grozili z odstavitvijo (pozneje so si sicer premislili), ker je priznal, da je igral ključno vlogo v skrivni, od ZDA sponzorirani organizaciji Gladio, katere cilj je bil Varšavskemu paktu preprečiti prevzem nadzora nad Italijo. Zaradi tega je Cossiga dva meseca pred iztekom predsedniškega mandata odstopil. Tako kot vsi nekdanji italijanski predsedniki je bil tudi Cossiga imenovan za dosmrtnega senatorja.

SPOMINI IZ NAŠIH KRAJEV - Francesco Cossiga je dobro poznal našo stvarnost

»Rezijani so potomci Rusov, Tito je bil velikan«

Kot predsednik republike se je zelo zavzemal za priznanje samostojne Slovenije - Bil je velik zagovornik rovarjenja skrivne organizacije Gladio

TRST - Francesco Cossiga je bil svojstvena in kontroverzna osebnost tudi v odnosu do naših krajev. Prebivalce Rezije je večkrat označil za potomce Rusov in Italijo kot edino državo zahodne Evrope z rusko jezikovno manjšino. To je menda povedal tudi v Moskvi. Jugoslovanskega predsednika Tita je imel za velikana sodobne zgodovine, ko je bil predsednik republike, se je odkrito zavzel za italijansko priznanje samostojne Slovenije in se glede tega večkrat sprl s tedanjim zunanjim ministrom Giannim De Michelisom, do zadnjega pristašem celovitosti SFRJ. Pokojni državnik je bil zagovornik zaščite slovenske manjšine in obenem zaščitnik tajne organizacije Gladio, ki je dolga leta ustrahovala Beneške Slovence.

Sardinec Cossiga je bil občutljiv za manjšinske jezike. Zelo se je zameril demokratični Španiji, ko je stopil v bran Baskov in Kataloncev, zameril se je tudi italijanski vladi, saj se je večkrat odkrito opredelil za samoodločno Južne Tirolske. V svoji dolgi politični karieri se je nekajkrat srečal z delegacijami slovenske manjšine in je v senatu podprl zaščitni zakon. Do Slovencev v Italiji je imel sicer protisloven odnos. Rezijani so bili zanj Rusi, Slovence pa je večkrat omenjal v zvezi z rovarjenjem Gladia, ki ga je vneto zagovarjal, »saj je šlo za bra-

nitelje italijanske vzhodne meje pred komunistično nevarnostjo.«

Cossiga ni bil presenečen, ko je Ljubljana pred kratkim spet poimenovala ulico po Titu. »Razumem ljubljanskega župana in Slovence, saj je bil Tito tudi v Sloveniji zelo priljubljen,« je poudaril pokojni politik. Tita je vedno imel za zadnji okop pred sovjetsko nevarnostjo v Evropi, zato bi mu morali tudi v Trstu postaviti spomenik ali vsaj manjše spominsko obeležje, je dejal. »Ko je bil Tito na smrtni postelji v Ljubljani, se je Italija bala, da bi njegovo smrt izkoristila Moskva in v času zmede zasedla Jugoslavijo, skupaj s Trstom. Ker zveza Nato ne bi posredovala, saj bi to pomenilo tretjo svetovno vojno, so bili Italijani pripravljeni Trst odstopiti Sovjetski zvezi,« je maja 2004 v nekem intervjuju povedal Cossiga. Bil je prvi italijanski predsednik, ki je uradno obiskal fojbo pri Bazovici ter Porčinj v zahodni Benečiji (malga Porzus).

Bil je zagovornik samostojne Slovenije. Novembra leta 1991 je v spremstvu predsednika Furlanije-Juljske krajine Adriana Biasuttija peš prečkal tedanjo italijansko-slovensko mejo v Škabrijelovi ulici v Gorici in se v Novi Gorici srečal s slovenskimi predstavniki Milanom Kučanom. Zunanji minister De Michelis je Cossigovo potezo

Med sprejemom enotne delegacije slovenske manjšine se Francesco Cossiga rokuje s Andrejem Bratužem; v sredini pokojna senatorka Jelka Grbec, desno Aldo Rupel

ARHIV M. MAGAJNE

označil kot povsem osebno pobudo, čas pa je dal prav včeraj umrlemu politiku. Nekaj tednov prej je Cossiga nakazal možnost, da bi se jugoslovanski vojaki, ki so zapuščali Slovenijo, s svojimi tanki izognili Kopru in se umaknili čez Trst ter se tam

vkrcali na ladje za Črno goro. De Michelis je ostro nastopil proti tej možnosti in se sprl s Cossigo, ki je moral takrat (morda prvič in zadnjič) kloniti pred pritiskom socialističnega zunanjega ministra. S.T.

VIDEM - Žalostna zgodba današnjega časa

Menedžer brez službe prodajal ledvico za 100 tisoč evrov

Poštna policija je na spletnem omrežju odkrila nenavadno ponudbo

Videm, prizorišče žalostne zgodbe o poskusu prodaje ledvice

VIDEM - Pred enim letom je izgubil službo in sedaj je skušal prodati ledvico za 100 tisoč evrov. Bridko zgodbo današnjega časa je odkrila videmska poštna policija, ki je nenavadni »oglas« zasledila na spletnem omrežju, ga takoj umaknila s spleta in stopila v stik z obupanom Furlanom. Več kot eno leto je zaman iskal novo zaposlitev, na koncu je na spletu ponudil ledvico, da bi lahko preživel, je pojasnil policistom.

Preiskovalci so v začetku mislili, da gre za šalo, čeprav dokaj neslano, ko so klicali na mobilni telefon ponudnika pa so bili grenko presenečeni. 52-letni Videmčan jim je razkril svojo bridko zgodbo. Do lanskega maja je bil menedžer zasebnega furlanskega podjetja, finančno dobro stoječ in, kot se temu pravi, srečno poročen. Potem je nastopila gospodarska kriza. Moški je najprej izgubil službo, potem je prišla še družinska kriza z ločitvijo, po kateri je žena z otrokoma ostala v družinski hiši. Sam se je preselil v majhno stanovanje, ki ga s časom ni uspel več vzdrževati. Finančni krizi se je pridružila še osebna kriza, ki je nesrečnega pahnila še v depresijo. Skratka življenjski polom, zaradi katerega se je moški odločil za takšno ekstremno gesto.

Policija je ugotovila, da je moški pred tem na spletu objavil že številna sporočila, v katerih je prosil za zaposlitev. Vsi so ostali brez odziva. Policisti sedaj upajo, da bo nekdanji menedžer dobil zaposlitev, ki mu bi omogočila dostojno življenje.

V Piranskem zalivu istrski ribič »ujel« bombo

UMAG - Istrski ribič Danilo Latin je v ponedeljek v Piranskem zalivu v svojo mrežo zajel bombo iz druge svetovne vojne, o čemer je obvestil policijo. Policisti so mu svetovali, naj poskuša mino potegniti na ladjo, vendar pa jih ribič ni poslušal. Mrežo z mino je odvelel proti Savudriji in jo po navodilih pirotehnikov pustil približno 40 metrov od obale. Policijski potapljači in pripadniki pirotehnične enote istrske policije so nato na morskem dnu v bližini zaliva Alberi našli protiladijsko mino iz druge svetovne vojne. Po pregledu so ugotovili, da skoraj to no težka mina ni nevarna, a jo bodo vseeno odstranili in uničili. To bodo storili jeseni, po koncu turistične sezone.

Poljak na Hrvaškem drvel 243 kilometrov na uro

VARAŽDIN - Hrvaška policija je v ponedeljek na avtocesti med Zagrebom in hrvaško-madžarskim mejnim prehodom Goričan prestregla motorista, ki je drvel kar 243 kilometrov na uro. Kot so včeraj sporočili iz varaždinske policijske uprave, je šlo za poljskega državljanja. 31-letni Poljak bo moral zaradi prehitre vožnje plačati 3000 kun (414 evrov) kazni, poleg tega pa 12 mesecev ne bo smel voziti na ozemlju Hrvaške.

SVET EVROPE - Poročilo komisarja za človekove pravice

Hammarberg opozoril tudi na položaj Romov v Sloveniji

STRASBOURG - Komisar Sveta Evrope za človekove pravice Thomas Hammarberg je včeraj opozoril na položaj več deset tisoč Romov, ki v Evropi živijo brez vsakršnih dokumentov. Romi, ki nimajo rojstnih listov, osebnih izkaznic, potnih listov ali drugih dokumentov, pogosto ne morejo uveljavljati osnovnih pravic v izobraževanju, zdravstveni oskrbi, socialni in na volitvah, je v včeraj objavljenem razmišljanju navedel Hammarberg.

S tovrstnimi težavami se Romi po trditvah Hammarberga soočajo v številnih državah v Evropi, še posebej pereče pa so na Zahodnem Balkanu, kjer so bila sprejeta restriktivna pravila za pridobitev državljanstva. Pri tem Hammarberg izpostavlja tudi Slovenijo, "kjer so na tisoče Romov leta 1992 izbrisali iz registra stalnih prebivalcev", pa tudi Srbijo in Hrvaško, kjer se Romi, ki želijo zakonsko urediti svoj položaj, pogosto soočajo z zapletenimi administrativnimi postopki in previsokimi pristojbinami.

Razmere so ponekod poslabšali tudi oboroženi konflikti, je zapisal Hammarberg in izpostavil primer Romov s Kosova. Kot je navedel, so bili številni Romi s Kosova prisiljeni zbežati, pri tem pa so se dokumenti izgubili ali so bili uničeni. Zahodnoevropske države je Hammarberg pozval, naj Rome prenehajo prisilno vračati na Kosovo. Pri tem se je skliceval na nedavno poročilo Unicefa, ki kaže, da je 38 odstotkov Romov, ki so jih izgnali iz Nemčije, brez državljanstva.

Pravica do nacionalnosti je osnovna človekova pravica, navedena v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, je še poudaril komisar Sveta Evrope. (STA)

Komisar Sveta Evrope za človekove pravice Hammarberg

AFERA - Zaradi kazenske ovadbe

Predsednik Türk odpoklical veleposlanika v Španiji Reberca

LJUBLJANA - Predsednik republike Danilo Türk je podpisal ukaz o odpoklicu veleposlanika v Španiji Petra Reberca, proti kateremu je policija vložila kazensko ovadbo zaradi nepravilnosti pri poslovanju veleposlaništva v Madridu.

Po pisanju medijev je policija proti Rebercu vložila kazensko ovadbo zaradi suma storitve več kaznivih dejanj pri poslovanju veleposlaništva, zunanje ministrstvo pa mu je že leta 2009 vročilo opozorilo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov. Reberc je v odzivu na kazensko ovadbo minuli teden za Delo povedal, da o ovadbi ni obveščen in odločno zavrača obtožbe, da je zagrešil kazniva dejanja. "Gre za izjemno podlo gonjo z namenom, da se onemogoči vse tiste veleposlanike, ki razmišljajo z lastno glavo in si upajo znotraj ministrstva kaj predlagati," je dejal Reberc.

Kot je pojasnil, je takih posameznikov več in vsi imajo težave z vrhom ministrstva, ki nima nobenih dosežkov. "Skupno vsem tem, ki vodijo gonjo, pa je, da so bili skupaj v jugodiplomaciji," je

še dejal Reberc.

Reberc je sicer tudi sam podal kazensko ovadbo proti več osebam na zunanjem ministrstvu. Med njimi je tudi minister Samuel Žbogar, nekdanji veleposlanik v Washingtonu, ki ga je Reberc ovadil zaradi porabe denarja od kupnine, ki jo je veleposlaništvo v Washingtonu prejelo za prodajo objekta, ki ga je Slovenija nasledila od bivše Jugoslavije.

Poleg tega je ovadil tudi generalnega sekretarja MZZ Aljaža Gosnarja, ker naj bi od njega neupravičeno zahteval, da tajniki na veleposlaništvu neupravičeno izplača 40.000 evrov. Ovadbo je vložil tudi proti nekdanjemu veleposlaniku Petru Tošu, ki je izvajal inšpekcijski nadzor, v okviru katerega so ugotovili več nepravilnosti na veleposlaništvu v Madridu. Po mnenju Reberca je imel Toš ob pregledu delovanja veleposlaništva v Madridu prevelika pooblastila.

Reberc je nastopil mandat veleposlanika v Madridu februarja 2007, končal pa naj bi ga februarja 2011. (STA)

GOSPODARSTVO - Predsednik velenjske skupine Franjo Bobinac o nakupu švedskega podjetja

Prevzem Aska je za Gorenje strateški

Za podjetje iz propadle skupine Merloni so v Velenju odšteli 4,5 milijona evrov - V Gorenju stavijo na sinergije in na nove, predvsem skandinavske trge

VELENJE - Prevzem švedskega ponudnika gospodinjskih aparatov Aska, do katerega je prišlo julija letos, je za Gorenje po besedah predsednika njene uprave Franja Bobinca nov strateški mejnik, saj obema družbama omogoča številne pomembne sinergije in možnost hitreje rasti. Po oceni Bobinca Gorenje s tem uresničuje strategijo hitro rastočega vseevropskega igralca v panogi. Na včerajšnji novinarski konferenci v Velenju je povedal, da Asko, katerega nakup je bil vreden 4,5 milijona evrov, na švedskem proizvajala pomivalne stroje, skupina Asko, ki ima podjetje tudi na Finskem, pa ima skupaj 850 zaposlenih.

Poleg blagovne znamke Asko je skupina tudi lastnik blagovne znamke Upo. Lani so ustvarili 170 milijonov evrov prihodkov, letos naj bi ti znašali 176 milijonov evrov, EBITDA (dobiček iz poslovanja pred obrestmi, davki in amortizacijo) pa 7,2 milijona evrov. Kapital Aska je konec junija letos znašal 26,5 milijona evrov, njegova zadolženost pa 18,9 milijona evrov.

Pogled na sedež družbe Gorenje v Velenju

ARHIV

Prvi mož Gorenja je novinarjem pojasnil, da so Asko v konsolidacijo skupine Gorenje vključili 1. avgusta letos, njegov prevzem pa predstavlja nov strateški korak v razvoju skupine

Gorenje. Na letni ravni bo Gorenje v Asko predvidoma vlagalo od štiri do pet milijonov evrov, prvo večjo finančno injekcijo naj bi družba dobila morda že konec letošnjega leta.

Bobinac je izrazil zadovoljstvo s prevzemom Aska, predvsem zaradi razvoja programa pomivalnih strojev, ki dopolnjuje Gorenjevo proizvodnjo, velikih sinergij, ki jih bodo prinesli trgi ZDA, Avstralije in Skandinavije, kjer je Asko že utrjen, in vrhunske managerske ekipe, ki jo ima švedska družba. Sinergijski učinki bodo tudi na prodajno - marketinškem, produktno-razvojnem, nabavnem in proizvodnem področju. Glede na komplementarnost izdelkov pa bo Gorenje dopolnilo ponudbo svojih izdelkov. Prevzem švedskega Aska bo prispeval tudi k okrepitvi portfelja znamk skupine Gorenje in okrepitvi oz. definiranju distribucijskih kanalov. Gorenje tako predvideva, da bi v kratkoročnem obdobju blagovne znamke Gorenje, Asko in Upo v Skandinaviji dosegle 10-odstotni tržni delež.

V Velenju pričakujejo, da bo prevzem Aska pozitivno vplival na finančne kazalnike skupine Gorenje in na uresničevanje strateškega načrta skupine v vseh globalnih elementih. Pogajanja za prev-

zem švedske družbe so bila zelo dolga, tekla so od junija lani, Gorenju pa je uspelo dodatno zmanjšati obveznosti Aska do prejšnjih lastnikov. Tako naj bi Asko v drugi polovici letošnjega leta ustvaril tri milijone evrov izrednega dobička. Prevzem Aska vsekakor pomeni rast vrednosti podjetja za delničarje oziroma rast Gorenjevih delnic.

Direktor Aska Staffan Billinger, ki bo svojo funkcijo obdržal tudi po prevzemu, je v Gorenju kot novem lastniku prepoznal nove priložnosti. Prepričan je namreč, da biti član skupine Gorenje prinaša kar nekaj prednosti. »Novi trgi, distribucijski kanali in široka paleta izdelkov so zagotovo pozitivni za Asko, kot tudi za Gorenje, hkrati pa je za nas zelo pomemben stabilen lastnik z dolgoročno osredotočenjem in strateško vizijo. Asko in Gorenje vidim kot zmogljivo kombinacijo z veliko pozitivnimi učinki na poslovanje obeh družb in se veselim prihodnjega razvoja blagovne znamke Asko v okviru skupine Gorenje,« je dejal Billinger. (STA)

PETI EVROPSKI KORIDOR - Predhodni načrt italijanskih železnic

Iz Nabrežine dva podzemna predora: prvi do Trsta in drugi do Slovenije

Odločitev o dokončni trasi naj bi padla pred koncem tega leta - Pritiski iz Bruslja, a kje je denar?

Družba italijanskih železnic RFI (Rete ferroviaria italiana) je pripravila okvirni načrt o izvedljivosti nove hitre železnice, ki naj bi prečkala tržaško pokrajino. Gre za traso petega evropskega koridorja od Benetk do Ronk in naprej do Slovenije. Celovit načrt o izvedljivosti celotne proge naj bi bil pripravljen do konca tega leta. Na to računajo tudi v Bruslju, kjer pa dvomijo, da bosta Italija in Slovenija do takrat dosegli končni dogovor o novi železnici, o kateri se precej neuspešno pogajata že nekaj časa. Državi sta se vsekakor sporazumeli, da podzemna proga ne bo tekla pod Glinščico in da bo med Nabrežino in mejo obveljala t.i. severna različica trase. Novost predstavlja trasa med Nabrežino in Trstom, ki jo povzemamo na osnovi uradnih dokumentov družbe RFI.

Nabrežina Postaja bo ključnega pomena za načrtovano hitro železnico v naših krajih. Območje postaje na nekdanji avstro-ogrski Južni železnici bo izhodiščna (vstopna oziroma izstopna) točka dveh predorov: prvi bo povezoval Nabrežino s Slovenijo, drugi pa s Trstom. Železnica do Trsta bo dolga okoli 13 kilometrov, od katerih jih bo dvanajst teklo globoko pod zemljo. Vsa pod zemljo (12,5 km) bo proga od Nabrežine do Slovenije. V prvem tunelu bodo lahko vlaki dosegli hitrost 200 km na uro, v drugem (Nabrežina-Slovenija) pa hitrost kar 250 km na uro.

Predor med Nabrežino in Trstom načrtujejo severovzhodno od Križa, od koder naj bi se trasa (nekje

na območju Sv. Primoža) pod zemljo spustila do Grljana in nato tekla severno od sedanje železniške proge Tržič-Trst, kar pomeni južno od Proseka in Kontovela. Predor Nabrežina-Slovenija načrtujejo na območju devinsko-nabrežinske, zgoniške in repentabske občine. Načrt RFI ne govori o globini tunelov pod Krasom, predvideva pa okvirno podzemno povezavo med Trstom in Divačo (okoli

9 kilometrov dolžine). Na tej trasi naj bi vlaki vozili največ 100 km na uro.

V ekspertizi, ki spremlja načrte, piše, da je celotno območje hitre železnice prepleteno z zaščitnimi conami. Strokovnjaki RFI posebej omenjajo zaščitni območji SIC »Tržaški in goriški Kras« in ZPS »Kraška območja Furlanije-Julijske krajine«, ki sodita v evropska zaščitena področja Natura 2000. Omenjena je tudi čez-

mejna okoljska zaščita, v kateri je direktno soudeležena Slovenija.

Izdelavi predhodnega načrta o izvedljivosti hitre železnice bodo spremljala sondiranja tal, piše v dokumentu RFI, ki je bil sestavljen letošnjega junija. Nekatera geološka sondiranja (npr. na območju Križa, Proseka in Kontovela) so bila že izvršena, druga (v smeri Barkovelj) pa so v teku oziroma se niso še pričela.

Nobena od štirih zainteresiranih občin (Devin-Nabrežina, Trst, Zgonik in Repentabor) v svoje prostorsko-urbanistične načrte (še) ni vključila nove železnice. Nobena uprava, kolikor nam je znano, tudi še ni začela uradnih pogovorov z železniško družbo. Niti Nabrežina in Trst, ki sta menda bila že okvirno seznanjena s projektiranjem dveh predorov.

S.T.

23. AVGUST Unija Istranov se bo spomnila totalitarizmov

Ezulsko združenja Unione degli istriani (Zveza Istranov) se bo v ponedeljek, 23. avgusta ob 18. uri spomnila žrtev totalitarizmov. To bo naredila pred spomenikom na Goldonijevem trgu, ki je posvečen vsem nedolžnim žrtvam totalitarizmov. Organizacija, ki jo vodi Massimiliano Lacota, se bo vsekakor izrecno spomnila predvsem žrtev nacizma in stalinizma, totalitarni režim pa je bil v Italiji gotovo tudi fašizem.

Zveza Istranov se pri tem sklicuje na resolucijo evropskega parlamenta, ki je proglasila 23. avgust za evropski dan proti totalitarnim režimom. Lacota je na včerajšnji predstavitvi ponedeljkove pobude pohvalil Riccarda Illyja (zamisel za obeležje na Goldonijevem trgu je dala njegova uprava) in njegovega naslednika Roberta Dipiazza, ki jo je stvarno izvedel. Ezulsko združenje računa, da bo Dipiazza pred iztekom svojega županskega mandata (spomladi 2011) še dodatno olepšal Goldonijev trg in njegovo bližnjo okolico. Lacota je ob tej priložnosti kritiziral evropske komuniste in del evropskih socialistov, ki so se v evropskem parlamentu v Strasbourgu svojčas opredelili proti razglasitvi evropskega dneva proti totalitarizmu.

ZNANOST - Fiziku priznanje tik pred smrtjo Diracova nagrada za slovo od Cabibba

V ponedeljek zvečer je v bolnici Fatebenefratelli v Rimu pri 75 letih starosti umrl svetovno znani fizik Nicola Cabibbo. Bolezen, ki ga je mučila že dolgo, se je v zadnjih dneh zaostрила in njegovo zdravstveno stanje se je naglo poslabšalo. Teden dni pred smrtjo, 8. avgusta, so Cabibba poklicali s tržaškega centra za teoretsko fiziko Abdus Salam (ICTP), saj je profesor na rimski univerzi La Sapienza prejemnik letošnje Diracove medalje. Priznanje si deli z Ennackalom Chandijem Georgeom Sudarshanom z univerze v teksaskem Austinu.

Cabibbo je bil eden najbolj znanih italijanskih fizikov, svoj doprinos je dal zlasti na področju študij o elementarnih delcih. Njegove teorije so omenjene v vseh učbenikih o fiziki. V zadnjih letih je po delu v ženevskem Cernu poučeval na rimskih univerzah La Sapienza in Tor Vergata. S svojimi raziskavami se je nekajkrat uvrstil v ožji krog favoritov za Nobelovo nagrado za fiziko, nagrade pa ni prejel.

Nicola Cabibbo

(ANSA)

Zadnjega priznanja je bil deležen tik pred smrtjo, Diracova medalja tržaškega centra ICTP ima poseben pomen. Pokojni Nicola Cabibbo in 79-letni ameriški raziskovalec indijskega rodu George Sudarshan sta si letošnje priznanje, posvečeno britanskemu fiziku Paulu Diracu, zaslužila z raziskavami o šibkih interakcijah in drugih aspektih teoretske fizike. Šibka interakcija je ena izmed štirih osnovnih naravnih sil, ostale tri so močna interakcija, elektromagnetna in gravitacijska sila. Šibka interakcija je temeljnega pomena za proučevanje sestave vesolja. Diracovo medaljo spremlja denarna nagrada, ki znaša pet tisoč ameriških dolarjev.

RAZISKAVA - Tržaška pokrajina tretja v Italiji Pomemben delež gostincev predstavljajo tuji državljani

Fundacija Leone Moressa iz Benetk je objavila rezultate raziskave o tipični etnični hrani in tujih državljanih, ki upravljajo gostilne, bare, trgovine z ekotičnimi živili in podobne dejavnosti. Trst se je izkazal kot zelo multietnično mesto: tuji državljani upravljajo 15,1 odstotka vseh gostinskih dejavnosti na Tržaškem. Tržaška pokrajina je zasedla absolutno tretje mesto, saj je vsedrjavno povprečje tujih podjetnikov v gostinskem sektorju skoraj polovično (8,6-odstotno). Še bolj multietnična sta samo Milan (17,5 odstotka) in toskanski Prato (15,8 odstotka), ki se je v zadnjem desetletju spremenil v nekakšno »kitajsko kolonijo«.

V raziskavi, ki obravnava podatke iz prve polovice leta 2010, piše tudi, da se je polovica od tisočih anketiranih prebivalcev vsaj enkrat odpravila v gostilno z »etnično«

ponudbo, tretjina vprašanih pa v supermarketih kupuje tipične tuje jestvine.

Novica o multietničnem Trstu je lahko presenetljiva, ali pa tudi ne. Med tujimi državljani, ki vodijo gostinske dejavnosti (vključno z bari) je največ srbskih podjetnikov, kar je za italijanska mesta skoraj edinstven primer. V Milanu, Pratu, Bologni in veliki večini ostalih mest severne Italije imajo levji delež Kitajci, medtem ko so za južno Italijo, Sicilijo in Sardinijo značilni predvsem nemški in švicarski gostinci.

V Trstu je kitajska prisotnost v gostinskem sektorju vsekakor zaznavna, pomnožile so se tudi tipične turške oz. kurdske restavracije in prodajalne, na voljo so še grški, japonski in drugi okusi. Statistika pa seveda ne upošteva dodane vrednosti slovenske kuhinje, saj so kraški in drugi zamajski gostinci italijanski državljani. (af)

STARO PRISTANIŠČE - Ob 4. pomolu je bila včeraj privezana priljubljena ladja Dionea

Zgodba o parniku, na katerega se danes vkrcajo samo milijonarji

V 60. letih je redno plul v Istro - Za tedensko križarjenje je potrebno danes odšteti do 90.000€

Marsikateri bralec in bralka Primorskega dnevnika se gotovo spominja parnika Dionea, potniške ladje, ki je od leta 1962 plula na relaciji Trst-Istra in Trst-Sesljan. V zameno za nekaj lir si se na krovu Dionea odpeljal v Piran ali Umag, v Milje ali Pulj; na dnevno kopanje ali večdnevne počitnice, po nakupih, na obisk k sorodnikom ali na športne priprave.

Dionea je lahko takrat na krov sprejela do 320 potnikov, danes pa jih le dvajset, saj se je leta 1999 iz potniške ladje prelevila v luksuzno jahto. Raje kot v Istro, se spušča do grških ali Eolskih otokov, do Caprija in Korzike, občasno pa tudi v Dalmacijo.

Ze drugo poletje se je na njenem krovu v prejšnjih tednih sončil Lapo Elkann, vnuk Giannija Agnellija: če so ga fotografi - »paparazzi« ujęli v svoje objektivne, ga bomo mogoče zagledali na straneh rumenega tiska. Lapo je Dioneo celo definiral »moja barka«, saj zelo ceni njene preproste, a elegantne oblike ...vsota, ki jo je treba odšteti za njen najem, pa mu očitno ne povzroča težav. Iz neuradnih informacij smo izvedeli, da tedenski najem jahte in njene enajstčlanske posadke stane od 60 do 90.000 evrov. Za simpatičnega Lapa in podobne milijarderje ...drobiž.

Dionea je bila včeraj privezana ob četrti pomol starega pristanišča, kjer se je ustavila ob povratku s Hrvaške. Komandant Giovanni Schiaffino pa je s pomočjo podjetja Trieste Yacht Service na krov povabil tržaške medije. Od kar je leta 2002 prevzel poveljstvo na beli Dionei, je v Trstu pristal le enkrat: v dveh dneh je doživel močno burjo, veter neverin in morski rastlinski sluz. Prijazni komandant je prepričan, da ima vsaka ladja svojo dušo ...in da se je Trst takrat maščeval nad Dioneo, ki po novem pluje pod genovsko zastavo: z včerajšnjim sončnim vremenom in mirnim morjem pa se ji je Trst le oddolžil.

Na krovu sta bila včeraj tudi nekdanji komandant Fulvio Badini in Michela Vitali; prvi je sedemnajst let plul na Dionei in njenih dvojčicah Ambriabella ter Edera; najraje je imel slednjo, s katero je dvakrat tedensko plul proti Istri. Hčerka pokojnega komandanta Vitalija pa je postregla s spomini deklice, ki je na krovu Dionea preživela velik del svojega otroštva. Tu sem se igrala, živela, rasla, je dejala in tudi obžalovala, da je zarjavela Ambriabella zasidrana v Zavrhlah ...

Enainpetdeset metrov dolga in

Nekaj posnetkov jahte Dionea; komandant Schiaffino je prvi z desne

KROMA

sedem metrov široka Dionea ponuja svojim premožnim gostom okusno in minimalistično opremljene kabine ter jedilnico z največ dvanajstimi pogrniki, salon in manjši fitness, na palubi pa seveda lesene ležalnike, mize in stole. Monaški princ Albert II. ji je leta 2003 podelil nagrado za zelo posrečeno »prelevitev« iz ladje v jahto, na katero je komandant Schiaffino posebno ponosen.

Za udobje gostov skrbi do enajst članov večnarodne posadke, med katerimi je ob mornarjih, kuharju, natakarnih, čistilkah, po potrebi tudi varuška: da bi bile počitnice res prave počitnice ...tudi za mamice.

Poljanka Dolhar

SV. IVAN - Zdravstvo Zaradi okvare hladilnika ostali brez cepiv

Na oddelku za preventivo tržaškega zdravstvenega podjetja, točneje v ambulantah, v katerih se ukvarjajo s cepljenji, imajo v teh dneh nekaj težav. Pokvaril se je hladilnik, v katerem so hranili razna cepiva, na primer tista proti hepatitisu. Zaradi tega so cepiva neuporabna, saj morajo biti dobro ohranjena. Vodstvo oddelka je takoj naročilo nova cepiva, prva naj bi na sedež v svetovivanskem parku s tovornjakom dostavili danes. Kljub temu pa zdravstveno osebje ta teden ne bo moglo izpolniti želja vseh uporabnikov, upati je, da se bo situacija s prihodnjim tednom normalizirala. Najnujnejše primere, na primer ljudi, ki se jim mudi na počitnice, preusmerjajo v Gorico, kjer je bilo zdravstveno podjetje seznanjeno s problemom.

Zapri telefonski center

Tržaška kvestura je v soboto na pobudo karabinerjev za mesec dni zaprla spletni in telefonski center v Ul. Roma 21/A, ker 28-letni upravnik ni beležil osebnih podatkov uporabnikov.

ZAHODNI KRAS - Praznovanje sv. Roka

V Križu maša pred zaprto cerkvico

Zidarski odri samevajo že dolgo časa - Menda novi problemi s statiko stavbe, za obnovo katere je Občina Trst že namenila denar

Svetega Roka so se v ponedeljek spomnili tudi v Križu in sicer z mašo na odprtem pred cerkvico, ki nosi ime po svetniku. To je bila pobuda pod silo razmer, saj je cerkvica z značilno kamnito streho že nekaj mesecev odeta z zidarskimi odri in ni znano, kdaj se bodo obnovitvena dela sploh začela.

Cerkvica v severnem delu Križa formalno sicer ni zaprta, vstop v stavbo pa ni ravno priporočen. V zadnjem času so menda strokovnjaki mestne uprave ugotovili, da ne gre samo za probleme z zidovi in s streho, temveč za celovito statiko stavbe, ki naj bi bila ogrožena. Občina Trst je za obnovo cerkvice sv. Roka že namenila nekaj več kot 400 tisoč evrov, dela pa se, kot rečeno, sploh še niso začela.

Rajonski svet za zahodni Kras je na problem večkrat opozoril občinsko upravo in samega župana Roberta Dipiazza. Gradbišče, če ga lahko tako imenujemo, si je ogledala tudi pristojna komisija tržaškega občinskega sveta, zidarski odri pa žal še naprej samevajo.

Kriški župnik Maks Suard je ob prazniku sv. Roka maševal kar na odprtem pred domačo cerkvico

Anatomija lakote

Od kod lakota in zakaj? Čeprav ekonomska kriza sili tudi nas, da nekoliko omejimo svoje izdatke in zahteve, nam vsekakor ne grozi lakota. Tega pa žal ne morejo trditi številni prebivalci nekaterih področij v nerazvitih deželah. Čudno pa je, da ravno iz teh dežel dobivamo najbolj cenjene prehranske specialitete (kavo, kakao, sladkor, tropsko sadje ...) ali tudi osnovne naravne surovine, v prvi vrsti nafto, na katerih sloni naša zahodna ekonomija. Kaj je torej s tem narobe, da ravno tisti ljudje, ki živijo v kraljevstvih naravnih dobrin, stradajo? Ravno o tem bo tekla beseda na srečanju, ki bo danes na okrajnem sedežu zdravstvenega podjetja v Ul. Androna degli orti, 4/b, v starem mestu, blizu Rihardovega slavoloka. Temo bo razvil univerzitetni docent antropologije Vittorio Rinaldi, ki je o tem pred kratkim izdal knjigo z naslovom Anatomia della fame (Anatomija lakote). Rinaldi je dolga leta med najrevnejšimi skupnostmi na svetu raziskoval naravno in socialno pogojene pojave stradanja, pa tudi posledice, ki jih prinaša pomanjkanje hrane ne samo na telesno počutje ljudi. Uvodno misel bo podal pisatelj Pino Rovedo.

V umetniških čašah tokrat francoska vina

Po penini, avtohtonih belih in teranu bodo tokratni gost četrtkovih umetniških čaš v muzeju Revoltella francoska vina s Krasa. Že poldrugo stoletje namreč na Krasu uspevajo trte francoskega porekla, kot so pinot, chardonnay, sauvignon, kabernet in merlot. Gostje bodo lahko preverili kvaliteto francoskih vin kleti Kante, Škerk Parovel in Castelvechio. Začetek ob 19.30.

Na kriški obali ženska padla v morje

V avgustovskih dneh so se reševalne akcije v vodah Tržaškega zaliva znatno pomnožile. Tržaška pristaniška kapitanija je v ponedeljek ob 13.40 prejela klic v zvezi s ponesrečenko, ki je v »portiču« pod Križem padla s skale v morje. Na prizorišču sta se odpravila motorni čoln in gumijasti motorni čoln z osebjem obalne straže in službe 118, prihitali pa so še gasilski potapljači. Na kriški obali je zdravstveno osebje pregledalo 44-letnico iz goriške pokrajine, ki si je poškodovala hrbet in druge dele telesa. S čolnom so jo prepeljali v Grljan, kjer jo je čakal rešilec, ki je nato odhitel na Katinaro.

ŠOLSTVO - V parku nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu

Obnova zavoda Stefan: tokrat končno zares?

V teh dneh začeli s selitvijo zavodov Stefan in Zoisa

Dotrajano pročelje »strokovne« naj bi končno dobilo lepši videz; spodaj priprave na selitev

KROMA

Trinajste septembra se bo na državnem poklicnem zavodu Jožefa Stefana začelo šolsko leto 2010/11 in vse kaže, da bo po večletnem zavlačevanju pravici le zaščeno: tudi dijaki »strokovne« bodo lahko šolske ure preživljali v ustreznih prostorih. Ne več v razpadajoči stavbi nekdanje umobolnice na Canestrinjevi ploščadi, temveč v prenovljenih učilnicah na Vrdelski cesti, zgodovinskem sedežu trgovskega zavoda Žige Zoisa.

Kot nam je potrdila prof. Milena Padovan, ravnateljica obeh zavodov, naj bi v teh dneh končno začeli z radikalno prenovo stavbe, zato morajo iz šole na Canestrinjevi ploščadi izprazniti tako rekoč vse: neučno osebje je že več tednov na delu, da bi inventariziralo šolsko imetje in ga z arhivom vred zložilo v kartonaste škatle. Danes naj bi jih kamioni selitvenega podjetja odpeljali na Vrdelsko cesto, staro odvečno pohištvo in predmete pa na odpad.

Prihodnji dve šolski leti (morda pa celo tri) bodo torej Stefanovi dijaki domovali na Vrdelski cesti, v prostorih zavoda Zoisa, ki jih je pokrajinska uprava pravkar preuredila. Tu bodo imeli na voljo tudi računalniške in kemijske laboratorije, mehaniki pa bodo še dalje uporabljali tiste na zavodu Volta.

Dijaki zavoda Zoisa, tako »trgovci« kot »geometri«, pa bodo novo šolsko leto začeli v prav tako prenovljenih prostorih nekdanje mednarodne pomorske organizacije Imo-Ima v Ulici Weiss (v bližini gledališča Basaglia). (pd)

ČRNA KRONIKA - Več kraj ob velikem šmarnu

Marljivi tatovi

Največji plen (6200 evrov) v Rojanu, tatvine tudi v središču Trsta in na Opčinah

Avgust je mesec, ko se mesta izpraznijo in se dober del ljudi odpravi na počitnice, na kopanje ali vsaj ven na kosilo. Praznik velikega šmarna pa vsako leto nestrpnost čakajo tudi tatovi, ki sredi poletja zlahka plenijo po nezastraženih hišah in zaprtih javnih lokalih. Tržaški karabinjerji trenutno obravnavajo štiri tatvine, ki so se pripetile v treh dneh med 14. in 16. avgustom.

Najbogatejši plen so tatovi izmaknili v rojanskem pubu Oblivion, ki so ga popolnoma izpraznili. Do kraje je prišlo med poldnevom v soboto in 10. dopoldne v ponedeljek, ko je bil bar nadzorovan. V lokal v Ulici Stock so tatovi vlomili skozi vhodna vrata, nakar so s silo odprli dva igralna avtomata in avtomat za kovance, iz katerih so pobrali štiri tisoč evrov (škoda ne krije zavarovanje). Poleg tega so odnesli še 1250 evrov bankovcev, 120 bonov za prehrano (skupaj so vredni 840 evrov) in več steklenic z alkoholnimi pijačami. Plen je skupaj znašal 6200

evrov. Prstne odtise in druge znake so iskali karabinjerji pokrajinskega poveljstva in poveljstva v Ulici Hermet.

V soboto zgodaj zjutraj, med 5. uro in 5.30, pa so neznanci vlomili v lokal Ai Portici blizu Velikega trga (v Ul. Pozzo del mare). V blagajni so našli 230 evrov, temu pa je potrebno dodati povzročeno škodo. V nedeljo je do tatvine prišlo v stanovanju v Ul. Rossetti št. 16. Nepovabljeni gostje so med 11. in 19. uro odprli vhodna vrata, vstopili v stanovanje in ukradli tisoč evrov nakita in kozmetičnih izdelkov. Lastniki nimajo zavarovanja proti tatvinam. Tudi v tem primeru so posegli karabinjerji iz Ulice Hermet.

Nazadnje pa so bili kradljivci dejavni na Opčinah. V noči med nedeljo in ponedeljkom, približno med 1. uro in 5.30, so skozi odprto okno zlezli v hišo v Ulici Graz. Iz denarnic nič hudega slutečih lastnikov so vzeli osemsto evrov, nakar so izginili v neznanu. Dogodek preiskujejo openski karabinjerji.

PADRIČE - Ena ponesrečenka lažje, druga pa težje poškodovana

Nesreča pred domom Manlia Cecovinija, vrtna vrata padla na njegovi negovalki

Vhod v Cecovinijevo posestvo na Padričah (železna vrata so odstranili)

KROMA

Včeraj dopoldne so se težka vhodna vrata posestva pri Kloči na Padričah, pri hišni številki 74 (nedaleč od avtocestnega priključka), snela s tečajev in oplazila hrvaški državljanki, po poklicu negovalki. Ženski, ki sta nekaj pred 9. uro po navedbah karabinjerjev nabrežinskega poveljstva upravljali vrata iz kovanege železa in sta si v nesreči poškodovali noge, delata v tamkajšnji hiši. Skrbita za 96-letnega Manlia Cecovinija, nekdanjega tržaškega župana in veljaka Liste za Trst, pa tudi pisatelja in odvetnika.

Manlio Cecovini, ki je bil svoj čas gotovo ena najvplivnejših osebnosti na Tržaškem, že več let stanuje na Padričah. Včeraj je bil v hiši, in nesreči ni bil udeležen. Karabinjerji so razložili, da so težka vrtna vrata padla na hrvaški negovalki in jima poškodovala noge. Obe so prepeljali v katinarsko bolnišnico: prva ponesrečenka bo okrevala v enem tednu, druga pa se je težje poškodovala, saj je prognoza zanjo štiridesetdnevna. Karabinjerji in osebje zdravstvenega podjetja so se na prizorišču zadržali kake tri ure. (af)

V LJUBLJANI - Glasbenik in pedagog

Utihnila je viola Marka Bitežnika

Bil je član orkestra Slovenske filharmonije

V Ljubljani je kruta bolezen v 52. letu starosti pretrgala struno življenja zamejskega violista in violinista, glasbenega pedagoga in člana številnih glasbenih sestavov Marka Bitežnika. Ljubljana je postala njegov drugi dom, potem ko mu je - z uspešno avdicijo in sprejemom v orkester Slovenske filharmonije in s poučevanjem na srednji glasbeni in baletni šoli si je zagotovil glasbeni kruh, v Ljubljani si je ustvaril družino, v zamestvo pa se je vseeno vračal, honorarno, kot profesor na Glasbeni matici.

Prve glasbene korake je Marko Bitežnik prehodil v Trstu, pri Glasbeni matici. Sicer že nekoliko pozno, pri štirinajstih, a ljubezen do glasbe, violine prej, potem še viole, se ga je tako prijela, da ga ni spustila iz svojega objema do konca njegovega življenja. Študij violine pri Glasbeni matici je nadgradil s študijem v Ljubljani, kjer je dokončal srednjo glasbeno šolo, nekaj let pozneje je diplomiral iz violine še na tržaškem konservatoriju Giuseppe Tartini v razredu profesorja Cirila Veroneka. Izpopolnjeval se je z mojstri, kot so Igor Ozim, Črt Šiškovič, Vasilij Meljnik, vmes je vzklila ljubezen do viole, ki jo je kronala diploma na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu profesorja Marjana Karuze.

Že prej, v drugi polovici osemdesetih let je začel poučevati violino pri Glasbeni matici. Imel je maksimalno število gojencev, poln delovni

urnik, se je spominjal dve desetletji pozneje v Ljubljani. A kriza je čakala za vrati, živeti od glasbe v Trstu je postalo vse težje, zato je bil življenjski preskok v Ljubljano dejansko obvezen. Z vključitvijo - kot violist - v orkester Slovenske filharmonije in s poučevanjem na srednji glasbeni in baletni šoli si je zagotovil glasbeni kruh, v Ljubljani si je ustvaril družino, v zamestvo pa se je vseeno vračal, honorarno, kot profesor na Glasbeni matici.

Marko Bitežnik je bil kot glasbenik zahteven, precizen, poklicno dovršen, se ga je včeraj spominjal njegov nekdanji profesor in - z violinistko Jagodo Kjuder in čelistom Petrom Filipčičem - dolgoletni glasbeni sopotnik v Tržaškem godalnem kvartetu, prof. Žarko Hrvatič. V pogovoru s Tatjano Dolhar je Marko Bitežnik mnogo govoril o glasbenih šolah in o mladih ter o talentih. »Ustvarjalnost, pridnost, požrtvovalnost, sposobnost vztrajnega dela, tudi to so talenti, potem je tu še sposobnost nastopanja, da te ni preveč strah pred publiko, da pred njo res zaigraš najboljšo,« je takrat razmišljal. Vse to je, gotovo, tudi sam izkusil, kot glasbenik in kot pedagog, v svojem mnogo prekratnem življenju.

Od njega se bodo poslovili v petek, 20. avgusta, ob 17. uri v Dobrovi pri Ljubljani.

KNJIGARNA GIUNTI - Zanimiva pobuda italijanskih ginekologov

Ljubezenski potni list za mlade, ki želijo imeti varne spolne odnose

Poletje, ki velja za najbolj brezskrben letni čas, je tudi čas potovanja v bolj ali manj oddaljene kraje in novih poznanstev. V času združene Evrope sicer ne potrebujemo več potnega lista, italijansko združenje ginekologov in porodničarjev (Società italiana di ginecologia e ostetricia) pa si je zamislila potni list posebne vrste: potni list varne ljubezni.

Javnomenjske raziskave že več let opozarjajo, da italijanska mladina zelo pomankljivo pozna kontracepcijska sredstva in spolno prenosljive bolezni. Kondome in tabletko uporabljajo le redki, zato pa se vsak september ginekološke ambulante in družinske posvetovalnice polnijo z zaskrbljenimi najstnicami in najstniki ...

Združenje italijanskih ginekologov in porodničarjev se zato že več časa trudi, da bi ozaveščalo mlade, jim na preprost način spregovorilo o prijetnih in manj prijetnih spolnih plateh. V ta namen urejajo zanimivo spletno stran www.sceglitu.it, v sklopu tega informativnega programa, ki ga podpira ministrstvo za mlade, pa sta nastala tudi potni list varne ljubezni in vodnik Travelsex.

Kdor se bo do sobote podal v knjigarno Giunti v Ulici Imbriani, bo med 11. in 20. uro naletel na prijazno hosteso, ki mladim ponuja vprašalnik o varni ljubezni oziroma spolnosti. Kdor ga izpolni, bo prejel tudi potni list varne ljubezni, v katerem je veliko informacij o kontracepcijskih sredstvih, spolno prenosljivih boleznih, a tudi nasvetov, ki jih je koristno upoštevati med potovanji v tujino.

Veliko informacij o kontracepcijskih sredstvih in spolno prenosljivih boleznih je na voljo tudi na spletni strani www.sceglitu.it

cijskih sredstvih, spolno prenosljivih boleznih, a tudi nasvetov, ki jih je koristno upoštevati med potovanji v tujino.

Tujini je posvečen tudi vodnik Travelsex, v katerem so mladim popotnikom

na voljo koristne informacije v številnih jezikih. Marsikateri Tržačan bo tako morda zvedel, da se v Sloveniji pot do lekarne najde s pomočjo vprašanja »Kje je najbližja lekarna?« ... (pd)

BOLJUNEC - V petek Pupkin Kabarett

Mora kresne noči

Kabaretni večer v Parovelovi kleti, z degustacijo vin in kraško malico

V ospredju Stefano Mizzi (levo) in Massimo Sangermano, v ozadju Niente band

KROMA

Pupkin Kabarett, najdrznejša gledališka skupina Julijske krajine, se vrača v Dolino Glinščice v Klet Parovel za zadnjo poletno predstavo pred naslednjo jesenskoozimsko sezono. To bo gotovo večer do-

brega okusa in elegancje, kjer bodo igralci Laura Bussani, Stefano Dongetti, Alessandro Mizzi, Massimo Sangermano in Ivan Zerbinati ter razburljiva Niente band dali vse od sebe za dobro počutje

udeležencev. Za kar bodo poskrbeli tudi aperitiv in degustacija vin ter kraška malica z domačim narezkom s kraškimi siri. Predstava bo v petek, 20. avgusta, ob 21.30. Vstopnina aperitiv 10 evrov.

POLETNI FOTOUTRIP '10

NA POČITNICE S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Poletni fotoutrip se vrača med bralce. Po lanskem velikem uspehu vam vnovič ponujamo temo Na počitnice s Primorskim! Kamorkoli vas bodo ponesli poletni meseci, vzemite s seboj tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu posvetite enega od svojih poletnih posnetkov. Pošljite ga na naš dnevnik preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa fotografijo dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici.

Vodeni obiski razstave Trst in veličastna vrata

V Petrarkovem in Piccolomini jevu muzeju v Ul. Madonna del mare 13 bo jutri ob 17. uri Cristina Fenu vodila obisk razstave Trst in veličastna vrata od Pija 11. do nadvojvode Maksimilijana Habsburškega, ki jo je pripravila Alessandra Sirugo. Možno je rezervirati vodene obiske v angleščini, nemščini, francoščini, španščini, hrvaščini, ruščini in slovenščini (po vrstnem redu, kot jih je posredovalo odborništvu za kulturo tržaške občine). Informacije za vodene obiske posreduje tel. št. 040/6758184 ali 040/6758200 od ponedeljka do sobote od 8. do 14. ure, ob četrkih tudi od 14. do 19. ure.

† Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi oče, tast in nono

Vladimir Stepancich (Miro)

Žalostno vest sporočajo

hčerka Marina, zet Renzo, vnukinja Irina, brat Srečko in ostalo sorodstvo

Pogreb bo v petek, 20. avgusta, ob 12.55 iz ulice Costalunga v boljunsko cerkev. Naš dragi bo ležal v mrliški vežici od 11. ure dalje. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Krmenka, 18. avgusta 2010
Pogrebno podjetje Alabarda

Žalovanju družin Stepancich in Počkar se pridružuje

Cristian z družino Longo

Ob izgubi Mirota Stepancicha izrekamo hčerki Marini in družini iskreno sožalje

družine Križmančič, Terčon, Kocjančič, Klun M., Klun S., Di Donato in Ota

Zadnji pozdrav dragemu Mirotu

Boris z družino

Marini in družini naše iskreno sožalje

Ob izgubi dragega očeta, nonota in tasta Mirota izrekamo Marini, Irini in Renzotu občuteno sožalje.

Pihalni orkester Breg

† Zapustil nas je

Mario Bartol

Sporočajo

nečaka Claudio in Boris z družinama ter ostali sorodniki

Pogreb bo v četrtek, 19/8 ob 10.00 v cerkvi na Pesku.

Pesek, 18. avgusta 2010
Pogrebno podjetje Alabarda - Trst

† Zapustila nas je naša draga

Sofia Bratina vd. Braida

Žalostno vest sporočajo

sinovi Angelo z Roberto, Paolo s Sabrino, Omar z Anno, vnuki Alex, Thomas, Veronica in Micaela, prijatelj Rado ter ostalo sorodstvo

Pokojnica bo ležala v četrtek, 19. avgusta, od 10.00 do 11.00 v mrtvašnici v Vidmu, ob 12.00 bo sledila maša v cerkvi v Nabrežini.

Nabrežina, 18. avgusta 2010
Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

Ob nenadni izgubi drage mame Sofije sočustvujemo s sinovi

Marco, Sonja, Gabriele, Cristina, Bruno in Francesco

Ob izgubi drage mame izrekamo Omarju in svojem iskreno sožalje.

Vsa tvoja klapa

† Zapustila nas je naša draga

Lidia Rebula vd. Rauber

Žalostno vest sporočata

sin Boris in hči Norka z družinama

Pogreb bo jutri, v četrtek, 19. avgusta. Pokojnica bo ležala v ulici Costalunga od 11. do 13. ure, sledila bo maša v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Pokop žare bo v ožjem družinskem krogu. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Opčine, 18. avgusta 2010
Pogrebno podjetje Alabarda

Najlepša zvezda na nebu, za vedno v mojem srcu.

Hvala ti za vse, kar si mi dala, moja ljuba draga MAMA.

Tvoja Norka

Za drago Lidio žalujejo

Gigi, Marija in Mauro z družino

Ob težki izgubi drage mame Lidie sočustvujemo z Norko in svojci.

Družine Berzan, Crevatin, Mosenich, Nadlišek, Paoletti, Požar, Sosič, Spetič M., Spetič S., Starec, Zobec, Žerjal, Žerjul

DragaNorka,

v tem težkem trenutku smo ti ob strani in ti izrekamo občuteno sožalje

vsi pri TFS Stu ledi

Ob izgubi drage mame Lidie izreka iskreno sožalje hčerki Norki in ostalim svojcem

Vaška skupnost Praprot

† Prerano nas je zapustil naš predragi

Marko Bitežnik violist

v Slovenski filharmoniji

Za njim žalujejo

mama Ida, žena Eva, otroci Alenka, Jurij in Ivana, brata Jože in Jan z družinama ter ostalo sorodstvo

Od njega se bomo poslovili v petek, 20. avgusta, ob 17.00 uri v romarski cerkvi Marije Vnebovzete na Dobrovi pri Ljubljani.

Dobrova, Opčine, Gorica, Toronto, 18. avgusta 2010

Dragi Ida, Joži in Jan, naše iskreno in občuteno sožalje.

Živka in Marko, Monika z družino, Tatjana in Tomaž

Žalovanju svojcev se pridružujejo

člani Godalnega kvarteta Glasbene matice iz Trsta Žarko, Štefan, Božo in Peter

Včeraj danes

Danes, SREDA, 18. avgusta 2010

HELENA

Sonce vzide ob 6.09 in zatone ob 20.08 - Dolžina dneva 13.59 - Luna vzide ob 16.17 in zatone ob 0.47

Jutri, ČETRTEK, 19. avgusta 2010

LJUDEVIT

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,6 stopinje C, zračni tlak 1016 mb raste, veter 9 km na uro zahodnik, vlaga 70-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 16., do sobote, 21. avgusta 2010
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Trg Garibaldi 4 - 040 368647, Ul. Stock 9 - 040 414304, Milje - Beneško nabrežje 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Trg Garibaldi 4, Ul. Stock 9, Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini), Milje - Beneško nabrežje 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini) - 040 364330.

www.farmacitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Čestitke

Hi, hi, hi... Abraham že leti! Našo NIVES je objel, zdravje in srečo ji zaželel. Irenka, Majda in Sonja.

Draga NIVES, ob tvojem okroglem jubileju ti iz srca čestitamo in želimo še veliko nadaljnjih življenjskih dosežkov. Mama, brat in Tanja.

Uena je ana muaja prijatelca u'd ambt, ma več ku trko u'd nj' ne znam, samo da d'ns jo love Abraham. U B'zvice vse živo j', ku d'ns plačala bu' usn kafe. Aguri lpa moja, d be še dueste r'usc prdala in se z name še naprej smejala. Živijo 50!

Šolske vesti

DPZIO JOŽEF STEFAN obvešča, da bodo šolski uradi zaprti ob sobotah do 21. avgusta. Redni pouk za šolsko leto 2010/11 se bo začel 13. septembra.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo med poletno prekinitvijo didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 21. avgusta. Od ponedeljka do petka bo tajništvo odprto od 9. do 14. ure.

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA bodo do konca avgusta uradi ob sobotah zaprti.

RAVNATELJSTVO PEDAGOŠKEGA IN DRUŽBOSLOVNEGA LICEJA A. M. SLOMŠKA obvešča, da bo med poletno prekinitvijo didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 28. avgusta.

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA se bo pouk v š. l. 2010/11 začel v petek, 10. septembra.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'apprendista stregone«.

ARISTON - Poletna arena: 21.00 »Motel Woodstock«.

CINECITY - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Splice«; 16.00, 17.00, 18.05, 19.10, 20.10, 21.20, 22.15 »L'apprendista stregone«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Pandorum - L'universo parallelo«; 19.45, 22.00 »The box; 22.05 »Solomon Kane«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Toy Story 3 - La grande fuga 3D«.

FELLINI - Dvorana je zaprta zaradi dopusta.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Basilicata coast to coast«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il segreto dei suoi occhi«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 20.15 »L'uomo che verrà«; 18.30, 22.15 »Il solista«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.40, 18.50, 21.00 »Svet igrač 3«; 19.20 »Superžur«; 17.20, 21.30 »Zadnji gospodar vetra«; 16.30 »Zadnji gospodar vetra 3D«; 18.40, 21.40 »Izvor«.

KOPER - PLANET TUŠ 21.10 »Odrasli«; 20.50 »Izvor«; 16.20, 18.40, 21.00 »Kot noč in dan«; 19.20, 21.40 »Zadnji gospodar vetra 3D«; 21.30 »Superžur«; 18.30 »Zadnji gospodar vetra«; 16.00 »Coco Chanel in Igor Stravinsky«; 16.45, 17.00, 19.00 »Svet igrač 3 - 3D (sinhro.)«; 16.25, 18.50, 21.20 »A-Ekipa«; 16.05, 18.45 »Svet igrač 3 (sinhro.)«.

LJUDSKI VRT - 21.15 »Happy Family«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Sansone«; Dvorana 2: 16.30 »Toy Story 3«; 16.15, 17.45, 20.00, 22.15 »The Karate Kid - La leggenda continua«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pandorum - L'universo parallelo«; Dvorana 4: 18.30, 20.20, 22.15 »Splice«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana je zaprta zaradi dopusta.

Izleti

KRUT obvešča, da so na razpolago še zadnja mesta za skupinsko letovanje na Malem Lošinju od 28. avgusta so 4. septembra. Prijave do petka, 20. avgusta, od 9. do 13. ure na sedežu v Ul. Cicerone 8/b, tel. 040-360072.

SKD IGO GRUDEN sporoča, da bo društveni izlet v nedeljo, 5. septembra, v Ziljsko dolino na Koroškem. Odhod ob 8. uri iz Nabrežine, povratek okrog 20. ure. V ceni izleta (35,00 evrov) je všteto kosilo v slovenski gostilni. Vpisovanje v Kavarni Gruden v Nabrežini in v trgovini Kosmina. Info: Vera Tuta (040-299632 ali 339-5281729).

SKD BARKOVLEJE prireja v nedeljo, 19. septembra, izlet v bolnico Franjo s kosilom v Idriji. Po kosilu ogled Rudarske hiše. Info na tel. št. 040-415797 ali 040-411635 ob uri obedov.

Obvestila

KMEČKA ZVEZA obvešča cenjene članke, da bodo uradi zaprti do 20. avgusta.

ODGOVORNA ZA UPRAVNO SLUŽBO - Socialno skrbstvo obvešča, da Občine Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor prirejajo dvotedensko letovanje v toplicah v kraju Boario Terme (BS) za 80 starejših občanov od 5. do 19. septembra. Prijavo, izpolnjeno na ustreznih obrazcih z vso potrebno dokumentacijo, je treba predložiti do petka, 20. avgusta, na sedežu Socialne službe Okraja 1.1, Naselje Sv. Mavra 124 - Sosljan od ponedeljka do petka od 8.30 do 10.30; v tajništvu občine Repentabor ali občine Zgonik od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure. Info na Upravni službi za socialno skrbstvo Občine Devin Nabrežina, tel. 040-299145.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da bo urad zaprt zaradi dopusta do petka, 20. avgusta.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da je tržaški urad odprt od 9. do 13. ure in da bo zaprt do vključno 20. avgusta.

TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE obvešča cenjene stranke, da bo zaradi dopusta zaprto do 20. avgusta.

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA za srednješolce v soorganizaciji ZSKD se bo letos odvijala v Vuzenici od nedelje, 22., do sobote, 28. avgusta. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Informacije na tel. št. 040-635626.

NEKDANJI UDELEŽENCI MEDNARODNE LIKOVNE KOLONIJE Vuzenica-Porablje-Koroška-Italija: ob 40-letnici kolonije vabimo vse, ki so kardarkoli sodelovali, na jubilejna praznovanja in srečanja, ki bodo 22. avgusta v Vuzenici (SLO) ob 15. uri. Udeleženci bodo prejeli jubilejni almanah, katerega pokrovitelj je predsednik RS dr. Danilo Turk. Ostale informacije na ZSKD in na spletni strani www.zskd.org.

V BARKOVLEJAH bomo počastili zavetnika sv. Jerneja z dvojezično mašo v nedeljo, 22. avgusta, ob 19. uri. Pella bosta dva zbora. Sledila bo procesija s svečkami, nato družabnost v župnijski dvorani.

ODHOD UDELEŽENCEV POLETNIH USTVARJALNIH DELAVNIC ZSKD je v ponedeljek, 23. avgusta, zbirališče ob 7.45 v Trstu na Trgu Oberdan, odhod avtobusa ob 8. uri. V Gabrjah (GO) pa je zbirališče ob 8.40 na parkirišču pri restavraciji Da Tommaso, odhod avtobusa ob 8.45. Delavnice se zaključijo v soboto, 28. avgusta, ob 11. uri z zaključno predstavo za starše.

POKRAJINSKI URAD ANPIA-VZIAPP (Vsedrjavno združenje italijanskih antifašističnih političnih preganjencev) bo zaprt do ponedeljka, 23. avgusta.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SALEŽU bo zaprta za dopust do vključno 25. avgusta.

OBČINSKA KNJIŽNICA NADA PERTOT iz Nabrežine obvešča cenjene bralce, da bo do četrta, 26. avgusta, delovala po novem, poletnem urniku in sicer od ponedeljka do četrta od 8. do 13. ure.

O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokaševalcev vina organizira v petek, 27. avgusta, ob 18.00 obisk vinske kleti v Ronkah. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Informacije in prijave na www.onav.it, na tel. 334-7786980 (Luciano) ali 340-6294863 (Elio).

SKD GRAD BANI vabi na Šagro pod kostanj, ki bo 28. in 29. avgusta ter 4. in 5. septembra. Delovali bodo dobro založeni kioski!

GLASBENA MATICA - šola Marij Kogoj prireja poletno delavnico za otroke od 5. do 11. leta Uvajanje v svet glasbe (petje, igranje, ples,...) od 30. avgusta do 3. septembra. Info vsak dan razen sobote od 9. do 17. ure na tel. št. 040-418605 (tajništvo šole).

O.P.Z. SLOMŠEK IN ML.P.S. SLOMŠEK prirejata v Slomškovem domu v Bazovici od 30. avgusta do 2. septembra med 8.30 in 12.30 poletni pevski teden. Posebna pozornost bo namenjena petju otrok od 5. leta starosti dalje. Poleg malice bo čas za igro in za ustvarjalno delavnico. Info in vpisovanje na tel. št. 040-226480 (g. Zdenka) in 349-6688759 (Anna Maria). Vljudno vabljeni novi pevci in pevke!

ANED - ZDRUŽENJE BIVŠIH DEPORTIRANCI V NACISTIČNA TABORIŠČA obvešča, da bo urad v Ul. Rio Primario 1 v Trstu zaprt do 31. avgusta.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih jadralne tečaje za odrasle na jadrnicah tipa fiv 555. Tečaji trajajo dva vikenda, ob petkih teoretični in ob sobotah ter nedeljah praktični del. Datumi in urniki po dogovoru. Informacije in vpisovanje v tajništvu ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. ure, ob sobotah od 16. do 18. ure na sedežu v Sosljanskem zalivu; tel./fax 040-299858; info@yccupa.org; www.yccupa.org.

KOSOVELOVA knjižnica z enotami in Kosovelovo domačijo bodo avgusta delovale s sledečim urnikom: Sežana (nespremenjen), pon.-pet. od 7. do 18. ure, sobota od 8. do 13. ure; Divača: terek in petek od 11. do 18. ure, četrtek od 8. do 12. ure; Komen (nespremenjen), terek in petek od 11. do 18. ure, sredo od 8. do 14. ure; Kozina: ponedeljek od 7. do 14. ure ter v sredo in petek od 10. do 17. ure; Kosovelova domačija: po tel. dogovoru 057642108 (D. Sosič).

POKRAJINSKI URAD VZPI - ANPI v Ul. Crispi 3 bo avgusta zaprt. Tel. tajnica in fax bosta redno delovala na št. 040-661088.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ sporoča, da bosta urada v Trstu in Gorici do 31. avgusta imela sledeči urnik: od ponedeljka do četrta od 9. do 13. ure, ob petkih bosta zaprta.

KRUT obvešča, da bodo društveni prostori do 5. septembra delovali s poletnim urnikom: od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do petka, 10. septembra, obratovali od 9. do 13. ure.

KD PRIMAVERA - POMLAD organizira tridnevno rezidenčno delavnico »sanjah«, ki se bo vršila od četrta, 23. septembra popoldne do nedelje 26. septembra v agriturizmu v Bačvi (HR). Delavnico bo vodila psihologinja-psihoterapevtka dr. Lucia Lorenzi. Za podrobnejše informacije pokličite na tel. št. 347-4437922.

JK ČUPA organizira za svoje člane fotografski natečaj »Potovati po morju: krajine, podobe in morske scene«. Rok za oddajo izdelkov zapade 30. oktobra. Pravila in druge informacije na www.yccupa.org.

Mali oglasi

PRODAM audi A3, ambition, 1.6, letnik 2002, črne metalizirane barve. Info na tel. št. 338-3407804 po 20. uri.

ČRNE IN ČRNOBELE ljubeznive mucke podarim. Tel. št. 040-225068.

DOMAČE SLIVE za marmelado prodajam po ugodni ceni. Tel. št.: 040-420604 (v večernih urah).

IZKUŠENA GOSPA išče poldnevno delo kot pomočnica v gospodinjstvu ali pri negi starejših oseb. Tel. 00386-56551450 ali 00386-51852892.

ODDAM V NAJEM dvosobno stanovanje na Proseku. Tel. št.: 320-1509155.

PRODAM dve hrastovi kadi za grozdje. Za informacije pokličite na tel. št. 349-8430222.

PRODAM fiat 500, letnik 1973. Tel. št.: 334-5770580.

PRODAM knjige za bienij Znanstvenega liceja. Tel. 339-3280638.

PRODAM Matematika 1, Algebra e geom. anal. 1+2, Corso base verde di mat. 3+4, Il calcolo int. e l'analisi num., Biologija 1 celica, Fizika in svet fiz.3, Per leggere a, b, c, d, Gramm. it. modul., Letteratura Tomo 3a, 3b, 4a, 4b. Tel. 340-0030154

PRODAM rabljeno opremo za fitness. Tel. 347-1796350.

PRODAM stanovanje pri Sv. Jakobu, 53 kv.m. Tel. št. 040-2024228.

V DOLINI dajemo v najem 150-metrsko okusno opremljeno stanovanje v hiši z lepim razgledom na morje. Cena: 1.600 evrov mesečno. Telefonirati samo če resno zainteresirani. Tel. 338-6055075.

ŠTUDENTKA pomaga pri učenju dijakom srednjih šol in dijakom nižjih razredov znanstvenega liceja. Tel. št.: 349-4031872.

Osmice

BORIS PERNARČIČ Medja Vas št. 7, je odprl osmico. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-208375.

DARIO IN JELKA sta odprla osmico v Ricmanjih. Toplo vabljeni. Tel.: 040-281153.

DEAN ima odprto osmico na Kontovelu.

DRUŽINA TERČON je odprla osmico v Mavhinjah št. 42. Vabljeni. Tel. št.: 040-299450.

LISJAK je odprl osmico na Kontovelu. Tel. 040-225305.

MARČELO IN ERVIN sta odprla osmico v Samatorci št. 22. Tel. 040 - 229180.

OSMICA je odprta v Šempolaju, v oljčnem gaju.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36, tel. št. 040-229198.

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen 42. Tel. 338-3916147.

OSMICO je odprla družina Terčon v Cerovljah št. 30. Tel. št.: 040 - 299435.

V KRŽU PRI BLJANVH je Silvano odprl osmico. Toplo vabljeni. Tel.: 040-220708.

V SALEŽU sta odprla osmico Sandra in Jožko Škerk.

Poslovni oglasi

NUDIMO GRADBENO-OBRTNIŠKA, PLESKARSKA DELA IN KNAUF. Dolgoletna tradicija in garancija.

Janmont d.o.o.

00386(0)5-7686240,

00386(0)-41617838.

Prireditve

ZADRUGA NAŠ KRAS vabi v petek, 20. avgusta, ob 20. uri v Kraško hišo v Repen na odprtje razstave »Izbor iz zbirke Kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju v Kranju«. O delih in avtorjih bo spregovoril dr. Damir Globočnik. Glasbeno kuliso bo poustvaril »Percussion sax keyboard trio« - Andrej Pirjevec, Bojan Volk in Matej Barič.

KAVARNA GRUDEN: do 15. septembra na ogled razstava grafik Franke Kovačič »Rože«. Urnik ogleda v času obratovanja Kavarne, ob sredah zaprto.

Prispevki

V spomin na dragega Miljota Zobca darujeta Mira in Sonja Gregori 30,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Boljuncu.

Namesto cvetja na grob Ide Gobbo darujeta Milio in Edi 25,00 evrov za SKD Slavec.

V spomin na drage starše in ob 20. obletnici smrti brata Cveta daruje sestra 100,00 evrov za Tabornike RMV.

V spomin na drago Rožo Koradin daruje Rozi Švab 20,00 evrov za krožek Krut.

V spomin na strica Zdravkoto daruje Martin Petelin 100,00 evrov za SKD Igo Gruden.

Namesto cvetja na grob Vanke Štoka vd. Ferfolja darujeta Lučana in Ančko 20,00 evrov za KD Prosek Kontovel.

V spomin na Ivanko Štoka daruje sestra Štefanija z družino 50,00 evrov za KD Prosek Kontovel

V spomin na Karla Puriča darujejo Irene, Tanja, Mirjana, Vanja in Marko P. 100,00 evrov za SKD Tabor.

V spomin na Ines in Valterja Valiča darujeta hčerka Anna in sin Iztok z družinama 25,00 evrov za Sklad Mitja Čuk, 25,00 evrov za zbor Vesela pomlad, 25,00 evrov za cerkev Sv. Jerneja in 25,00 evrov za Skupnost Družina.

V spomin na Štefanijo Krevatin darujejo sosedje iz Kraške ulice na Opčinah 175,00 evrov za združenje Comitato Rudi Onlus.

Loterija 17. avgusta 2010

Bari	81	73	58	84	26
Cagliari	26	54	64	70	36
Firence	31	81	57	10	72
Genova	80	5	9	43	13
Milan	60	1	38	35	4
Neapelj	8	14	5	36	3
Palermo	36	88	21	17	34
Rim	34	43	80	7	22
Turin	29	11	18	90	54
Benetke	65	82	71	36	53
Nazionale	81	33	3	39	74

Super Enalotto št. 98

4	19	52	67	82	90	jolly 45
Nagradni sklad						4.437.592,15 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						115.198.630,64 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						— €
35 dobitnikov s 5 točkami						19.018,26 €
2.743 dobitnikov s 4 točkami						242,66 €
101.531 dobitnikov s 3 točkami</						

PROSTOVOLJSTVO - Zahtevno delo podvodnih reševalcev

Poletje je čas, ko so reševanja najbolj pogosta

V Sloveniji so najbolj nevarne reke in gramoznice - Težave potapljačev s financiranjem

LJUBLJANA - Ljudje v vročih poletnih mesecih za ohladičev izkoristijo skoraj vsak košček vode. Ne kopajo se le na urejenih kopališčih, temveč tudi v nevarnih rekah in gramoznicah. Zaradi tega so poleti bolj obremenjeni tudi podvodni reševalci, ki se pri svojem prostovoljnem delu srečujejo s številnimi težavami, tudi pri povračilu stroškov in nakupu opreme.

Načelnik Podvodne reševalne službe Slovenije Vladimir Ban je v pogovoru za STA povedal, da so se letos lotili akcije preprečevanja nesreč in v ta namen izdali tudi zloženko Blanca nikoli več. Zlasti je problematično poletno veseljačenje ob neurejenih in nezaščitenih vodnih površinah, na katerih je prisoten alkohol. "Vroče nam je, malo smo okajeni in ko skočimo v hladno vodo, se naše žile skrčijo. Tako zna priti do šoka, nezavest je v vodi zelo nevarna," je problem opisal Ban.

Posebna nevarnost so slovenske gramoznice, ki so najbolj privlačne za piknike ter zabave. Vendar se veselje, ki ga daje voda, lahko hitro sprevrže v tragedijo. Gramoznice so neurejene in v njih rastejo alge, ki lahko kopalcem povzročijo dodatne težave. Ena izmed nevarnosti slovenskih voda so tudi ostanki pilotov, ki so jih v reke, kakršni sta Krka in Kolpa, nekdanj zabijali kmeti, danes pa predstavljajo smrtno nevarnost za skakalce.

Največji problem z utopljenici imajo prav zaradi gramoznic na območju Murske Sobotice. Precejšnja skrb ima zlasti pri varovanju prireditev tudi devetčlanska ekipa Reševalne službe Bled, kjer je veliko vodnih površin, od Blejskega in Bohinjskega jezera ter jezera Jasna v Kranjski Gori do Save Dolinke in Save Bohinjke, ki sta nevarni zlasti za kanuiste. Vodne površine so v zadnjih letih vse bolj obremenjene tudi z raftarji, padalci, maratonci in drugimi rekreativci.

Kot je za STA povedal vodja Reševalne službe Bled Vlado Jakovac, imajo letno štiri ali pet posredovanj in pri tem dva do tri primere s smrtnimi žrtvami. V svoji 35-letni zgodovini je blejska služba opravila okrog 170 intervencij, na državnem nivoju potapljači reševalci letno opravijo od 50 do 70 intervencij, med katerimi so najpogostejše vleka avtomobilov iz vode in iskanje utopljenec.

Življenja podvodna reševalna služba lahko rešuje le redko. "Vemo, da nesreče v vodi zahtevajo intervencijo v dveh ali petih minutah. Za nas je nemogoče, da smo v tem času na prizorišču in ni reševalne ekipe na svetu, ki bi lahko to storila," je dejal Ban. Jakovac je pojasnil, da je njihov odzivni čas odvisen od lokacije in samega časa dogodka, redko je krajši od 20 minut in običajno traja eno uro, da se zberejo na kraju dogodka.

Gasilci, ki imajo v svojih vrstah sedaj tudi že za enostavnejša posredovanja

Podvodni reševalci nimajo prijetnega dela, saj morajo v glavnem posredovati, ko je za rešitev življenja že prepozno

ARHIV

šolane potapljače, lahko na prizorišče pridejo prej. So namreč v stalni pripravljenosti in imajo na voljo službena vozila, medtem ko so podvodni reševalci prostovoljci s svojimi rednimi službami in obveznostmi. "Imamo nekaj nasprotnikov, ki pravijo, da nismo reševalci in da iščemo samo utopljenca, kar je neumna izjava," je poudaril Ban in dodal, da pomagajo že s tem, da svojem žrtev omogočijo dostojno slovo od pokojnika. V pomoč jim je tudi psiholog, za katerega se vse pogosteje odločajo tudi sami reševalci, ki sodelujejo v akcijah. Za nekatere je namreč srečanje z utopljenici, zlasti če so bili v vodi dalj časa, zelo stresno.

Kljub neprijetnostim in nevarnostim reševanja iz mrzle in umazane vode je za zdaj med potapljači še vedno dovolj tistih, ki želijo pomagati. Tako podvodna reševalna služba Slovenije šteje 130 strokovno usposobljenih potapljačev. "Podmladek je, nove reševalce novačimo iz svojih vrst potapljačev, vendar imam občutek, da bosta čas in način življenja zahtevala drugačno organizacijo. Vprašanje, koliko časa bodo še reševalci pripravljene za manjša nadomestila aktivno sodelovati v teh reševanjih," je izpostavil Jakovac.

Opozoril je, da je status podvodnih reševalcev še vedno nedorečen. "Naše delovanje ni sistemsko rešeno, ampak je zgolj stvar vsakega posameznika, kako se znajde v službi in koliko mu omogočijo sodelovanja na teh reševalnih akcijah," je povedal Jakovac in izpostavil finančne težave. Država sicer letno za delovanje celotne službe s 15 enotami nameni okrog 70.000 evrov. "Ta sredstva so res premajhna, vendar moramo ponosno reči, da mi nismo nikoli zatajili in se vedno odzovemo," je poudaril Ban.

Po njegovih ocenah je sodelovanje z državo še vedno boljše kot v občinami. Zaradi ohlapne zakonodaje marsikateri župan, ki mora zagotoviti varnost, ustanovi kvazi enoto, v katerih sploh niso dovolj izobraženi in izkušeni potapljači. Samo za njeno opremo v začetku na občini porabijo 30.000 evrov, medtem ko bi jim pogodba s podvodno reševalno službo v tej višini zagotovila kar 15 let sodelovanja.

Podvodni reševalci se finančno le težko prebijajo. S simboličnim nadomestilom z reševanjem pokrivajo stroške prevoza, opremo velikokrat kupijo iz svojih prihrankov ali ob pomoči donacij. Tako bodo blejski reševalci letos vendarle uspeli nadomestiti dotrajani, 30 let stari čoln.

Opremo bo prihodnje leto posodobila tudi krovna organizacija, in sicer z novim plovilom hovercraft in podvodnim robotom ter kamor v skupni vrednosti okrog 100.000 evrov. "Razvoj podvodne reševalne službe gre zelo naprej. Z novo opremo bomo ena boljših enot in ena bolj tehnično usposobljenih enot v Evropi," je ocenil Ban. (STA)

COLJAVA - Krajani se bojijo nastanka novih divjih odlagališč

Medobčinska inšpekcija zaprla vaško odlagališče odpadkov

Na Krasu nezakonita odlagališča najrazličnejših odpadkov niso tako redka

ARHIV

COLJAVA - Na vaško odlagališče v Coljavi se je odlagalo dolga desetletja. Enostaven dostop je omogočal marsikomu, da je prišel do nekdanje doline in vanjo odložil, kar je mislil odložiti. Seveda so odlagališče v preteklosti večkrat zasuli z zemljo, postavili celo tablo s prepovedjo odlaganja, vendar smeti so se vedno znova vrnile. Medobčinska inšpekcija pa je pred poletjem smetišče zaprla, in sicer tako da je z navozom zemlje preprečila dostop do odlagališča. Krajani Coljave in Gabrovice s tem niso zadovoljni. »To pomeni, da bo sedaj v okolici nastalo 20 do 30 novih odlagališč, ker nekateri ljudje niso pripravljene ali nimajo možnosti voziti odpadkov v Sežano,« je povedal predsednik vaške skupnosti Gabrovice Željko Poplašen. »To tudi precej stane in če si navajen vrsto let voziti smeti na neko mesto, je to navado težko spremeniti. In ne nazadnje je nesmiselno, da bi v Sežano vozil kamenje, veje, zemljo, če pa nekdo gradi novo hišo, mora za izkop temeljev itak najeti firmo, ki poskrbi za odvoz.« Problem pa je tudi v tem, še pravijo krajani, da so z navozom trem lastnikom preprečili dostop do njihovih parcel. »V glavnem gre za parcele, iz katerih sekamo drva za kurjavo,« je pojasnil Rikardo Kačič iz Gabrovice. »Mislili smo že, da bi pisali na občino, vendar se za to nismo odločili. Sedaj čakamo, kaj bo.«

Po besedah vodje medobčinskega inšpektorata Silvine Zadel so se o zaprtju odlagališča v Coljavi z občino Komen pogovarjali že v času akcije Očistimo Slovenijo, vendar ni bilo denarja. Ko pa so nekaj dni po zaključku akcije na njem našli večjo količino pene, je bilo dovolj. Na inšpektoratu so dobili ustrezna dovoljenja, v dogovoru z občino pa so na rob makadamske poti, ki vodi mimo, navozili zemljo in tako preprečili dostop do doline. »V nadaljevanju se bodo skušali z občino Komen dogovoriti, da odlagališče saniramo in zapremo.«

Krajani Coljave in Gabrovice pa želijo lokacijo ohranili za odlaganje gradbenega materiala in so pripravljene prevzeti tudi nadzor, je še povedal Željko Poplašen. »Z občino smo se že pogovarjali, da bi nam dala nekaj denarja za postavitev zapornice. V vasi bi imeli ključ in tako omogočili posameznikom, da odlo-

žijo gradbene odpadke na lokacijo. V primeru zlorab bi povzročitelju naložili, da smeti odstrani.«

Po odgovore smo se obrnili tudi na občino Komen. Župan Uroš Slamič je najprej povedal, da so za učinkovito zaprtje in sanacijo črnih odlagališč potrebni radikalni ukrepi, saj se v nasprotnem primeru črna odlagališča vrne. »Tak je bil tudi primer v Coljavi, zato je bil naš ukrep smiseln in nujno potreben. Kar pa zadeva dostop do parcel, po katastru sodeč nismo nikomur zaprli dostopa do njegove lastnine, v koliko pa se je to zgodilo, bomo to popravili.« Po prepričanju Slamiča zapornica ni trajnostna rešitev, »zato bomo uredili začasni deponiji. Eno v okolici Komna že v letošnji jeseni, drugo pa v bližini Štanjela na začetku prihodnjega leta. Deponiji bosta ograjeni in v vsakem dovozu bo zagotovljen ustrezen nadzor, da ne bi na koncu dobili novega divjega odlagališča oziroma da bi ljudje odpadke predhodno že sortirali. Ko se jih bo nabrala dovolj velika količina, bodo gradbene firme, ki imajo dovoljenje te odpadke predelale in jih odpeljale.« Na vprašanje, ali bo za krajane to pomenilo kak strošek, nismo dobili jasnega odgovora.

Do rešitve problema pa je za odlaganje in predelavo gradbenih odpadkov v kamnolomu Mali Medvejk v Sežani od srede septembra lani na voljo Center za zbiranje in predelavo gradbenih odpadkov (Center). »Kraški zidar je pred pričetkom obratovanja pridobil dve dovoljenji Agencije za okolje, in sicer dovoljenje za zbiranje gradbenih odpadkov in Okoljevarstveno dovoljenje za predelavo,« je povedal Boštjan Lozej. »Sprejemamo beton, armiran beton, opeko, kamen, ploščice, strešno opeko in asfalt brez vsebnosti lesa, plastike in stekla. Prevzemamo sicer tudi nesortirane odpadke, vendar priporočamo ločevanje po posameznih vrstah že na gradbišču.« Zaradi tega se je zgodilo, da so koga že zavrnilo, je še dodal Lozej. Ob prevzemu izdajo investitorju evidenčni list o oddaji. »Po nekaj mesecih ugotovljamo, da je ozaveščenost ljudi čedalje večja, saj se povpraševanje za prevzem gradbenih odpadkov povečuje.«

Irena Cunja

PISMA

Netočnost

Rad bi opozoril na netočnost v včerajšnjem pismu Sama Pahorja. Ne leta 2001, ne prej, nisem bil član Levih demokratov. Deset let prej sem se namreč opredelil kot komunist in to sem ostal. Zato je Pahorjevo natolcevanje na moj račun iz trte izvito.

Stojan Spetič

SALZBURŠKI FESTIVAL - Nadvse uspešno sooblikovanje

Dovršena uprizoritev kontroverzne Bergove Lulu

Štiriurno doživetje je vznemirilo, zabavalo, prevzelo zaradi enakovrednih glasbenih, gledaliških in estetskih spodbud

Uprizoritev opere je lahko veliko več kot bolj ali manj zanimiva postavitev, saj se z večjim doprinosom raznovrstnih umetnikov lahko spremeni v pravi »Gesamtkunstwerk«. Za realizacijo totalne umetniške stvaritve so si prizadevali kar dvakrat na letošnjem salzburškem festivalu, ko so zaupali oblikovanje scen oper Dyonisos in Lulu dvema mladima nemškima slikarjema. Če je agresivna Meesejeva govornica delovala precej avtonomno kot okvir prazvedbe Rihmove opere, je Daniel Richter postal soprotagonist umetniške simbioze v izvedbi operne mojstrovine 20. stoletja. Štiriurno doživetje je vznemirilo, zabavalo, prevzelo v vrtincu enakovredno pomembnih glasbenih, gledaliških in estetskih spodbud; bolgarska režiserka Vera Nemirova (zelo znana in dejavna v nemškem opernem prostoru) je zahtevala od pevcev absolutno dramsko interpretacijo, na drugi strani pa jih je dirigent Marc Albrecht pozval, da so se zavrteli v operni pes med Richterjevimi živobarvnimi slikami, panoji in veličastnimi cirkuškimi zavesami z eksistencialno simboliko.

Theodor Adorno je pred petdesetimi leti napisal, da je Bergova glasba »bolj človeška od katerekoli druge, kar pojasnjuje tudi, zakaj se je ljudje bojijo.« Leta 1935 je v Berlinu prizadela publiko premiere, ki se je spraševala o potrebi po povečevanju prostitutke v operi brez vsebinske poglobitve. Lulu pa ni kurtizanka Violetta, niti ženska verzija zapeljivca Don Giovannija ali peklensko bitje, temveč materializacija nedolžno uničevalnega arhetipa čistega Erosa. Lulu skorajda nima lastne osebnosti, ne pozna etike, verjetno niti čustev (pred truplom vsakega ljubimca izkazuje drugemu željo po novi avanturi), je vedno drugačen objekt poželenja: vir zasluzka za takozvanega očeta, idealizirana muza za slikarja, strupena zver za cirkuškega krotilca, prijateljica za skladatelja, obsesija za dr. Schön, katerega interpret pomen-

ljivo upodablja tudi lik Jacka Razparača, ki je tudi zadnji možki, s katerim se bo Lulu usodno srečala. Edina, ki bi se zanj, brezpogojno žrtvovala je grofica Geschwitz, ki jo v zadnjih taktih definira za Angela; v spogledljivega angela z belimi krili jo je na začetku opere oblekel tudi kostumograf Klaus Noack, ki je za kontrast pustil protagonistki naravne lase pregrešne rdeče barve. Izbira francoske sopranistke Patricie Petibon je bila idealna, saj gre za nekonvencionalno pevko, ki se vedno izogne standardnim izvajalskim kalupom in je s predanostjo režijskega konceptu ustvarila vokalno in igralsko kompleksni lik divjega otroka, krute in razgaljene punčke, ki odmaknjeno koketira z življenjem in smrtjo v dimenziji, ki je zanj lahko grozljivo igriva, nikoli pa tragična.

Nekateri ocenjevalci verjetno niso odpustili Nemirovi nekaj še svežih

spodrseljavev v drugih opernih uprizoritvah, da so videli premalo drznosti v režiji, od katere so (s precejšnjo površnostjo v odnosu do vsebin) pričakovali bolj radikalne izbire v prikazovanju spolne sle, ki jo Lulu vzbuja. Magnetična moč erosa pa je v konceptu uprizoritve predvsem simbol, pogon smrtnega vrtiljaka, katerega je Lulu os. Presunljivih režijskih zamisli pravzaprav ni bilo zaslediti in tudi tretje dejanje, ki se v prizoru umazanih denarnih poslov dogaja v dvorani med publiko, je učinkovita, a ni ravno presenetljivo inovativna, vse pa funkcionira kot koherentna celota, v katero se je režiserka vključila zaznavno, a brez prevladovanja. Skoraj vsi izvajalci so se prepričljivo izkazali v pevsko-igralskih kreacijah, na poseben način Franz Grundheber (oče Schigolch), energična Thomas Johannes Meyer (robati krotilec) in Michael

Volle (dr. Schön) ter Tanja Ariane Baumgartner (grofica Geschwitz).

Nedokončana Lulu po dveh tragedijah Franka Wedekinda je zaživela v integralni izvedbi v treh dejanjih, ki jo je po Bergovi smrti dopolnil avstrijski skladatelj Friedrich Cerha. Njegovo delo omogoča izvedbo celote, glasba pa najbolj prevzame v prvem in drugem dejanju s tisto enkratno, strnjeno, globoko sporočilno in »humano« Bergovo povezavo med instrumentalno naravo strukture in glasom, ki imenitno služi gledališki besedi. Albrecht je bil protagonist izvedbe s poglobljeno, večplastno izvedbo; Dunajske filharmonike je vodil z globokim obvladanjem partiture, izvrstnim oblikovanjem detajlov in iskrenim užitkom, ki ga je znal prenašati na izvajalce in na publiko, privabljeno na rob srhljive lepote ekspresionističnega brezna.

Rossana Paliaga

REVIJA KRAS - 101. in 102. številka

V ospredju Kras in njegove značilnosti

Pohvale in voščila po stoti številki revije, med temi prispevek slovenskega ministra Boštjana Žekša in pisatelja Borisa Pahorja - Pestra in zanimiva vsebina dvojne številke

Pred nedavnim je izšla julijska stoprva in stotina številka revije Kras, ki je nasledila jubilejno stoto številko, v kateri je bilo mogoče brati številne zanimive prispevke uglednih strokovnjakov. Nič manj zanimiva ni tudi nova številka, katere jedro še naprej predstavljajo prispevki o Krasu in njegovih arhitektonskih, naravoslovnih, znanstvenih in drugih značilnostih. Na skoraj 80 straneh so svoje prispevke tokrat prispevali pisci, katerim je Kras od nekdanj drag, julijsko vsebino pa oblikujejo tudi razmišljanja uglednih ljudi ob izidu jubilejne stote številke revije Kras. Tako je že na začetku mogoče prebrati prispevek slovenskega ministra dr. Boštjana Žekša, ki se je v uvodnem pozdravu zahvalil vsem oblikovalcem revije Kras, ki so z njim izdajanjem naredili veliko za ohranjanje slovenske kulturne identitete med našimi rojaki. Svoje mnenje o reviji Kras je podal tudi tržaški pisatelj Boris Pahor, ki si je zaželel, da bi revija Kras uspela v tem, v čemer, kot pravi Pahor, je bil on neuspešen, namreč v potrditvi kraške zavesti, pa ne samo v kraških ljudeh, ampak tudi v vseh, ki lahko podprejo tako izjemno in pomembno glasilo.

V nadaljevanju si bralci te revije lahko obetajo še veliko zanimivega branja. Voščilom ob izdaji predzadnje stote številke revije sledi sklop prispevkov, posvečenih obhajanju druge obletnice smrti enega najvidnejših slovenskih intelektualcev Tarasa Kermaunerja. Na njegovi domačiji v Avberju so namreč junija letos podelili štipendijo Fundacije Tarasa Kermaunerja, ki je namenjena mlademu analitiku - interpretu slovenske dramatike. Štipendijo je prejel dr. Gašper Troha, ki bo s pomočjo štipendije raziskoval slovensko dramatiko devetdesetih let prejšnjega stoletja in začetka 21. stoletja. V literarni rubriki je mogoče brati tudi članke o solniku in kmetijskem strokovnjaku ter narodnem buditelju in pesniku Antonu Štreklju, ki se je rodil pred 135 leti v Gorjanskem, ita-

lijanskega razumnika Giorgia Depangherja, ki je italijanskemu bralcu pomagal bolje spoznati Slovence, analizira prispevek Ivanan Vogriča, Tržačan Primož Šturman pa je tokratno številko revije Kras obogatil s svojim nedavnim prevodom proznega sestavka Fulvia Tomizze. Izvirni naslov tega sestavka je L'altro Carso, prevod pa nosi naslov Oni drugi Kras, v njem pa, kot pravi prevajalec, pisatelj Tomizza matični tržaški Kras primerja z onim istrskim. Zanimivo branje prinaša tudi prispevek Branka Marušiča, ki je na enem

mestu zbral pričevanja o Krasu in Kraševcih v očeh treh slovenskih domozancev. Iz prispevka je možno izvedeti, kako so na ta košček slovenske zemlje gledali jezuitski pater Martin Bavčer (1595-1668), goriški zdravnik Anton Muznik (1726-1803) in semeniški profesor Štefan Kociančič (1818-1883).

Da pa revija Kras izpolnjuje svoje poslanstvo ohranjanja kulturne dediščine Krasa, dokazujejo tudi besedila, ki govorijo o arhitektonskih značilnostih kraških hiš, o znamenitostih kot sta denimo Postojnska jama in kobilarina Lipica, posebna pozornost je namenjena tudi vinogradništvu in vinarstvu ter sodelovanju z zamejskimi vinarji. V tokratni številki je mogoče spoznati vino Rosé, teran pa se predstavlja preko združenja Konzorcij kraških pridelovalcev terana, v katerem so tudi zamejski vinarji. Ste vedeli, da Kras ne slovi le po teranu in na burji sušenem pršutu? O tem govori prispevek, v katerem je uredništvo zbralo zanimive informacije o podjetju, ki se je pred nedavnim na Krasu začelo ukvarjati s predelavo dišavnih, zdravilnih rastlin in začimb. Gospodarsko vsebino ima prispevek odgovornega urednika glasila naše Zdržne kraške banke Skupaj, Dušana Kalca, ki bralcem revije Kras predstavlja poslanstvo te zamejske banke. Zamejsko življenje pa lahko bralci поблиže spoznajo tudi skozi prispevek Jurija Paljka, ki bralcem razstira fotografsko dejavnost zdravnik, politika, pisatelja, predvsem pa planinskega navdušenca in vsestranskega javnega ter kulturnega delavca dr. Rafka Dolharja.

Vse to in še veliko več je zajeto na straneh julijske izdaje revije Kras, ki je s svojo kakovostno in zelo raznoliko vsebino še enkrat poskrbela, da se govori in piše o zgodovini, kulturi, gospodarstvu in dejavnostih ljudi kraškega prostora. Za vse zainteresirane naj povemo, da je za revijo treba odšteti 8 evrov, dobi pa se v vseh dobro založenih trafikah. (sč)

Kozoletova Slovenka v izboru najboljših evropskih filmov

Izvršni odbor Evropske filmske akademije (EFA) v Berlinu je izbral najboljše evropske filme, ki se potegujejo za nominacije za Evropske filmske nagrade 2010, znane kot evropski oskarji. Mednje se je uvrstil tudi film Slovenka režiserja Damjana Kozoleta. Celoten seznam najboljših evropskih filmov, teh je običajno med 30 in 40, bo objavljen v nekaj dneh. Kot je za STA povedal Kozole, gre predvsem za filme, ki so bili uspešni na festivalih ter so imeli dobro produkcijo. Slovenka se je mednje uvrstila tudi na račun odličnih kritik v tujini, je povedal Kozole.

O izbranih filmih bodo nato glasovali vsi člani EFA, teh je okoli 2000, rezultati glasovanja pa bodo določili nominirance v posameznih kategorijah - za najboljši film, režijo, scenarij in drugih. Nominiranci bodo znani v začetku novembra. Podelitev 23. evropskih filmskih nagrad bo 4. decembra v Talinu.

Kot je še dejal Kozole, veliko pomeni že to, da je »tvoj film izbran med najboljše filme, saj zanj glasujejo vsi filmski profesionalci«. Slovenka je sicer njegov drugi film, ki ga je Evropska filmska akademija uvrstila med najboljše. Leta 2003 so se v omenjeni nabor uvrstili Rezervni deli.

Zgodba o 23-letni študentki Aleksandri, ki se na skrivaj prodaja pod šifro »Slovenka«, je bila po premieri na sarajevskem filmskem festivalu prikazana že na več kot 40 mednarodnih filmskih festivalih, tudi na festivalu v Torontu in Rotterdamu, so sporočili s produkcijske hiše Vertigo/Emotionfilm. Film je bil tudi že večkrat nagradjen. Nina Ivanišin je za vlogo Aleksandre v filmu prejela dve nagradi. V Valenciji je oktobra lani prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo, ki ji jo je na festivalu podelila mednarodna žirija, prejela pa je tudi nagrado za najboljšo igralko na 1. festivalu evropskega filma, ki je decembra lani potekal v Savojskih Alpah. Pravice za predvajanje filma so med drugimi kupile ZDA, Nemčija in Francija. Film je v tujini, še zlasti v ZDA, navdušil kritike in občinstvo. Moving Pictures Magazine je zapisal, da je Slovenka »nepozabna meditacija o kapitalizmu«, »ultimativna, fascinantna študija o razbitih sanjah« in »hipnotičen film, v katerem je režiser razvil nov, samosvoj pripovedni stil«. Za Variety je glavna junakinja »ena najbolj hladnih in preračunljivih antijunakinj v zgodovini filma«, za Screen International pa je Kozoletov film »izredno inteligentna metafora o kapitalizmu«.

Film Slovenka je nastal v slovensko-nemško-hrvaško-srbski koprodukciji. Koscanarista sta Ognjen Svilčić in Matevž Luzar, direktor fotografije Aleš Belak, glasbo je napisal duo Silence. (STA)

Gorazd Trušnovc selektor 13. festivala slovenskega filma

Direktor Filmskega sklada RS Igor Kadunc je za programskega direktorja oziroma selektorja 13. festivala slovenskega filma imenoval Gorazda Trušnovca. Festival bo med 1. in 3. oktobrom potekal v Portorožu, so sporočili s sklada. Trušnovec od leta 1995 deluje kot filmski kritik in publicist. Kritike in druge tekste je objavjal v različnih medijih: v Razgledih, Ekranu, Dnevniku, na Radiu Slovenija, v mesečniku Ampak in Delovi priloži Polet. Od maja 2009 je Trušnovec urednik revije za film in televizijo Ekran. Bil je član številnih mednarodnih festivalskih žurij ter udeleženec in voditelj vrste okroglih miz, ki so potekale v sklopu filmskih festivalov. Od leta 1999 je pri različnih filmskih projektih sodeloval tudi kot scenarist. Kot so na filmskem skladu še zapisali v sporočilu za javnost, Gorazd Trušnovec izkazuje dobro poznavanje tako slovenske kot svetovne filmske umetnosti in ustvarjalnosti. (STA)

REZIJA - Stališče SSO in SIK po zahtevi občine za izločitev iz določil zakona 38/01

Sklep brez pravne veljave in gola politična propaganda

Štoka in Spetič opozarjata, da je zakon zelo jasen, kar zadeva seznam občin, kjer velja

TRST - Zaščitni zakon št. 38 iz leta 2001 predvideva zelo jasno zaščito slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji Juljski krajini. To je zakon, ki ga je izglasoval italijanski parlament in ga je s posebnim odlokom potrdil predsednik republike Giorgio Napolitano. Slednji je potrdil tudi seznam 32 občin, kjer živi slovenska narodna skupnost in med njimi je tudi občina Rezija. Seznam lahko spremeni le predsednik republike z lastnim odlokom na predlog paritetnega odbora za slovensko manjšino. Zato je izglasovani sklep občinskega sveta v Reziji brez pravne podlage in se ne drži zakonskih določil, piše v tiskovnem sporočilu predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka.

SSO se zgraža nad takim samovoljnim početjem občinskega sveta in občinskega odbora Rezije in upa, da bodo te gonje zoper slovenski jezik in njegovo uporabo čimprej prenehale. Drago Štoka je še zapisal, da bi bilo ze-

lo žalostno, če bi bila zaščita narodnih skupnosti v Italiji prepuščena kratkovidnim politikantskim interesom posameznih občinskih uprav.

»Resolucija rezijanskega občinskega sveta, ki zahteva izločitev iz seznama občin, v katerih veljajo določila zakona št.38/01 o pravicah slovenske manjšine je gola politična propaganda, hkrati pa poskus izigravanja načel pravne države,« pa v izjavi za tisk poudarja deželni tajnik Stranke italijanskih komunistov in član paritetnega odbora Stojan Spetič.

Temeljno izhodišče zaščitne zakonodaje je namreč, da se manjšina ščiti pred večino. Zato večina v Reziji, pa tudi drugod, nima pravice osporavati pravic ali celo obstoja manjšine, posebno še, ker je preko svojih zastopnikov (tretjine občinskih svetovalcev) zahtevala vključitev v seznam, ki ga je s svojim odlokom potrdil predsednik republike Napolitano. Še

več, rezijanski občinski svet je pristal tudi na vključitev območja vidne dvojezičnosti, kar je s svojim odlokom potrdil predsednik deželne vlade Tondo.

Nikjer ni mehanizma, ki bi dopuščal izstop neke občine iz seznama zaščitnih občin. Zakon o okvirni zaščiti jezikovnih manjšin v Italiji št.482/99 res predvideva referendum, vendar za vključitev v seznam, ne pa obratno. Pa še to ne velja za Slovence!

Kajti res je, da spremembo seznama lahko predlaga predsedniku republike samo paritetni odbor.

Če bo občina Rezija poslala ustrezen sklep paritetnemu odboru, ga bo pač obravnaval in o njem sklepal, vendar ne verjamem, da bi kdo nasedal provokacijam župana Chineseja in njegove uprave, ki očitno svojim volilcem nimajo kaj pokazati, razen oguljenih nacionalističnih fraz in stereotipov. (Mimogrede, nekdo bi moral župana in občinsko upravo pri-

javiti sodnim oblastem, ker so sprejeli vprašalno polo o temah, ki jih štiti zakonodaja o zasebnosti.)

Vprašati pa se moramo o ozadju ofenzive, ki jo nacionalistična desnica vodi proti slovenski manjšini. Zanj je očitno Rezija prvi okop. Če bi ga osvojila, bi bila na vrsti Benečija, predvsem pa mesti Trst in Gorica. Če bi namreč obveljalo načelo, da večina lahko zanika obstoj manjšine in njene pravice, bi ga desnica v omenjenih mestih gotovo izkoristila, piše Spetič.

Zato pa bi morala spremeniti zakonodajo. Vključno z uvedbo pojma »rezijanske manjšine« v zakonu št.482/99. Dvomim, da so v tem parlamentu in s problemi, ki pretresajo vladno večino, sposobni spremeniti obstoječe zakone. Poleg tega bi morali načelo o pravicah, ki so podrejene večini, zagovarjati pred ustavnim sodiščem in utemeljiti na evropski ravni, zaključuje svoje sporočilo deželni tajnik SIK.

EVRO

1,2860 \$ +0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
17. avgusta 2010

valute	evro (povprečni tečaj)	
	17.8.	16.8.
ameriški dolar	1,2860	1,2820
japonski jen	109,66	109,49
kitajski juan	8,7346	8,7281
ruski rubel	39,1144	39,1325
indijska rupija	59,9500	60,0040
danška krona	7,4492	7,4498
britanski funt	0,82300	0,82110
švedska krona	9,4330	9,4943
norveška krona	7,9065	7,9540
češka krona	24,805	24,853
švicarski frank	1,3411	1,3350
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	279,50	280,20
poljski zlot	3,9709	3,9929
kanadski dolar	1,3341	1,3366
avstralski dolar	1,4251	1,4379
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2383	4,2313
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7085	0,7085
braziljski real	2,2499	2,2682
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	1,9285	1,9382
hrvaška kuna	7,2525	7,2350

EVROTRŽNE OBRETNOSTI
17. avgusta 2010

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,27188	0,36938	0,59188	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,11333	0,16833	0,23833	-
EURIBOR (EUR)	0,647	0,898	1,153	-

ZLATO

(999,99%) za kg

30.554,62 € -12,47

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
17. avgusta 2010

vrstni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	11,90	+2,94
INTEREUROPA	3,73	-4,85
KRKA	66,00	-0,15
LUKA KOPER	15,99	+1,52
MERCATOR	138,85	+0,23
PETROL	238,02	+0,10
TELEKOM SLOVENIJE	92,97	-0,14
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	42,72	-0,65
AERODROM LJUBLJANA	24,40	-1,29
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	14,42	7,77
ISTRABENZ	7,00	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	10,30	-0,19
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	17,20	-1,21
POZAVAROVALNICA SAVA	7,99	+3,77
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	139,90	+4,19
TERMÉ ČATEŽ	-	-
ZITO	-	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	16,63	+0,79

MILANSKI BORZNI TRG
17. avgusta 2010

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	1,132	+1,52
ALLIANZ	86,9	+1,88
ATLANTIA	15,01	-0,13
BANCO POPOLARE	4,70	+0,59
BCA MIPS	0,97	+0,52
BCA POP MILANO	3,82	+1,59
EDISON	0,939	+1,08
ENEL	3,89	-0,46
ENI	16,01	-0,25
FIAT	9,58	+0,84
FINMECCANICA	8,37	+0,00
GENERALI	14,85	-0,74
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,34	-0,63
LOTTOMATICA	10,61	+0,57
LUXOTTICA	19,45	+0,46
MEDIASET	4,94	+1,59
MEDIOBANCA	6,68	+0,91
PARMALAT	1,85	+1,09
PIRELLI e C	5,32	+2,11
PRYSMIAN	12,96	-0,84
SAIPEM	27,09	-0,18
SNAM RETE GAS	3,61	-0,55
STMICROELECTRONICS	6,02	+2,02
TELECOM ITALIA	1,06	+0,19
TENARIS	14,19	+2,45
TERNA	3,15	+0,16
TISCALI	1,00	+0,80
UBI BANCA	7,66	+1,19
UNICREDIT	1,98	+0,81

SOD NAFTE

(159 litrov)

75,68 \$ -0,12

IZBRANI BORZNI INDEKSI
17. avgusta 2010

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	815,62	+0,07
SBITOP, Ljubljana	3.229,68	+0,43
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.853,08	+0,37
BIRS	813,55	+0,57
FIRS, Banjaluka	1.377,46	-0,21
Belex 15, Beograd	626,65	-0,25
SRX, Beograd	251,71	-0,65
BIFX, Sarajevo	1.469,10	+0,23
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.338,05	-0,73
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	10.467,00	+1,60
Nasdaq 100	1.856,22	+1,91
S&P 500, New York	1.098,37	+1,76
MSCI World, New York	1.106,21	-0,61
DAX 30, Frankfurt	6.206,40	+1,57
FTSE 100, London	5.350,55	+1,41
CAC 40, Pariz	3.663,13	+1,45
ATX, Dunaj	2.495,57	+2,72
PX, Praga	1.196,7	+1,24
EUROSTOXX 50	2.737,69	+1,46
Nikkei, Tokio	9.161,68	-0,38
STI, Singapur	2.923,36	-0,34
Hang Seng, Hongkong	21.137,43	+0,11
Composite, Sanghaj	2.661,70	+2,11
Sensex, Mubaj	18.048,85	-0,01

POLETNE DEJAVNOSTI - V organizaciji ZSKD od 23. do 28. avgusta

Letošnje poletne ustvarjalne delavnice za osnovnošolce bodo v Gorenjem Tarbiju

Lanske ustvarjalne delavnice so bile v Pliskovici

TRST - Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju s Krozkom za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb prireja 12. otroške ustvarjalne delavnice: »Ustvarjalno v Benečijo - od prave iz ljudske zakladnice do sodobne umetnosti«, ki so namenjene osnovnošolcem s Tržaškega, Goriškega in Videmskega. Potekale bodo od 23. do 28. avgusta 2010 v stavbi nekdanje šole, današnji domačiji »La finestra« v Gorenjem Tarbiju v videmski pokrajini. Udeleženci bodo sodelovali v večvrstnih ustvarjalnih delavnicah, poleg tega pa bodo spoznavali beneške ljudske zgodbe preko besed in zvokov, ustvarjali skulpture ter se zabavali ob igri, izletih v naravo in spoznavanju okolice.

Otroci se bodo v Gorenji Tarbij odpeljali v ponedeljek. Odhod avtobusa je predviden ob 8. uri zjutraj s trga Oberdan s postankom na parkirišču Restavracije da Tommaso v Gabrijah (GO) ob 8.45. Kolonijo vodi Jana Pečar, za nemoten potek delavnic pa bodo zadolžene mentorice Luisa Tomasetig, Alenka Hrovatin in Tanja Gaeta ter pravljicarji iz Benečije.

Počitniški dom »La finestra« in kompleks bližnjih hiš v tipičnem slogu nudijo posebne ugodnosti pri morebitni nastitvi za tiste družine, ki bi želele preživeti v Gorenjem Tarbiju še dodatno noč ali konec tedna.

Zaključna prireditev za starše in prijatelje bo v soboto, 28. avgusta ob 11. uri v nekdanji osnovni šoli, kjer bo ustvarjalna kolonija. Po skupnem srečanju se bodo otroci poslovili in odšli v spremstvu svojih staršev (rsc).

MEDNARODNO SREČANJE - Od 24. do 26. septembra v bosanski prestolnici

V Sarajevo na dneve poezije

Vsakoletno srečanje je posvečeno velikemu pesniku Izetu Sarajliću, ki je preminil leta 2002 - Iz Trsta odpotuje poseben avtobus

SARAJEVO - Od leta 2002 v bosanski prestolnici potekajo mednarodni dnevi poezije, ki so posvečeni priznane pesniku Izetu Sarajliću.

Sarajlić je bil velik prijatelj Italije, tu je večkrat predstavil svoje poezije, leta 2001 prejel nagrado Moravia in postal častni občan mesta Salerno. In ravno tamkajšnja Hiša poezije je v sodelovanju z italijansko ambasado v Sarajevu prirediteljica tridnevnega pesniškega dogodka, ki bo v Bosni potekal od 24. do 26. septembra.

Tudi letos bosta iz Italije krenili dve skupini pesnikov in ljubiteljev poezije: z osebnimi avtomobili iz Barija, z avtobusom pa iz Trsta. Kdor bi se rad udeležil sarajevskih pesniških dni, prisluhnil poeziji v različnih jezikih in se sprehodil po Baščaršiji, si lahko mesto na avtobusu zagotovi tako, da pošlje elektronsko sporočilo na naslov info@casainternazionaleonnetrieste.org, ali pa se vsak torek in četrtek (med 17. in 19. uro) poda v kavarno-knjigarno Knulp, kjer bo prejel vse potrebne informacije.

Izet Sarajlić med svojim nastopom v tržaški knjigarni Minerva leta 2001

KROMA

GORICA - Trg Seghizzi čakajo obnovitvena dela

Prireditveni prostor namesto razritega parkirišča

Predvidena je nova prometna ureditev - Poseg na programu prihodnje leto

Razrito parkirišče se bo prelevilo v lepo in privlačno prizorišče prireditve, ki pohodnikom in turistom ne bo več dajalo vtisa zanemarjenosti in dotrajanosti. V prihodnjem letu se bo po načrtih goriške občine začela obnova Trga Seghizzi v grajskem naselju, kjer bodo ob pretlakovanju poskrbeli za olepšanje zelenic in posaditev novih dreves, ne nazadnje pa bodo uvedli tudi nekatere spremembe v prometni ureditvi.

V kratkem naj bi goriški občinski odbor odobril preliminarni načrt obnove trga ob grajski cerkvi Sv. Duha, ki ga pripravlja naveza načrtovalcev Di Dato & Meninno, Asstecca iz Vidma ter MP Settanta in Rovera iz Savone. Projekt predvideva ovrednotenje prevoznih in neprevoznih delov Trga Seghizzi, ki bo po novem primeren za prirejanje raznih prireditvev in dogodkov, čeprav bo še vedno služil kot parkirišče. Tlakovani deli bodo iz porfirja, kraškega kamna in rečnega kamena, ovrednotene pa bodo tudi zelenice. Visoki bori, ki rasejo ob trgu, bodo ostali na svojem mestu, ob le-teh pa bodo posadili sadna in druga drevesa, ki bodo s pisanim cvetjem in nežnimi vonji spremljali zaporedje letnih časov.

Zgornji del ceste, ki obkroža Trg Seghizzi, bodo zaprli. Vzpetina, ki se od trga dviguje proti gradu, bo posejana s travo. Na tem območju bo torej nastal neke vrste naravni amfiteater. Odsek ceste tik pod parkiriščem, ki je danes enosmeren, naj bi bil po zaprtju zgornjega dela ceste prevozen v obe smeri. Ob samem trgu bo ovrednoteno tudi območje okrog gradu.

Obnova Trga Seghizzi, ki je bil do leta 2008 zasebna last (občini je zemljišče odstopil Livio Muzzonigro), spada v širši projekt ovrednotenja goriškega grajskega naselja. Z deželnim denarjem bodo namreč najprej obnovili drevored D'Annunzio (dela se bodo predvidoma začela jeseni), v prihodnjem letu pa naj bi začeli tudi z deli na trgu ob cerkvi Sv. Duha. Grajsko naselje bodo obnovili s sredstvi, ki jih je dežela Furlanija-Juljska krajina dodelila goriški občini v okviru medobčinske naveze ASTER z občino Sovodnje. Naložba bo skupno znašala okrog 1.500.000 evrov.

Trg Seghizzi
že veliko let čaka
na »restyling«

BUMBACA

ŠTANDREŽ - Aretacija v industrijski coni Marihuana pod avtomobilsko preprogo

Policisti letkega oddelka goriške kvesture so v ponedeljek med vsakodnevnim nadzorom nad teritorijem v goriški industrijski coni v Štandrežu ustavili vozilo, ki ga je upravljal 21-letni italijanski državljani M.A.B. s stalnim bivališčem v Gorici.

Med običajnim pregledom vozila, pa so opazili nekaj sumljivega. Izpod avtomobilske preproge v zadnjem delu avtomobila je štrlela nerodno ali na silo skrita prozorna plastična vrečka. Na prvi pogled je bila v njej shranjena kopljivi podobna nedovoljena snov.

Na vprašanje policistov, za kaj gre, se je vidno razdraženi mladenič nekaj časa obotavljal, naposled pa le priznal, da gre za nekaj gramov marihuane.

Agenti so seveda vrečko in njeno vsebino zasegli. Pozneje so v lekarni v središču mesta zaseženo blago stehtali in ugotovili, da je vrečka vsebovala skupno 10 gramov marihuane.

Mladeniča so kazensko ovdili na prostosti zaradi utemeljene suma kaznivega dejanja neupravičenega prometa s prepovedanimi drogami.

PREISKAVA »PONTE« Za zapahi še slovenski člen kriminalne združbe

Hrvaške oblasti so 4. avgusta na letališču v Fiumicinu izročile italijanski policiji slovenskega državljanca Azema Munishija. Zanj je goriški sodnik za predhodne preiskave leta 2008 odredil pripor, ker je bil 51-letnik med člani kriminalne združbe, ki se je ukvarjala s trgovanjem z ljudmi na Balkanu vsaj od leta 2004. Munishija so policisti izsledili in aretirali v prejšnjih mesecih na Hrvaškem, nato pa so hrvaške oblasti dovolile ekstradicijo. Slovenski državljani čaka na sojenje v rimskem zaporu Rebibbia.

51-letnik je bil med ključnimi člani združbe, ki so jo pred dvema letoma razkrinkale policijske in sodne oblasti štirih držav pod okriljem mednarodne organizacije Interpol in italijanskega notranjega ministrstva. Med nezakonitimi priseljenci, ki jih je združba proti plačilu prevažala iz Albanije v Italijo v nečloveških razmerah, je bilo največ mladoletnikov. Člani združbe so jih v pogovorih imenovali »teleta«, njihova prednost pa je bila dejstvo, da mednarodno in italijansko pravo prepovedujeta njihov izgon. Ključno vlogo sta pri operaciji odigrali goriška kvestura in obmejna policija, ki sta v okviru preiskave »Ponte 2007« (Most 2007) omogočili aretacijo desetih članov italijanske celice kriminalne združbe, devet Albancev in žensko iz Bologne. Le-tem se je po novem pridružil še Munishi, ki je bil odgovoren za »prevažanje« priseljencev po slovenskem ozemlju do meje z Italijo.

Preiskava je startala po zaslugi italijanske obmejne policije, ki je maja 2007 ujela albanskega nezakonitega priseljence. Agenti so ga opazili, ko je hotel priti iz Slovenije v Italijo po mostiču nad Vrtojbo za kompleksom goriške splošne bolnišnice. Preiskavo poimenovali po mostiču v ulici Toscolano, po katerem so »žrtve« tihotapske združbe ilegalno vstopale v Italijo.

Bistveno vlogo je pri uspehu operacije imelo sodelovanje med Interpolom, italijanskim ministrstvom ter italijansko, albansko, hrvaško in slovensko policijo. Vsak je opravil svojo nalogo in razkrinkal celico združbe, ki je delovala v posamezni državi.

NOVA GORICA - Dela bodo zaključena še v tem mesecu

Krožišče pri nebotičniku dobiva drugačno podobo

Delavci novogoriškega podjetja Komunalna so začeli v avgustu z urejanjem začasnega krožnega križišča med Kidričevo, Erjavčevu ulico in Ulico Tolminskih puntarjev v središču mesta. Kot so sporočili z Oddelka za infrastrukturo in gospodarske javne službe novogoriške mestne občine, ki ga vodi načelnica Silvana Matelič, bodo gradbena dela zaključena predvidoma še v tem mesecu.

Gradnja obsega zamenjavo začasnih plastičnih ločilnih ograj z nizkimi betonskimi robniki, ureditev sredinskega otoka z betonskimi robniki na višino predvidene končne ureditve, ureditev sredinskih prometnih otkov na Kidričevo ulico in Ulico Tolminskih puntarjev (v smeri Qlandie) in ureditev omejevalnih otkov na Kidričevo ulico – ob prehodih za pešce oziroma parkirnih mestih – na končno višino. Poleg tega urejajo tudi sredinski prometni otko na Erjavčevi ulici na končno višino, poskrbeli pa bodo še za zaris prometne ureditve. Samega vozila se v tej fazi ne rekonstruira, saj bo slednje urejeno z dokončnimi ureditvami omenjenih ulic. S prenovo naj bi postala

Krožišče preurejajo delavci podjetja Komunalna

NN

lo krožišče tudi nekoliko prijaznejše do slepih in slabovidnih, starejših in mamc z otroki. Izvedbena dokumentacija vključuje tudi zasaditveni načrt, kar pomeni, da naj bi za marsikoga grde rdeče-bele plastične ločilne ograje zamenjali otoki s cvetjem. Omejnjeni načrt je trenutno v obravnavi na hortikulturni komisiji novogoriške mestne ob-

čine, ki bo odločila o tem, kakšno cvetje oziroma rastlinje bo krasilo prenovljeno krožišče. Vrednost gradbenih del znaša dobrih 37 tisoč evrov. Ali bodo na podoben način preuredili tudi krožišče med Lavričevo ulico in Ulico Gradnikove brigade, je po besedah Mateličeve odvisno od novega občinskega proračuna. (nn)

Večji nadzor v centru CIE

V kratkem se bo v centru CIE v Gradišču zaključil poseg za popravilo predelov stavbe, ki so bili poškodovani med neredi in poskusi bega priseljencev. Dela, ki bodo omogočila večjo učinkovitost, varnost in nadzor v centru za nezakonite priseljence, je avtoriziralo in financiralo italijansko notranje ministrstvo. O posegu je tekla beseda na včerajšnjem tehničnem sestanku, ki so se ga v goriški vladni palači na Travniku udeležili predstavniki goriške prefekture, kvesture, poveljstev karabinerjev in finančne straže ter zadruga Connecting People, ki center CIE upravlja. Prisotni so pozornost posvetili zadnjemu primeru množičnega bega priseljencev, do katerega je prišlo na veliki šmaren. V nedeljo zvečer je iz bivše kasarne Polonio pobegnilo kar 25 priseljencev, sočasno pa je do neredov prišlo tudi v centrih CIE v Milanu in Brindisiju. Sile javnega reda so v Gradišču takoj ujele osem priseljencev, dodatnih enajst oseb, med katerimi so bili v glavnem Tunizijci, pa so izsledile v ponedeljek. V teku včerajšnjega sestanka so operaterje zadruga Connecting People pozvali, naj čim bolj učinkovito nadzorujejo dogajanje v centru za priseljence ter naj sile javnega reda sproti obveščajo o kateremkoli signalu napetosti in anomalijah.

V Italiji ukradla kolesi

V ponedeljek dopoldne je imel vodnik službenega psa Enote vodnikov službenih psov Miren v Novi Gorici v postopku 25-letnega domačina. Ugotovil je, da se vozi z v Italiji ukradenim kolesom s pomožnim motorjem znamke Piaggio Ciao. Le malo kasneje je bil ustavljen še 30-letni voznik, doma iz okolice Šempetra pri Gorici, pri katerem se je izkazalo, da tudi on vozi onkraj meje ukradeni vozilo istega tipa. Obe kolesi s pomožnim motorjem sta bila zaseženi in bosta vrnjeni lastnikoma, oba moška pa sta si prislužila kazensko ovadbo. (nn)

Spravil se je nad lastno mater

Včeraj v zgodnjih jutranjih urah so novogoriški policisti posredovali v Solkanu, kjer se je sin spravil nad svojo mater in ji pričel zvijati roko. Ko ji je uspelo pobeigniti v drugo sobo, je moški razbil še vrata sobe. Mati je nato pobeignila v sosednjo hišo in poklicala policiste. Omenjenega nasilneža so policisti pridržali in mu izdali plačilni nalog zaradi kršitve določil Zakona o varstvu javnega reda in miru, zaradi nasilja v družini pa so ga tudi kazensko ovdali. (nn)

35-letnik poškodovan

V ponedeljek zjutraj se je v križišču solkanske obvoznice zgodila prometna nesreča zaradi izsiljevanja prednosti 61-letnega voznika osebnega avtomobila. 61-letnik je v križišču zavijal levo in izsilil prednost 35-letnemu vozniku avtomobila, ki je pravilno pripeljal iz smeri Plave ter pot nadaljeval v smeri solkanske obvoznice. V prometni nesreči je 35-letnik utrpel predvidoma lažje telesne poškodbe. Policisti bodo zoper povzročitelja prometne nesreče podali obdolžilni predlog na pristojno okrajno sodišče.

Arcobaleno ima novo hišo

Skupnost Arcobaleno je v dar prejela novo hišo. Stanovanje in dvorišče v Fari, ki ju bodo uporabljali za olajšanje težkih socialnih situacij in v izobraževalne namene, je skupnosti odstopil dobrotnik. »V prihodnjih mesecih bodo potekala srečanja z različnimi drugimi ustanovami, ki delajo na socialnem področju, s katerimi bomo odločali o namembnosti poslojpa. Uporaba za nadomestitev prestajanja zaporne kazni je le ena izmed možnosti,« je povedal predsednik skupnosti Arcobaleno Andrea Bellavite, po katerem so bile izjave deželnega svetnika DS Giorgia Brandolina v zvezi z novo pridobitvijo skupnosti Arcobaleno netočne.

KC LOJZE BRATUŽ - Predsednica Franka Žgavec o pretekli sezoni in obetih

»Prizadevamo si, da bi bila dvorana polna, obiskovalci pa zadovoljni«

Največje zadoščenje s postavitvijo operete Grofica Marica - V novo sezono s fotografsko razstavo

Poletni premor se počasi bliža koncu in v kratkem bo kulturno dogajanje po naših društvih spet zaživelo. Na novo delovno pustolovščino so pri Kulturnem centru Lojze Bratuž že dalj časa pripravljene in zagotavljajo, da bo ravno tako zanimiva kot pretekla. Njihova poglavitna skrb pa ostaja vselej usmerjena tako v nastopajoče kot v obiskovalce centra. »Pri srcu nam je, da bi se prvi znašli pred polno dvorano, drugi pa da bi iz nje odhajali zadovoljni.« Tako nam je včeraj zaupala Franka Žgavec, ki stoji za krmilom goriškega kulturnega hrama že devet let.

Za vami je plodna sezona. Katere pomembnejše pobude so jo zaznamovale?

Sezona se je začela s slovesnim praznovanjem 50-letnice Zveze slovenske katoliške prosvete, in sicer s postavitvijo operete Grofica Marica. To je bil slavnostni in vsestransko uspešen podvig, ki je doživel kar 6 ponovitev.

Na splošno pa je naše delovanje zaznamovalo delo na različnih področjih, od koncertnega, mimo razstavnega, gledališkega in vse do predstavitvene dejavnosti. Če bi se zaustavila najprej pri koncertih, bi opozorila predvsem na gostovanje orkestra RTV Slovenija iz Ljubljane ali zboru Carmina Slovenica. Ob nastopih domačih in čezmejnih glasbenikov pa velja omeniti še gostovanje evropsko priznanega zbora Oreja iz Ukrajine. Razstavno dejavnost pa smo začeli z dobrodelno pobudo Umetniki za Karitas, saj se vsako leto trudimo, da bi naredili kaj dobrega in prispevali v tovrstnih akcijah. Ostale razstave pa je zaznamovalo zgodovinsko ozadje - odmevna je bila razstava Slovenski in fašizem v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine iz Ljubljane, razstava Skriti obrazi Aleksandrije z goriškim muzejem iz Kromberka in pa razstava volilnih lepakov ob 35-letnici nastopanja Stranke Slovenske skupnosti. Gostili pa smo tudi več srečanj; jeseni smo priredili zgodovinsko obarvan večer s predstavitev knjige Johna Earla Cena domoljubja, spomlad pa je bila na vrsti še antologija zamejskih pesnikov Rod lepe Vide. Pomladanski večer je bil zanimiv in nadvse prijeten, saj se je pri nas zbralo kar 16 pesnikov od Rezije do Trsta.

Tudi gledališka dejavnost je pri kulturnem centru dokaj razvita.

Seveda skrbimo v prvi vrsti za organizacijo abonmajev gledaliških predstav za otroke od vrtca do nižje srednje šole. Gre za ponudbo 16 gledaliških predstav, ki jih izbiramo skupno s Slovenskim narodnim gledališčem iz Nove Gorice. Na gledališkem področju pa velja omeniti pobudo Iskrivi smeh, se pravi nastope ljubiteljskih odrov iz naše okolice; pobuda zaobjema 4 predstave v predpustnem času. Dodala pa bi tudi sobotne zimske popoldneve, ki jih že nekaj let od novembra do marca uspešno prirejamo v sodelovanju s centrom za animacijo CTA.

V lanskem sezoni pa ste zabeležili tudi nekaj pomembnejših obletnic.

Februarja smo v mestnem središču odkrili ploščo posvečeno Primožu Trubarju, ravno tako februarja smo obhajali 100-letnico rojstva Ljubke Šorli, ob 100-letnici prihoda na Goriško smo podelili priznanje šolskim sestram. Omeniti pa moram tudi celo vrsto zborovskih revij, kot so Ceciljanka, Mala Ceciljanka ali Pueri cantores. Kulturni center je v zadnjem desetletju postal sedež mednarodnih tekmovanj, ki se vrstijo vsako leto - klavirsko tekmovanje, tekmovanje godal, Zlata grla in še regijsko tekmovanje glasbenih šol Primorske za klarinete in saksofone. Sezono pa smo zaključili kot vsako leto z mednarodnim tekmovanjem Seghizzi - naš sedež je tokrat gostil srečanja in predavanja ter revijo komornih skupin.

Po vaših besedah sodeč je sodelovanje z združenji s te in one strani »meje« kar plodno.

Tako je, sodelovanje je vsekakor vsestransko. Vsako sodelovanje je namreč dobrodošlo, s komerkoli. Če se le da, se trudimo, da bi uskladili potrebe in želje vseh. Tako smo namreč vajeni delati in z veseljem pomagamo v katerikoli obliki in ob katerikoli priložnosti.

Na katero izmed omenjenih pobud pa ste najbolj ponosna?

Mislím, da je to opereta Grofica Marica -

Franka Žgavec

BUMBACA

rica. To je bil namreč enkratni dogodek, ki bo ostal v spominu vseh nas. Združil je vse naše domače sile, od gledališnikov in pevcev vse do glasbenikov - se pravi vse različne oblike ljubiteljskega in profesionalnega udejstvovanja.

Kaj pa nova sezona? Nam lahko razkrijete, kaj se nam obeta?

Smernice nove sezone so v glavnem že začrtane in definirane. Z delovanjem pa začnemo že v soboto, 28. avgusta, ko bomo odprli vsakoletno fotografsko razstavo fotografskih klubov z Goriškega in fotokluba iz Nove Gorice. Na sporedu sta nato še dve prireditvi v okviru Puppert Festivala, popoln program pa bomo uradno predstavili sredi septembra.

Zanima me, ali so mladi v kulturnem centru prisotni in sodelujejo pri vašem delovanju?

Mladi so aktivni, če so seveda vsebine primerne njihovim zanimanjem, zahtevam in željam. Drugače namreč gledajo na svet od starejše generacije, veliko bolj so vezani na svetovne spletne, zanimajo jih šport in sodobne oblike udejstvovanja. Odvisno je torej od tega, kar jim nudimo.

Je torej vaše delovanje namenjeno tudi njim?

Prav gotovo. Naša skrb je seveda ta, da mladim rodovom postopno prepustimo delovanje v teh prostorih.

Sara Sternad

RONKE - V 88. letu starosti je umrla Slavica Devetak - Paunova

Slovo od najstarejše mlekarice

Rodila se je na Vrhu, kjer je bila tudi partizanska kurirka - Dvakrat je postala vdova, zanjo pa je do konca skrbel sin Aleksander

V 88. letu starosti je v Ronkah umrla Slavica Devetak - Paunova, vdova Furlan, najstarejša kraška mlekarica v Laškem. Slavica se je rodila na Vrhu leta 1922. Že od mladih leti je v težkih povojnih časih morala pomagati družini in pri dvanajstih letih je z mamo nosila mleko v Gorico in Zagraj. Ko se je fašizem še bolj kruto znesel nad Slovence, jo je z ostalimi kraškimi mlekaricami raje mahnila proti Trziču, kjer so bili odnosi slovenskimi in italijanskimi odjemalci veliko prijaznejši. Na pot so se mlade mlekarice podajale kar peš in to v neprimerni obutvi, po letu 1935 pa so že sedle na kolo. Po drugi svetovni vojni pa so se od Rubij do Trziča peljale kar z vlakom ali z motornimi kolesi. Dekleta in žene, ki so vsako jutro in ob vsakem vremenu s kraških vasi prinašale sveže mleko, so Lahli imenovali »juhce«.

Prirojeno veselje do življenja in odprtost do vsakogar, ki ga je srečala po poti, je mladi Slavici napolnilo dan. Ta je bil kar se da pester, saj je morala včasih v istem dnevu v Laško, po opravih v Gorico ali bližnjo Furlanijo, če ji je čas dopustil, pa je tudi paberkovala. Imela je izreden spomin, vedno je rada pomagala ljudem v stiski in bila je poznana naokrog.

Med vojno je bila Slavica partizanska kurirka. Nemci so jo aretirali in jo z drugimi zaporniki posadili na tovorni vlak namenjen v Nemčijo. K sreči pa so v bližini Trbiža vlak napadla ameriška letala, tako da je lahko pobegnila in se rešila.

V začetku petdesetih let se je omožila v Sredipolje, kruta usoda pa ji je moža Maria odtrgala kmalu zatem in znašla se je sama z malim sinčkom. Življenje mlade vdove ni bilo lahko, Slavica pa si je pomagala z vztrajnim in požrtvovalnim delom. Z njej značilnim pustolovskim značajem je po-

gumno kljubovala življenjskim preizkušnjam in ni se vdala. Spet se je omožila z Brunom Deanom iz bližnjega Soleschiana in skupaj sta si uredila nov dom v Ronkah. Pred 30 leti pa jo je tudi on umrl. Od takrat je živila s sinom Aleksandrom, ki je še posebej stal ob strani v zadnjem letu, ko se ji je zdravje poslabšalo.

Na pogrebni slovesnosti v Sredipolju sta se od nje poslovila sin Aleksander in vnuk Michele. Prvi je priznal, da se je mama kot mlada vdova težko znašla v novem okolju, a so jo domačini sprejeli medse, kot so s svojo prisotnostjo na pogrebu tudi dokazali. Zahvalil se je vsem Mokrjem oz. Slovencem iz Laškega, sorodnikom, prijateljem in znanecem z Vrha, iz Laškega in tudi iz Slovenije, ki so jo v velikem številu pospremili na zadnji poti. Vnuk Michele pa je povabil vse, naj darujejo v dobrodelne namene za društvo AGMEN, ki ima sedež v otroški bolnišnici Burlo Garofalo v Trstu.

Člani društva Jadro iz Ronk sočustvujejo s svojci in žalujejo za eno od svojih prvih članic, ki je s sestro Elviro rade volje prihajala na prireditve in občne zbere društva tako kot na slovensko mašo v Ronkah.

Karlo Mucci

FESTIVAL - Sobota Poletje presenečenj v »Bukowci«

V Bukovici se bo v soboto, 21. avgusta, začel letošnji festival Poletje v Bukowci - Poletje presenečenj, ki bo trajal do 3. septembra. Festival organizira Društvo Mladi Renče-Vogrsko, namenjen pa je vsem generacijam in različnim okusom, saj vključuje rock koncerte, gledališke predstave, predavanja, pop operni koncert, filmski in vinski večer ter malonogometni turnir in turnir v odbojki na mivki. Letošnjo izvedbo bodo, tako kot pove že sam podnaslov festivala, zaznamovala tudi številna presenečenja. Lanskega Poletja v Bukowci se je udeležilo okrog 5000 obiskovalcev. Projekt ni ostal neopažen, saj je Društvo Mladi Renče-Vogrsko prejelo občinsko priznanje za uspehe na področju družbenih dejavnosti in posebno priznanje natečaja pod pokroviteljstvom Predsednika RS Danila Turka za najboljši prostovoljni mladinski projekt v Sloveniji za leto 2009. Letos želijo organizatorji lanskoletni uspeh še nadgraditi. Udeleženci festivala bodo lahko med drugim uživali ob poslušanju big Foot Mame, Pop Designa, Nine Pušlar, Tria Eroica, skupin Adam in Instinkt ter DJ Rikija, se smejali ob Stand up komediji Vida Valiča in ob komediji Krojač za dame v izvedbi KD Brce in v režiji Sergeja Verča itd. Podrobnejše informacije o dogodkih je mogoče najti na spletni strani www.rence-vogrsko.com. (nn)

Kongres na festivalu folklorne

V okviru praznika ljudskega plesa, 40. mednarodnega festivala folklorne v priredbi združenja Pro Loco (ki bo v Gorici zaživel od 26. do 29. avgusta), bo v soboto, 28. avgusta na sporedu tudi 36. mednarodni kongres o ljudskih tradicijah in običajih. Kongres predstavlja neko kulturno in sociološko poglobitev v ljudske običaje - letos bo v dvorani goriškega občinskega sveta od 9. ure dalje beseda tekla o sakralni dimenziji umetniških performansov sodobne večkulturne družbe. Na sakralnosti temelji namreč antropološka rast vsakega naroda, na njej se razvijajo tradicije in seveda folklor. Posegli bodo univerzitetni profesorji sociologije s Tržaškega in Goriškega.

Dvorna glasba v Gradežu

Bazilika sv. Evfemije v Gradežu bo jutri ob 21. uri v okviru mednarodnega glasbenega festivala »Musica cortese« gostila novo srečanje z dvorno glasbo. Nastopila bo tržaška skupina Nova Academia s koncertom Gaudeamus Omnes - Del cantar sacro barocco. Tercet glasbenikov s sopranistko Marianno Prizzon bo postregel s skladbami Tarquinia Merule, J. S. Bacha, G.P. Telemanna in G.F. Handla. Vstop je prost.

Urniki državne knjižnice

Državna knjižnica v Gorici bo do sobote, 21. avgusta, zaprta javnosti. Kljub temu, je podčrtal direktor knjižnice Marco Menato, si bo v prvem in drugem nadstropju palače Werdenberg mogoče izposojati knjige (od ponedeljka do sobote med 10.30 in 12.30). Z normalnim delovanjem bo knjižnica ponovno začela v ponedeljek, 23. avgusta. Za dodatne informacije je na voljo spletna stran www.isontina.librari.beniculturali.it. Umetnostna galerija »Mario Di Iorio« pa bo z razstavami ponovno začela 15. septembra, ko bodo odprli razstavo »Seghizzi 1920-2010: Immagini e Suoni di una Storia«.

Slavica Devetak (desno) in Anica Černic na Velikem trgu leta 1948

RAZSTAVA - Kulturni dom

Dela Lorette Dorbolò kmalu na ogled v Gorici

V polnem teku so priprave na oprtje razstave beneške slikarke Lorette Dorbolò, ki bo 2. septembra v galeriji Kulturnega doma v Gorici. V juniju je umetnica razstavljala v cerkvi sv. Marije v Čedadu (tik ob Hudičevem mostu), kjer je razstava žela nadvse spodbuden uspeh. Sedaj pa se bodo dela Dorbolòjeve iz Čedadu preselila v Gorico.

Loretta Dorbolò se je rodila v Bjarču v občini Špeter (Benečija). Pri dvajsetih letih se je odselila v Emilio Romagna (v bližino Modene), kjer je poučevala na osnovni šoli in se je ljubiteljsko posvečala slikarstvu. S svojimi deli se je prvič predstavila leta 1977 in si takoj pridobila naklonjenost občinstva in strokovne kritike. Doslej je sodelovala na številnih skupinskih in tematskih razstavah. Prejela je tudi vrsto nagrad in priznanj. Leta 1988 jo je F. Anselmetti vključil v tri-

deseterico umetnikov, predstavljenih v umetniški zbirki »Quelli che cantano« založbe Marsiglio. Zbirka je bila predstavljena v rimskem Campidogliu. Miha Obit v imenu društva Ivan Trinko o umetnici pravi, da je veliko »podob, ki pripovedujejo o tem malem svetu, ki mi pravimo Benečija, a malo je takih, zaradi katerih bi hkrati vzljubili ta svet in obnem začutili, kako zelo pogrešamo izgubljene stvari. To uspe slikam Lorette Dorbolò...« Umetnico bo na otvoritveni slovesnosti v goriškem Kulturnem domu predstavil likovnik Hijacint Jussa.

Dogodek, ki ga v sodelovanju prirejajo Kulturni dom Gorica, kulturno društvo Ivan Trinko iz Čedadu, ZSKD in SKGZ želi biti tudi dodatna naveza med goriškimi in beneškim kulturnim svetom, ki se zadnja leta postopno bogati z raznimi skupnimi pobudami. (ik)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'UDINE, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU

PIANI, Ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU

SPANGHERO, Ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Kino

GORICA

KINEMAX: zaprt do 19. avgusta.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »L'apprendista stregonex«.

Dvorana 2: 18.15 - 20.15 »Toy Story 3« (digital 3D); 22.15 »Solomon Kane«.

Dvorana 3: 17.30 - 19.00 - 20.40 »Sansone«.

Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.10 »Pandorum«.

Dvorana 5: 18.00 - 20.30 »Karate Kid«.

Razstave

GORIŠKI MUZEJ iz Nove Gorice obvešča, da je muzej na gradu Kromberk za obiskovalce ponovno odprt od ponedeljka do petka med 8. in 19. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13. in 19. uro; informacije po tel. 003865-3359811, www.goriskimuzej.si.

STALNA RAZSTAVA GLASBIL sodobne izdelave z naslovom »Theatrum Instrumentorum« je na ogled v dvorani deželnih stanov goriškega gradu od torčka do nedelje med 10. in 19. uro; informacije na www.comune.gorizia.it.

V MUZEJU TRETJE ARMADNE v Redipulji je na ogled razstava na temo bitke pri Verdunu; od torčka do nedelje med 8.30 in 12. uro in med 13.30 in 17. uro.

V OBČINSKI GALERIJ V TRŽIČU bo do 19. septembra na ogled razstava »Viaggio nel primo '900«.

POLETNI FOTOUTRIP '10

NA POČITNICE S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Poletni fotoutrip se vrača med bralce. Po lanskem velikem uspehu vam vnovič ponujamo temo Na počitnice s Primorskim! Kamorkoli vas bodo ponesli poletni meseci, vzemite s seboj tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu posvetite enega od svojih poletnih posnetkov. Pošljite ga na naš dnevnik preko rubrike Fotografierje bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa fotografijo dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici.

Koncerti

V OGLEJSKI BAZILIKI bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 20.45 koncert Danieleja Boccaccia (orgle) in orkestra I Cameristi Triestini; vstop prost.

NOTE V MESTU 2010: v soboto, 21. avgusta, ob 20.30 na sedežu združenja Cuore amico v Ul. Cipriani 71 koncert kitarista Gabrieleja Del Forna; v četrtek, 26. avgusta, ob 20.30 na trgu v Štandrežu koncert Daniele Brussole (flavta) in Serene Vizzutti (harfa); v petek, 27. avgusta, ob 20.30 v cerkvi v Štavrnu koncert kvarteta kitar Athanor (Valentina Roselli, Maria Francesca Arcidiacono, Fulvio Sain, Mario Milosa); v torek, 31. avgusta, ob 20.30 v župnijski dvorani na Rojcah koncert pianistke Virginie Pecorella.

GLASBENI VEČERI V VILI CODELLI V MOŠU: v petek, 20. avgusta, ob 21. uri bo koncert z naslovom »Od Salzburga do Hollywooda«, nastopil bo komorni orkester Furlanije Julijske krajine; v soboto, 21. avgusta, ob 21. uri bo koncert pinistke Antilene Nicolizas in sopranistke Federice Vinci; v nedeljo, 22. avgusta, ob 21. uri bo na vrsti Rossinijeva »La Cenerentola«, nastopili bodo mezzosopranistki Sabrina Bessi in Valentina Volpe, tenor Leonardo Alaimo, baritoni Bernhard Hansky, Armando Badia in Flaviano Giordano ter sopranistka Anna Viola; v soboto, 28. avgusta, ob 21. uri bo koncert z naslovom »Sijaji z Dunaja«, nastopili bodo sopranistki Ilaria Zanetti in Maria Giovanna Micheli, tenor Andrea Binetti ter bariton Nicolò Ceriani; v nedeljo, 29. avgusta, ob 21. uri bo koncert pianistke Serene Stella; v petek, 3. septembra, ob 21. uri bosta nastopila violinist Michael Antonello in pianist Todd Crow; v soboto, 4. septembra, ob 21. uri bo koncert klarinetista Massimiliana Mianija in pianista Rinalda Zhoka; vstop prost.

MEDNARODNI FESTIVAL ANTIČNE GLASBE v organizaciji centra Dramsam: 26. avgusta, ob 21. uri v cerkvi Sv. Nikolaja v Zagraju koncert »D'Altri suoni«, nastopa skupina Diacronie; 10. septembra, ob 21. uri v gradu Kromberk pri Novi Gorici koncert »Sonate a quattro«, nastopa Collegium Pro Musica antica; vstop prost.

GLASBENI DOGODEK NOČNA IZMENNA X bo v petek, 27. avgusta, ob 19.30 v Salonitu Anhovo. Nastopili bodo Siddharta, Tabu, Elvis Jackson, Kingston, Slon in Sadež, Eternity, Turn Around, Sons; vstop prost.

Šolske vesti

PRIPRAVA NA VSTOP V SREDNJO ŠOLO pri Mladinskem domu bo potekala od 6. do 10. septembra. Še je možen vpis k popoldanskemu pouku 2010-11; informacije in prijave po tel. 0481-536455 ali 328-3155040 (ali v uradu MD po 1. septembru).

Izleti

PD ŠTANDREŽ prireja dvodnevni avtobusni izlet »Salzkamergut, Bavarska in lepa modra Donava« 11. in 12. septembra; informacije po tel. 0481-20678 (Božo med 12. in 14. uro) in tel. 347-9748704 (Vanja).

MLADINSKI ODSEK KD DANICA z Vrha organizira v nedeljo, 29. avgusta, enodnevni avtobusni izlet v Acquasplash v Lignanu. Odhod z Vrha ob 8.30, vrnitev v večernih urah. Poleg avtobusa sta v ceni vključeni tudi vstopnina in malica; informacije in vpisovanje po tel. 329-4015568 (Manuel) ali 340-4654873 (Jan) najkasneje do 25. avgusta.

Obvestila

LAS KRAS: informativno srečanje o razvojnih možnostih in projektih za privatnike, ustanove in javne uprave bo v ponedeljek, 23. avgusta, ob 20. uri v dvorani centra Danica na Vrhu.

AKŠD VIPAVA v sodelovanju z ZŠSDI-jem organizira na društvenem sedežu na Peči kotlarski kamp za otroke od 5. do 11. leta med 30. avgustom in 3. septembrom; informacije in prijave po tel. 333-9353134 ali 0481-33029 (Elena).

OBČINA DOBERDOB obvešča, da je občinski tehnični urad odprt ob ponedeljkih med 15. uro in 16.30 in ob sredah med 11.30 in 13. uro.

GORIŠKA KVESTURA obvešča, da je urnik urada za priseljence pri Rdeči hiši odprt ob ponedeljkih in torkih med 8.30 in 13. uro in med 15. in 18. uro za dvig elektronskih dovoljenj za bivanje; ob sredah

med 8.30 in 13. ter med 15. in 18. uro pa za druge prošnje. Informacije nudijo po tel. 0481-595891, o dovoljenjih za bivanje po tel. 0481-595810 in 0481-595814; po tel. 0481-595805 odgovarjajo v angleščini in nemščini.

OKENCE ZA IZDAJO POTNEGA LISTA je po novem odprto v pritličju kvesture na Trgu Cavour v Gorici. Vhod bo z oširka Sant'Illario, urniki pa ostajajo nespremenjeni (od ponedeljka do sobote med 9. uro in 12.30). Kvestura obenem sporoča, da ne obstajajo več dosejanje knjižice potnih listov. Nadomestili so jih z novim potnim listom (poenoten model) na 48 straneh; trajajo deset let in občana stane 42,50 evra. Postopek za njegovo pridobitev ostaja trenutno nespremenjen.

SKGZ sporoča, da bo goriška pisarna zaprta do 22. avgusta.

ZGODOVINSKI RAZISKOVALNI CENTER LEOPOLDO GASPARINI v Ul. Dante Alighieri 29 v Gradišču obvešča, da bodo tajništvo, arhiv, fototeka in knjižnica do 15. septembra odprti ob delavnikih med 17.30 in 19.30, za dopust pa bodo zaprti med 2. in 13. avgustom. V centru zbirajo gradivo o fašističnem režimu na italijanski vzhodni meji v obdobju med leti 1920 in 1943; informacije na info@istitutogasparini.it, www.istitutogasparini.it.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL na Korzu Verdi 51 int. v Gorici bo do 20. avgusta zaprta; od 23. avgusta do 3. septembra bo odprta vsak delavnik od 8. do 16. ure. **GORIŠKA POKRAJINA** obvešča, da bosta danes, 18. avgusta, zgodovinski arhiv in pokrajinska knjižnica odprta med 9. in 13. uro.

ZSKD obvešča, da bo urad v Gorici zaprt do 20. avgusta.

KRUT obvešča člane v Goriškega, da se lahko zgledajo v pisarni na Korzu Verdi 51/int., tel. 0481-530927, v petek, 20. avgusta, med 9. in 11. uro.

»PIŠINA PARTI« bo v soboto 21. avgusta, od 15. ure dalje v športnem igrišču na Vrhu. Organizatorji pri KD Danica vabijo na družabnost, kjer ne bo ničesar manjkalo.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v Ul. Mamelji v Gorici bo do 21. avgusta zaprta. Možna je izposoja in vrnitev knjig v prvem in drugem nadstropju palače Werdenberg med 10. in 12.30 od ponedeljka do sobote; informacije na www.isontina.librari.beniculturali.it ali na bs-ison@beniculturali.it.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v Sovodnjah ob Soči vsakoletni meddržavni balinarski turnir v soboto, 21. avgusta, od 8. ure dalje. **FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE** obvešča, da bodo uradi v Ul. Carducci v Gorici zaprti do 22. avgusta.

ZSKD VABI NEKDANJE UDELEŽENCE MEDNARODNE LIKOVNE KOLONIJE Vuzenica-Porabje-Koroška-Italija ob 40-letnici kolonije, naj se udeležijo jubilejnega praznovanja in srečanja, ki bosta 22. avgusta v Vuzenici v Sloveniji ob 15. uri. Udeleženci bodo prejeli jubilejni almanah, katerega pokrovitelj je predsednik RS Danilo Turk; informacije na ZSKD in na spletni strani www.zskd.org.

AŠZ MLADOST v sodelovanju z ZŠSDI organizira za otroke od 6. do 13. leta starosti nogometni kamp, ki bo potekal od 23. do 28. avgusta na nogometnem igrišču v Doberdolu. Vodili ga bodo specifični nogometni trenerji; vpisovanje in informacije po tel. 339-3853924 (Emanuela) ali erimic65@tiscali.it.

VIDEMSKA UNIVERZA obvešča, da bosta goriška sedeža v palači Alvarez v Ul. Diaz in v hiši Lenassi v Ul. IX. Agosto zaprta do 15. avgusta; od 16. do 31. avgusta bosta odprta od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro. Hiša filma na Travniku in sedež v Ul. Niža v Gorici bosta v avgustu zaprta, knjižnica palače Alvarez bo zaprta do 20. avgusta, med 23. avgustom in 3. septembrom pa bo odprta med 9. in 13. uro. Sedež v Krminu bo zaprt do 31. avgusta.

ODHOD UDELEŽENCEV POLETNIH USTVARJALNIH DELAVNIC ZSKD bo v ponedeljek, 23. avgusta, zbirališče ob 7.45 v Trstu na Trgu Oberdan, odhod avtobusa ob 8. uri. V Gabrjah bo zbirališče ob 8.40 na parkirišču restavracije pri Tomažu, odhod avtobusa ob 8.45. Delavnice se bodo zaključile v soboto, 28. avgusta, ob 11. uri z zaključno predstavo za starše.

SOVODENJSKA OBČINSKA UPRAVA vabi občane na informativno srečanje o poteku del za širitev avtoceste Vileš Gorica, ki bo v torek, 24. avgusta, ob 20.30 v dvorani Kulturnega doma v Sovodnjah. Prisotni bodo predstavniki izvajalcev del in odgovorni inž. Luca Vittori.

OBVESTILO

Sporočamo, da bo **tajništvo goriške redakcije zaprto do 4. septembra 2010**

Za brezplačne čestitke in razna obvestila ter za sporočila naročnikov prosimo, da kličete **tajništvo v Trstu** na tel. 040-7786333 ali 040-7786330 (faks 040-772418) ali pišete na e-mail redakcija@primorski.eu od 10. do 15. ure (ob sobotah od 10. do 13. ure).

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ v Gorici bo zaprt zaradi dopusta do 24. avgusta.

GORIŠKO ZDRAVSTVENO PODJETJE obvešča, da bodo vse petke do 27. avgusta predhodno zapirali blagajne CUP v bolnišnicah v Gorici in Tržiču ob 16. uri. **LETNIKI 1960 Z GORIŠKE** prirejajo 9. oktobra celodnevni izlet; informacije in prijave do ponedeljka, 30. avgusta, v večernih urah po tel. 340-5182969 (Patrizia), 333-8852535 (Alida), 347-5453272 (Livia), 329-0703958 (Mirjam).

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51/int. zaradi počitnic zaprt do 31. avgusta.

MLADINSKI DOM v Ul. Don Bosco v Gorici bo zaprt zaradi dopusta do 31. avgusta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo do konca avgusta v popoldanskih urah anagrafski in davčni urad ter tajništvo zaprti.

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ sporoča, da bo goriški urad do 31. avgusta odprt od ponedeljka do četrta od 9. do 13. ure, ob petkih zaprto.

FOTOGRAFSKI NATEČAJ z naslovom »Kras 2014: obrazi Krasa« v organizaciji goriške pokrajine sestavlja pet tematskih sklopov (reka, meja, strelski jarki, kraji in poti); udeležence pozivajo, naj ovekovečijo lepote kraške planote, sledove vojne, meje, mešanje jezikov in kultur. Za sodelovanje na natečaju je na voljo vpisna polja na spletni strani www.caso.it, fotografije je treba odposlati do 31. avgusta; informacije po tel. 0481-547120, europa@provincia.it.

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV razpisuje mednarodni natečaj poezije »Sledi-Tracce 2010«, namenjen vrednotenju regionalnih, manjšinskih in večinskih jezikov ter spodbujanju sodelovanja med raznimi regionalnimi skupnostmi za izkušene pesnike, kot tudi ljubitelje poezije vseh starosti (predvidene so 4 kategorije). Tema natečaja je prosta. Dela morajo dospeti do 31. avgusta. Razpis je na razpolago na spletni strani www.zskd.org ali v uradih ZSKD; informacije po tel. 040-635626.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici bo potekala lutkovna delavnica namenjena pedagogom in gledališkim ljubiteljem, ki jo bo vodila Breda Varl iz Maribora. Tečaj bo v petek, 1. oktobra, v popoldanskih urah in v soboto, 2. oktobra, cel dan; prijave in informacije od 1. do 15. septembra po tel. 0481-531445 in 0481-534549 (faks), info@kclbratuz.org, www.kclbratuz.org pod kategorijo »gledališče«.

KRUT obvešča, da bodo društveni prostori v Ul. Cicerone 8 v Trstu do 5. septembra odprti s poletnim urnikom od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

Mali oglasi

PRODAM ALFA ROMEO 156 2000TS letnik 1997, zelo ugodna cena; tel. 348-6572496.

PRODAM KNJIGE »Kemija za gimn. 1«, »Slov. književnost«, »Slov. slovnica in jez. vadnica«, »Pregled slov. slovstva«, »Kristjan in sv. pismo«, »Kaj verujemo 3«, »Book and Bookmarks«, »Around and about Britain and the states«; tel. 340-0030154.

Pogrebi

DANES IZ GORICE: 9.00, Evelina Delle Vedove vd. Sartori iz splošne bolnišnice v cerkev (ob 9.30) in na glavno pokopališče v Marianu.

DANES V KRMINU: 14.00, Rosa Guolo vd. Morandin (ob 13.30 iz splošne bolnišnice v Gorici) v cerkvi Sv. Leopolda in na glavno pokopališče.

DANES V TRŽIČU: 10.50, Alfredo Trevisan iz splošne bolnišnice v cerkev Device Marije Marcelliane in na glavno pokopališče.

HUMANITARNA KATASTROFA - Pomoč prizadeti državi prihaja po kapljicah

Paksitance poleg poplav pestijo še nalezljive bolezni

Poleg 1600 neposrednih žrtev poplav že tudi prvi umrli zaradi širjenja bolezni

ISLAMABAD - Pakistan, ki so ga opustošile katastrofalne poplave, so sedaj prizadele še nalezljive bolezni. Poleg okoli 1600 neposrednih smrtnih žrtev poplav so iz države v torek poročali še o prvih umrlih zaradi širjenja nalezljivih bolezni. Medtem pomoč v Pakistan še vedno priteka počasi, zaradi česar so ZN opozorili pred "drugim valom smrti".

Širjenje nalezljivih bolezni je doslej v Pakistanu terjalo najmanj tri smrtno žrtve. Zaradi posledic okužbe z onesnaženo vodo je v Karačiju umrl štiriletni otrok, šestletnik pa zaradi tetanusa. V osrednji provinci Pandžab, ki so jo poplave še posebej močno prizadele, pa je zaradi hude črevesne okužbe umrlo 17-letno dekle.

Skupno naj bi bilo sicer v Pakistanu zaradi nalezljivih bolezni, povezanih z onesnaženo vodo, ogroženih kar okoli 3,5 milijona otrok, so v ponedeljek sporočili Združeni narodi.

V zbirne centre se je zateklo na sto tisoče ljudi, ki so izgubili svoje domove. Nekateri so tam že več kot deset dni, v večini teh centrov pa zaradi množice ljudi vladajo katastrofalne higienske razmere. Skupno je zaradi poplav brez strehe nad glavo ostalo okoli 20 milijonov Pakistancev.

Pakistan nujno potrebuje za najmanj 460 milijonov dolarjev nujne pomoči v šotorih, odejah, pitni vodi, hrani in zdravilih, opozarjajo ZN. Vendar je kljub dramatičnim pozivom generalnega sekretarja ZN Ban Ki Moona odziv bolj ali manj pičel. Unicef je ob tem opozoril, da se njihove zaloge dobrin za pomoč krčijo. Sklad ZN za pomoč otrokom je v torek na prizadeta območja poslal skupaj 32 ton pomoči, že v ponedeljek pa 64 ton.

Toda pomoč do ponesrečenih priteka le po kapljicah. V provincah Pandžab in Sind je zaradi premajhne pomoči prišlo tudi do izgrediv, pri čemer so bili trije ljudje ranjeni, ko je policija proti protestnikom uporabila silo.

Zadržanost do pomoči naj bi bila povezana tudi s siceršnjimi razmerami v Pakistanu. V Avstriji se na primer donatorji bojijo, da bi pomoč lahko končala pri talibanih. Ob naravni katastrofi morajo ljudje v Pakistanu zdaj trpeti še zaradi slabega ugleda države, ugotavljajo humanitarni delavci.

Svetovna banka je Pakistanu odobrila posojilo v višini 900 milijonov dolarjev za prvo pomoč po katastrofi. Kolikšna bo končna škoda poplav v Pakistanu, sicer še ni znano, bo pa zagotovo visoka.

Pakistan je v torek ocenil, da bi lahko samo obnova severa države stala 2,4 milijarde dolarjev, saj so narasle vode opu-

V zbirnih centrih množice ljudi, ki so v poplavah ostali brez vsega, čakajo na hrano in drugo pomoč

ANSA

stošile območje v velikosti Anglije. Pakistanski veleposlanik pri ZN v Ženevi Zamir Akram je še povedal, da je njegova država prek svetovne organizacije in neposredno prek drugih državah doslej prejela skupaj 235 milijonov evrov pomoči.

Savdska Arabija je medtem zbrala 20,5 milijona dolarjev pomoči za Pakistan. Kralj Abdulah je sprožil tudi nacionalno akcijo zbiranja pomoči, ki se ji je sam pridružil z 20 milijoni rijalov (5,3 milijona dolarjev), prestolonaslednik Sultan bin Abdul Aziz pa je ponudil 10 milijonov rijalov. Savdska Arabija je v Pakistan tudi že poslala 16 letal s humanitarno pomočjo. Skupno pa je ta kraljevina obljubila 100 milijonov dolarjev pomoči Pakistanu.

Več pomoči Pakistanu je obljubila tudi Avstralija. Včeraj je napovedala 24 milijonov avstralskih dolarjev (21,6 milijona ameriških dolarjev), s čimer je potrojila doslej obljubljeno pomoč na skupno 35 milijonov avstralskih dolarjev. Milijon ameriških dolarjev pomoči je Pakistanu napovedal tudi sosednji Afganistan.

Ob poplavah v Pakistanu sta pomoč začela zbirati tudi Rdeči križ Slovenije in Slovenska Karitas. Vsi, ki želijo Pakistanu pomagati prek Rdečega križa Slovenije, lahko svoje prispevke nakažejo na TRR 03100-11111 222 96 sklic 937044 s pripisom "Pakistan". Prek Slovenske Karitas pa je pomoč mogoče nakazati na TRR 02140-0015556761 sklic 00 6211 pod namenom "Pakistan". (STA)

HRVAŠKA - Zaradi afere s Hypo banko Tožilstvo baje začelo preiskavo proti Sanaderju

ZAGREB - Hrvaško državno tožilstvo je menda sprožilo prvo preiskavo proti nekdanjemu hrvaškemu premierju Ivu Sanaderju v zvezi z njegovo domnevno vpletenostjo v afero, povezano z avstrijsko banko Hypo Group Alpe Adria, včeraj v spletni izdaji poroča zagrebški časnik Nacional. Sanader naj bi sicer pred obtožbami pobegnil v ZDA.

Hrvaško tožilstvo naj bi sprožilo preiskavo o 800.000 nekdanjih nemških mark, ki jih je Sanader menda prejel kot podkupnino od poslovnega in po pisanju tiska enega od 50 najbogatejših Hrvatov Miroslava Kutle, da bi mu uredil posojilo pri banki Hypo Alpe Adria. Zadevo so pravosodni organi preiskovali od lani, ko so zaslišali nekdanjo bližnjo sodelavko Kutle, Mileno Šenator. Po njenih navedbah obstaja več dokumentov, ki dokazujejo, da je Sanader dobil "provizijo" v višini 20 odstotkov vrednosti kredita.

Mediji so se medtem razpisali tudi, da je Sanader skupaj s svojo ženo in hčerka zapustil Hrvaško. Družina je dan po aretaciji hrvaške milijonarke in direktorice razvpitega podjetja Fimi-Medija Nevenke Jurak pristal na losangeškem mednarodnem letališču, mediji pa ugibajo, ali je Sanader pobegnil pred roko pravice.

Nekdanji hrvaški premier je po pisanju Nacionala v preteklih mesecih že veliko časa preživel v tujini, za nenadno pot v Los Angeles pa naj bi se odločil potem, ko so mu viri v policiji namignili, da bo aretirana Jurakova. Nacional še spominja, da Sanaderjeva hčera Petra v New Yorku študira igro, svojo igralsko kariero pa naj bi želela začeti prav v Hollywoodu.

Afera okrog podjetja Fimi-Medija je pred meseci razkrila, da je Jurakova po tem, ko je HDZ prevzela oblast, nezakonito dobivala donosne državne posle in tako državo oškodovala za milijone kun. (STA)

Na sojenju Karadžiću o obleganju Sarajeva

HAAG - Na Mednarodnem sodišču za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu se je po poletnem premoru včeraj nadaljevalo sojenje bivšemu voditelju bosanskih Srbov Radovanu Karadžiću. Na obravnavi so prisluhnili pričanju o obleganju Sarajeva med vojno v BiH.

Nekdanji opazovalec ZN v Sarajevu Richard Mole je povedal, da je bilo bombardiranje prestolnice BiH konec leta 1992 tako intenzivno, da jim je zmanjkalo prostora na obrazcih, na katerih so beležili napade, in so morali pisati tudi na zadnjo stran papirja.

Karadžić je včeraj od sodišča zahteval, naj zahteva od kanadske vlade, da mu zagotovi kopije dokumentov v zvezi z bombardiranjem sarajevskega trga Markale. Dokumenti vsebujejo poročila kanadskih obveščevalcev in pripadnikov mirovnih sil ZN o napadih na Markale februarja 1994 in avgusta 1995. Obtožnica haškega sodišča Karadžića bremeni, da je odgovoren za oba napada, v katerih je bilo ubitih več kot sto civilistov. Nekdanji vođa bosanskih Srbov trdi, da vojska Republike srbske ni bila odgovorna na topniško obstreljevanje, in meni, da so Bošnjaki izvedli napada, da bi izzvali posredovanje mednarodne skupnosti. O napadih na Markale naj bi konec avgusta pričal kanadski major Francis Roy Thomas, Karadžić pa gradivo zahteva, da se bo lahko pripravil na navzkrižno zaslišanje priče.

Obtožnica Karadžića bremeni genocida, zločinov proti človečnosti in vojnih zločinov, grozi pa mu dosmrtna ječa. Med največjimi zločini, ki se mu očitajo, je poboj več kot 7000 Muslimanov v Srebrenici julija 1995, pa tudi 44-mesečno obleganje Sarajeva, v katerem je bilo pobitih okoli 10.000 civilistov.

Nevihite v Španiji, požari na Portugalskem, vročina v Grčiji

MADRID - Vreme še naprej povzroča nevšečnosti po Evropi. V Španiji so v nevihtah umrli trije ljudje, portugalski gasilci se borijo z ognjenimi zublji, v Grčiji pa so včeraj namerili najvišje temperature v letošnjem letu.

V pokrajini Cordoba na jugu Španije so nevihte zahtevale tri smrtno žrtve. 36-letni moški se je utopil v kraju Bujulance, moški in ženska pa sta umrla v kraju Aguilar de la Frontera, kjer je voda odnesla več vozil.

Portugalski gasilci se medtem borijo z več velikimi požari na severu države. Ogenj, ki je ogrožal hiše v kraju Castro Daire v okrožju Viseu, je že pod nadzorom. Pod nadzorom je tudi požar, ki je cel teden divjal v narodnem parku Peneda-Geres.

Grke je včeraj pričakal najbolj vroč dan letošnjega poletja. V Atenah, osrednjem delu države in na Peloponezu so namerili celo 41 stopinj Celzija. Pristojne oblasti so prebivalce pozvale, naj se izogibajo nepotrebnemu gibanju na prostem.

Moskva kljub uspehom gasilcev še vedno v primežu smoga

MOSKVA - Prebivalci ruske prestolnice se še soočajo z dušičim smogom, čeprav je ruskim gasilcem uspelo zajeziti okoliške požare. Velik del Moskve je tako tudi včeraj prekril smog, so pa bile ravni strupenih plinov mnogo nižje kot v začetku meseca, ko je bilo v ruski prestolnici najhujše.

Območje požarov se je skrčilo za več kot 23.000 hektarjev, tako da požari sedaj pustošijo na 22.700 hektarjih površin. Na območju Moskve trenutno gori 14 požarov.

Razmere ima rusko ministrstvo za izredne razmere pod nadzorom v regijah Nižni Novgorod, Rjazan, Moskva, Sverdlovsk in v republiki Mordovija. Hudi požari, ki jih je zakrivila najhujša vročina v Rusiji v zadnjih 130 letih, so neposredno terjali 50 človeških življenj, uničenih pa je bilo več kot 2000 domov. Samo v Moskvi je bila zaradi vročine in smoga smrtnost dvakrat višja od običajne.

IRAK - Tarča napadalca je bil rekrutni center v Bagdadu

V samomorilskem napadu 59 mrtvih

Žrtve predvsem rekruti - Več kot sto ranjenih - Iraške varnostne sile vse bolj pogosta tarča napadov

Prizorišče včerajšnjega samomorilskega napada v iraški prestolnici

ANSA

BAGDAD - Iraško prestolnico Bagdad je včeraj pretresel nov samomorilski napad, ko se je napadalec razstrelil pred centrom za nabor vojakov. Pri tem je po najnovejših podatkih umrlo najmanj 59 ljudi, več kot sto pa jih je bilo ranjenih. Večina žrtev je rekrutov, vendar so med njimi tudi policisti in vojaki. Na kraj dogodka v osrednjem delu iraške prestolnice pa so že prispele reševalne ekipe.

Iraške varnostne sile so bile v zadnjih mesecih pogosto tarče napadov upornikov, medtem ko ZDA začenjajo zmanjševanje svoje prisotnosti v Iraku. Ameriška vojska, ki je leta 2003 vodila invazijo, naj bi v skladu z načrti do konca meseca zaključila večje bojne operacije v Iraku. V državi naj bi ostalo le še okoli 50.000 ameriških vojakov.

Po napovedih naj bi se ameriška vojska iz Iraka dokončno umaknila do konca leta 2011 oziroma več kot osem let po tem, ko je predhodnik ameriškega predsednika Baracka Obame, George Bush, začel vojno, ki je strmoglavila dolgoletnega diktatorja Sadama Huseina.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Risanka Riba vas gleda - Noni prihajata
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Dok.: Quark Atlante - Immagini dal Pianeta
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Estate, vmes Dnevnik
10.40 Aktualno: Verdetto finale
11.35 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
11.45 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Nan.: Don Matteo 5 (It., '05)
15.05 Nan.: Capri - La nuova serie
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
17.55 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kviz: Reazione a catena (v. P. Insegno)
20.00 23.20 Dnevnik
20.45 Šport: Nogomet - Liga prvakov Playoff, Werder Brema - Sampdoria
22.45 Šport: 90° minuto Champions
23.25 Film: Assassinio sul Tevere (det., It., '79, r. B. Corbucci, i. Bombolo)

Rai Due

6.00 Aktualno: Ricominciare
6.15 Aktualno: Cercando cercando
6.35 10.45, 13.30 Aktualno: Tg2 E...state con Costume
6.50 11.00, 13.50 Aktualno: Tg2 Zdravje 33
7.00 Risanke: Cartoon flakes
10.15 Aktualno: Cult book storie
10.30 13.00, 18.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
11.15 Variete: Giostra sul 2 (v. V. Mero-la)
12.05 Nan.: Il nostro amico Charly
14.00 21.05 Nan.: Ghost whisperer - Presenze
14.50 Nan.: Army wives
15.35 Nan.: Squadra speciale Lipsia
16.20 Nan.: The Dead Zone
17.10 Nan.: Sea patrol
17.50 Risanke
18.05 Dnevnik L.I.S. in športne vesti
19.00 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
21.05 Film: Tutta colpa dell'amore - Sweet Home Alabama (kom., ZDA, '02, r. A. Tennant, i. R. Witherspoon)
23.15 Film: K-Pax - Da un altro mondo (dram., ZDA, '01, r. I. Softley, i. K. Spacey, J. Bridges)

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.00 Dok.: La Storia siamo noi
9.00 Film: Stasera mi butto (kom., It., '67, r. E.M. Fizzarotti, i. L. Falana, G. Giannini)
10.35 Aktualno: Cominciamo bene estate
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
13.00 14.45 Aktualno: Cominciamo bene estate - Condominio Terra (v. L. Colò)
13.10 Nad.: Julia
14.00 19.30 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.20 Dnevnik in vremenska napoved
14.55 Dnevnik - L.I.S.
15.00 Variete: La tv dei ragazzi di Raitre
15.00 Nan.: M.I. High - Scuola di spie
16.00 Variete: Melevisione
16.20 Risanke
16.30 Šport: Kolesarstvo, pokal Agostoni
17.15 Nan.: Kingdom
18.00 Dok.: Geo Magazine 2010
19.00 21.05 Dnevnik
20.00 Variete: Blob
20.15 Nan.: L'ispettore Derrick
21.10 Dok.: Amore criminale
23.15 Deželni dnevnik
23.20 Nočni dnevnik in vremenska napoved
23.50 Dok.: Doc 3

Rete 4

7.10 Nan.: Balko
8.10 Nan.: T.J. Hooker
9.05 Nan.: Nikita
10.30 Nan.: Agente speciale Sue Thomas
11.30 Dnevnik in prometne informacije
12.00 Nan.: Carabinieri 2
13.05 Nan.: Distretto di polizia 2
14.05 Aktualno: Forum - Il meglio di
15.10 Nan.: Detective Monk
16.10 Nad.: Sentieri
16.55 Film: Viuuulentemente... mia (kom., It., '82, r. C. Vanzina, i. D. Abatantuono, L. Antonelli)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Renegade
21.10 Film: Io non ho paura (dram., It., '03, r. G. Salvatores, i. G. Cristiano, M. DiPiero).

21.50 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.30 Nan.: 24
1.10 Nočni dnevnik in Pregled tiska

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Dok.: South Pacific
9.10 Film: La banda Olsen e il mistero della miniera d'argento (pust., '06, i. O.M. Wolner, R. Opsahl)
10.05 Variete: Striscia la domenica - kratke vesti in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 20.00 Dnevnik in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Alisa - Segui il tuo cuore
16.00 Film: La vita di Sarah (kom., ZDA, '07, r. P.A. Kaufman, i. J. Beals, P. Outerbridge)
18.10 Film: E-mail d'amore (kom., Nem., '03, r. F. Dünnemann, i. C. Schmutzler, E. Preuss)
20.30 Variete: Striscia la domenica - Estate
21.20 Film: L'isola dei sogni (kom., Meh., '06, r. J. Bojorquez, i. J. Schaech, S. Bar)
23.30 Nan.: Dirty sexy money

Italia 1

7.00 Nan.: Beverly Hills, 90210
7.55 Risanke
9.45 Nan.: Raven
10.20 Nan.: The sleepover club
11.25 Nan.: Déjà vu
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.40 Nan.: Camera Café
14.05 Risanke: One Piece - Tutti all'arrembaggio!
14.35 Risanke: Futurama
15.00 Film: Nick e Koobar - Amici per sempre (kom., Nem., '05, r. U. Janson, i. J.J. Liefers)
15.30 22.00, 0.05 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
17.00 Nan.: Blue water high
17.30 Dok.: Capogiro
18.30 Dnevnik in športne vesti
19.30 Nan.: Tutto in famiglia
20.05 Risanke: Simpsonovi
20.30 Kviz: Mercante in fiera
21.10 Film: Colpo grosso al drago rosso (akc., ZDA, '01, r. B. Ratner, i. J. Chan)
23.05 Film: Assatanata (kom., ZDA, '01, r. D. Dugan, i. S. Zahn, J. Black).

Tele 4

7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik

Koper

8.05 Pregled tiska
9.00 0.25 Klasična glasba
9.05 Nan.: Daniel Boone
10.55 Dokumentarec o naravi
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Šport: Super Sea
13.00 Variete: Expo' Mittel School
14.05 Aktualno: ...Attualità
14.35 Aktualno: Videomotori
15.30 Aktualno: Hard Trek
17.00 Risanke
19.00 Aktualno: Rotocalco ADN Kronos
20.00 Športne vesti
20.05 Aktualno: Qui Tolmezzo
20.10 Aktualno: Dai nostri archivi
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Aktualno: Incontri al caffè de la Versiliana
23.35 Dok.: La grande storia

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus/Estate Replay
9.15 Aktualno: Omnibus Life Estate - Estate Replay, sledi Due minuti un libro
10.25 Nan.: Hardcastle & McCormick
11.30 Nan.: L'ispettore Tibbs
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Chiamata d'emergenza
14.00 Film: Agente Porter al servizio di sua maestà (voh., ZDA, '87, i. N. Beatty)
16.05 Nan.: Star Trek
18.00 Nan.: Relic Hunter
19.00 Nan.: N.Y.P.D.
20.00 Dnevnik, sledi In Onda - Rewind
21.10 Nan.: Crossing Jordan
0.00 Dok.: Delitti

Slovenija 1

6.50 Kultura
7.00 Odmevi
7.40 Parada
9.00 Risanke: Tiger Severin (pon.)
9.05 Risanke: Mojster Miha (pon.)
9.15 Kratki dok. film: Felicijino življenje se je obrnilo na glavo (pon.)
9.30 Nad.: Modro poletje (pon.)
9.50 10.05, 15.45, 18.25 Risanke
10.00 Poučna odd.: Obisk v akvariju
10.35 Nan.: Sejalci besed (pon.)
11.00 Potplatopis, 11. oddaja (pon.)
11.25 Dok. serija: Naravni parki Slovenije (pon.)
11.55 Dok. odd.: Psalmi tišine, kartuzija Žiže - Stefan in Katarina (pon.)
13.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
13.15 Nan.: Naša krajevna skupnost
13.55 Izob.-dok. serija: Družina
14.25 Alpe - Donava - Jadran (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
16.10 Pod klobukom (pon.)
17.00 Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.20 19.55 Gledamo naprej
17.30 0.15 Dok. odd.: Makalu - 30 let pozneje
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
20.05 Film: Bitka s časom
21.45 Žrebanje lota
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.10 Brez reza
1.05 Iz arhiva TVS: Tv dnevnik 18.08.1992 (pon.)

Slovenija 2

6.30 9.00, 1.40 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Fotokanal
8.05 Infokanal
12.05 z arhiva TVS: Tv dnevnik 18.08.1992
12.30 Knjiga mene briga
13.20 Glasbeni večer: Festival Seviqč Brežice (pon.)
14.50 Legende velikega in malega ekrana (pon.)
16.20 Mostovi - Hidak
16.50 Črno beli časi
17.15 Film: Kuharjeva hči (pon.)
18.45 O živalih in ljudeh - oddaja Tv Maribor
19.00 Na vrtu - oddaja Tv Maribor
19.25 Z. Damijanom
20.00 Koncert ob 90. obletnici požiga Narodnega doma v Trstu: Poti prijateljstva
21.10 Dok. feljton: Benigarjeva zapuščina v Patagoniji, dokumentarni feljton M. Machiavelli: Mandragola, posnetek predstave PDG Nova Gorica
23.20 Slovenska jazz scena

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna Tv - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Istra in...
15.00 Dok. oddaja: Viktor Parma
15.30 Biker explorer
16.00 Vsedanes - vzgoja in izobraževanje
16.30 »Q« - Trendovska oddaja
17.20 Srečanje z...
18.00 Primorski mozaik
18.35 Vremenska napoved
18.40 0.15 Primorska kronika
19.00 22.00, 0.00 Vsedanes - Tv dnevnik
19.25 Šport
19.30 Slovenski magazin
20.00 Potopisi
20.30 Potopisi 2009
21.00 Zaigramo si televizijo
22.15 Globus
22.45 Iz arhiva po vaših željah
23.30 Artevisione - Magazine

Tv Primorka

8.00 Dnevnik Tv Primorka, borzno poročilo, vremenska napoved, kultura in Videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 22.00 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Videostrani z novicami
18.00 Mavrica pogledov
18.40 Pravljica
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, vremenska napoved, kultura in Videostrani
20.30 Objektiv
21.00 Znanstveni večeri Univerze v Novi Gorici
23.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.30, 8.10, 10.10 Prva izmena; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 10.00 Poročila; 10.30 Music box; 11.00 Poletni studio D: Izzivi medijske družbe; Iz Berlina po Evropi; Napovednik; 13.20 Primorska poje; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Tretja izmena; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica: Odpri knjiga; 18.00 Carl Loewe; 19.25 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na radiu Koper; 6.45, 18.30 Kronika; 7.00 Jutranjki; 7.30 Noč in dan - OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00-12.30 Poletni dopoldan in pol; 10.00 Nagradni glasbeni vrtljak; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30-15.00 Aktualnosti; 15.30 DIO; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Prireditve; 19.00 Dnevnik; 20.00 Poletni utrip kulture; 20.30 Slovenci ob meji: Tullio Možina; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Crossroads.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.00-10.30 Calle degli orti grande; 8.05 Horoskop; 8.10 Osebnost dneva; 8.35, 17.35 Euroregione news; 8.40 Pesem tedna; 9.00, 21.30 Proza; 9.35 Dogodki v poletju; 10.33 New entry; 11.00 Odpri prostor; 11.33 Speciale mondiali di calcio; 12.15, 19.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Parole e musica; 13.33 Fegiz files; 14.35, 22.30 Move your MP3; 15.00 La biblioteca di Babele; 15.28, 19.28 Vremenska napoved in prometne informacije; 16.00-18.00 E... state freschi; 20.00-0.00 Radio Capodistria Sera; 20.00 Album Charts; 21.00 Odpri prostor - intervju; 23.00 RC Lounge Caffè; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 7.55 Iz sporedov; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 11.45 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gymnasium; 21.10 Izlivi; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 7.00 Kronika;

8.15 Dobro jutro!; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne prireditve; 9.15, 17.45 Na Val na šport; 9.35, 16.15 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00 Kje pa vas čeljev žuli; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 14.20 Obvestila; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 18.00 Express; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Odpri termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Na piedestal; 23.30 Težka kronika.

SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matejina; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Sodobna umetnost; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor - in glasba; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 Slovenski koncertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Zvočna iskanja; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-20.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 210,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, smrtne, sozolja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvo, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Družina Kalister v Trstu

V pomorski trgovini so bili akterji tudi Slovenci

Milan Pahor

2

Tudi Slovenci so znali izkoristiti pomorsko trgovino. Sami ali skupaj z družabniki so vlagali kapital v nakup ladij ali delnic pri pomorskih družbah. Zgodovinar in preučevalka slovenskega pomorstva Nadja Terčon je zabeležila vrsto primkov in imen, ki jih uvrščam ob tiste, ki sem jih že omenil: Danijel Polak (iz Trsta), Nikolaj Valušnik (uradno Walussnig), Marija, Leopold in Valentin Dolenc, Matej Gasser (iz Škofje Loke), Franc Jelovšek (iz Vrem), Anton in Peter Mašera (iz Krna), Jožef, Ivan in Emilija Miklavčič ter drugi so bili lastniki ali solastniki jadrnic in kasneje tudi parnikov. Zadnji lastnik jadrnic v Trstu je bil Slovenec, deloma poitalijanci Henri Angel Jazbec. Njegova jadrnica Beechdale (792 ton) je bila zadnja jadrnica v Trstu. Leta 1910 jo je Jazbec prodal Avstrijskemu Lloyd.

Seveda niso bili uspešni le slovenski priseljenci, temveč tudi domačini. Martelanci so stara barkovljanska rodovina. Nekdanji škedenjski župnik in poznejši kanonik stolne cerkve sv. Justa, Ivan Peter Martelanc, je našel okrog leta 1900 v cerkvenih arhivih stolne cerkve podatke, da so Martelanci živeli v Trstu že leta 1099. Ni pa mogel ugotoviti, kdaj so se naselili. Praded dveh članov tvrdke Martelanc (Ivana in Antona), Anton Martelanc je imel okoli leta 1755 krčmo v starem mestu pod jezuitsko cerkvijo. Njegov oče, tudi Anton po imenu (rojen leta 1812), je imel podjetje za nakladanje in razkladanje balasta (peška, gramoz in drobnega kamenja) na trgovske ladje, ki so brez blagovnega tovora prihajale oziroma odhajale iz tržaške luke. Pri takem delu je bilo udeleženi 45 barkovljanskih ladij, ki so imele od 10 do 12 ton nosilnosti. Omenjeno tvrdko so ustanovili leta 1887 trije Martelanci: Svetko (rojen leta 1862) ter brata Ivan (1843) in Anton (1863). Vsi trije so se pred ustanovitvijo podjetja ukvarjali s stavbarstvom. Poleg številnih manjših del je tvrdka opravila naslednja dela: poševno zidano podlago, po kateri so v ladjedelnici sv. Marka spuščali v morje parnike in bojne ladje; temelje za novo c. kr. namestniško palačo (danes prefektura) na Velikem trgu; veliko skladišče za les pod Šknedjem (imenovano fondo Martelanz, ki so ga iztrgali morju); stavbo Goethe Inštituta, idr. Tvrdka Martelanc je zgradila tudi Narodni dom v Trstu po načrtu arhitekta Maksa Fabianija.

Izmed pionirjev slovenske podjetnosti pa je ostal Tržačanom v spominu na prvem mestu veleposestnik, velepodjetnik, ladjar in mecen Janez Kalister (1806–1864), ki se je iz Slavine naselil v Trst in se iz malega, a zelo nardarjenega trgovca povzpел med vodilne tržaške bogataše in kapitaliste.

Ob Kalistrovi smrti, ki je odmevala po vsem slovenskem prostoru, so ljubljanske Kmetijske in rokodelske novice priobčile članek s Kalistrovo oporoko, ki prča o njegovi uspešnosti in podjetnosti.

Janez Kalister se je poročil s Slovenko Marijo Bole (1805–1880), s katero sta sicer dobila potomstvo, ki pa ju ni preživelo. Po njegovi smrti sta njegovo dediščino prevzela nečaka Franc Kalister in Josip Gorup. Sleđnji se je po nekaj letih preselil na Reko (Rijeka), kjer je znal spretno in podjetniško delati, da si je nabral pravo bogastvo. Bil pa je tudi mecen. Kalistri v Trstu in Gorupi na Reki so pustili vidno sled.

Člani družine Kalister in Gorup niso postali prvaki slovenskega narodnega gibanja v Trstu. Posamezne člane obeh družin dobimo v odborih slovenskih ustanov in društev v takratnem obdobju. Kalistri in Gorupi pa so se izkazali predvsem kot mecen, denarni podporniki mnogih narodnih pobud. Velikokrat so radodarno in bogato podprli posamezne pomembne iniciative. Nedvomno so bili rodoljubi in pripadniki slovenskega naroda. Vstopali pa so v ustanove in društva Slovencev v Trstu, kjer so videli možnost, da lahko pripomorejo in pomagajo. V drugi polovici 19. stoletja je prav v Trstu nastajalo slovensko meščanstvo kot prvo na Slovenskem. Kalistri in Gorupi so bili vidni predstavniki

slovenskega meščanstva. Tako posamezne člane njihove rodbine zasledimo prav v najbolj pomembnih ustanovah tržaških Slovencev, ki so jih ustanovljali v sklopu narodnega gibanja in prepore od leta 1848 dalje vse do prve svetovne vojne.

Mesto Trst je bilo v nenehni rasti. V pristanišče so prihajali vplivi iz širšega območja Evrope in iz Sredozemlja. Mesto je vsrkalo omenjene vplive in jih nato (delno) posredovalo v lastno zaledje. Trst se je širil, oplemenitil in obogatel z novimi priseljenci. Najprej je bilo mesto kot talilni lonec, v katerem se je vse premešalo in stopilo, vendar s prevlado italijanskega dela, ki je takrat predstavljal oblast. V naslednjem obdobju so nekatere skupnosti prišle do javne veljave in postale protagonisti v mestu. Tu mislim predvsem na Slovence.

Tržaški kapital, ki je imel večnaroden izvor (italijanski, nemški, judovski, grški, slovenski, srbski, hrvaški, idr.) je širil svoj gospodarski vpliv preko celotnega slovenskega narodnega ozemlja, ki je obenem predstavljalo gospodarsko zaledje mesta.

Trst se je razvil na podlagi gospodarske potrebe habsburške monarhije. Dejavnosti pristanišča, ki je bilo odprto celotnemu Sredozemlju in nato vedno bolj proti vzhodu, se je pridružila industrija, ki se je razvila ob pomorstvu in trgovini. Vse to je bila posledica ekonomskih interesov monarhije. Tako ostane Trst središče in stičišče mnogih gospodarskih interesov iz zaledja države. Prav tako iz osrčja države priteka v Trst kapital, ki se vpliva v trgovino, pomorstvo, industrijo in banke. Vse to podpira država s primerno carinsko in finančno politiko. Tako stalno naraščata gospodarska moč in sposobnost Trsta, ki dosežeta višek leta 1913.

Dunajska marčna revolucija v letu 1848 je s svojimi zahtevami in programom odmevala po Evropi. Odmev je prišel tudi v naš prostor. Nova politična klima je ustvarila pogoje za nastanek in razvoj političnega in kulturnega življenja pri tistih narodih, ki so bili do tedaj bolj v ozadju na evropski sceni. Valovalo je po Evropi, valovalo na Slovenskem, valovalo pri nas na

Pogled na polno zasedeni pomol S. Carlo (danes Audace) v začetku prejšnjega stoletja

NSK

Primorskem, v Trstu in Gorici. Prebudili so se Slovenci v Trstu, saj so bili njihovi cilji podobni onim na Dunaju, Gradcu, Celovcu, Ljubljani. V Trstu so se ob Slovincih prebudili ostali Slavjani (Slovani), ki so bili prisotni v mestu.

V Trstu je prišlo v oktobru 1848 do ustanovitve društva Slavjanski zbor. 23. oktobra 1848 so izdali posebno vabilo, imenovano Povabljenje, ki so ga natisnili v štirih jezikih: v slovenskem, hrvaškem, italijanskem in nemškem. Na takih temeljih in izhodiščih je slonel začetek narodnega preporeda v mestu, ki je nato dosegel višek v začetku 20. stoletja z do-

graditvijo Narodnega doma. Slavjansko društvo, tako se je kmalu preimenoval Slavjanski zbor, je združevalo Slovence in Slovane v Trstu. Opravilo je pomembno politično, narodno in kulturno vlogo. Izdajali so mesečnik z imenom Slavjanski rodoljub, od marca do avgusta 1849 je izšlo 6 števil. V letu 1850 je izšlo 6 števil časopisa Jadranski Slavjan, ki je nasledil prejšnje glasilo.

Kasnejši absolutizem v habsburški monarhiji je zadušil pridobitve revolucionarnega leta 1848. Počakati je bilo treba na odjugo, ustavno dobo, ko je bila 29. januarja 1861 ustanovljena Slavjanska (narodna) čitalnica, ena prvih na celotnem slovenskem narodnem ozemlju. Delovala je v samem mestnem središču. Čitalnica je opravljala pomembno vlogo kot središče družabnega in kulturnega življenja meščanstva slovenskega in slovanskega rodu. Nastajalo je slovensko meščanstvo v mestu ob morju. Do ustanovitve Političnega društva Edinost je Slavjanska čitalnica opravljala pomembno narodno in politično vlogo.

Na priporočilo in spodbudo člana čitalnice Josipa Godine-Vrdelskega je kasneje prišlo do ustanovitve vrste predmestnih in okoliških čitalnic. Od sredine leta 1868 do sredine leta 1870 so bile ustanovljene čitalnice v krajih: Rojan, Barkovlje, Opčine, Sv. Ivan, Rocol, Škedenj, Kolonja, Boljunc, Nabrežina.

Dne 12. novembra 1874 je c. kr. namestništvo v Trstu odobrilo pravila Političnega društva Edinost. Tako se je začela pot organizacije, ki je bila temeljnega pomena za Slovence v Trstu in okolici, kasneje pa še na celotnem Primorskem in v Istri (za Hrvate in Slovence). Delovanje organizacije se je nasilno zaključilo leta 1928 s prepovedjo s strani italijanskih fašističnih oblasti.

Dne 8. januarja 1876 je začelo društvo izdajati istoimenski list Edinost, ki je leta 1888 postal tednik in leta 1898 dnevnik. Časopis je delil usodo društva, saj je bil prav tako nasilno ukinjen septembra 1928.

Poleg čitalnic so pomembno vlogo prebujanja narodne zavesti opravili tabori, ljudski shodi na prostem. Eden izmed teh je bil pri nas, v Dolini pri Trstu in sicer 27. oktobra 1878, ko se je na shodu zbralo od 8 do 10.000 oseb. Prireditelj dolinskega tabora je bilo Politično društvo Edinost. Omenjeno društvo je delovalo kot motor, ki je spravljal v pogon celo vrsto dodatnih pobud, ki so se vrstile po tekočem traku, saj so bile razmere takrat dovolj ugodne.

Barvna razglednica s tremi posnetki in slovenskim napisom

Se nadaljuje

NAŠ POGOVOR - Trener Triestine Ivo Iaconi

»Najprej miren obstanek, favoriti so lanski A-ligaši«

»Smo mlada in neizkušena ekipa, ki lahko preseneti« - Že v nedeljo proti Albinoleffeju

Od nedelje bo šlo zares. Začenja se namreč prvenstvo B-lige, v katerem Triestina nastopa neprekinjeno že devet sezon. Na tržaškem Roccu (začetek ob 20.45) bo gostoval Albinoleffe, ki ga vodi izkušeni trener Emiliano Mondonico. Letošnji začetek sezone je vsekakor poseben, neobičajen. Predvsem zato, ker je bila ekipa tržaškega kluba vključena v drugoligaško konkurenco šele po stečaju Ancone.

Novi Triestinin trener Ivo Iaconi, ki je nazadnje vodil Reggino v B-ligi, je bil - kot nam je povedal pred včerajšnjim treningom na Opčinah - psihološko pripravljen tako za B-ligo kot za prvenstvo 1. divizije.

»Vsi smo srčno upali, da bomo igrali v B-ligi in še dobro, da so nas vključili v to prvenstvo. Kljub temu pa sem fantom stalno ponavljal, da bo treba dati vse od sebe, tako v B-ligi kot nekdanji C1. Obe prvenstvi sta zahtevni. Prvenstvo 1. divizije pa bi bilo za klub iz finančnega vidika prava katastrofa.«

Zdaj bo treba dokazati, da je lahko Triestina konkurenčna v B-ligi.

To sem igralcem povedal takoj, ko so nam sporočili, da so nas tudi uradno vključili v B-ligo. Začetek prav gotovo ne bo lahek, saj doslej nismo bili zelo aktivni na kupoprodajni borzi. Slednja bo odprta do 31. avgusta in skušali bomo najeti še kakega kvalitetnega igralca. Od Parme je prišel k nam solidni Francesco Lunardini, ki je dovolj izkušen igralec za B-ligo.

Že v nedeljo vas čaka pravi preizkusni izpit.

Albinoleffe je dobra ekipa. Prepričan sem, da se bo klub iz Lombardije letos boril za zgornji del lestvice. Trener Mondonico, ki je moj veliki prijatelj, je stari maček in vse njegove ekipe vsakič izpolnijo vsa pričakovanja. Igrati bo treba zelo zbrano.

Hibe in vrline letošnje Triestine.

Ekipa je mlada in potemtakem nima veliko izkušenj. Imamo pa kar

Trener Triestine Ivo Iaconi (letnik 1956), doma iz Terama

KROMA

nekaj zelo kvalitetnih fantov, ki morajo še dozoreti.

Katere vrzeli bi morali še zapolniti?

Iščemo še enega vratarja in še enega levega bočnega igralca.

Kdo bodo letošnji favoriti za napredovanje v A-ligo?

V prvi vrsti vse tiste ekipe, ki so v lanski sezoni izpadle iz A-lige, Siena, Livorno, Atalanta pa tudi Torino. Vsekakor je zelo težko karkoli napovedati, saj je B-liga zelo dolgo in izeučeno prvenstvo.

Kdo bi lahko presenetil?

Upam, da bomo mi presenečeneje.

Glavni cilj Triestine je ...

Najprej miren obstanek v ligi. Ne smemo pozabiti, da je Triestina lani izpadla iz lige in so nas šele poleti znova vključili v to prvenstvo. Ostati moramo trdno priklenjeni z nogami pri tleh. To se zavedava tako jaz kot predsednik Stefano Fantinel. Upam, da so tudi naši navijači na isti valovni dolžini.

NOVOSTI - Triestina naj bi najela vratarja Alexa Calderonija ali Vlado Avramova. Od Udineseja pa je prišel na posodo zvezni igralec Jose Ricardo Villar, ki pa bo bržkone tržaški klub posodil Comu.

Jan Grgič

A-LIGA - Udinese Denis tudi uradno v Vidmu

VIDEM - Argentinski napadalec German Denis, ki je pretekli dve sezoni igral pri Napoliju, je od včeraj uradno nogometnaš Udineseja.

Igralec Napolija Nicolas Amodio pa bo v naslednji sezoni igral pri Portogruaru v B-ligi.

Anelki 18 tekem kazni!

PARIZ - Francoska nogometna zveza je ostro kaznovala svoje igralce, ki so bili na svetovnem prvenstvu v Južnoafriški republiki udeleženi pri bojkotu treninga v znak protesta proti izključitvi Nicolasa Anelke iz reprezentance. Najhuje jo je odnesel prav Nicolas Anelka, ki je dobil 18 tekem prepovedi nastopa v francoskem nacionalnem dresu. Na petih tekmah ne bo smel igrati Patrice Evra, na treh Franck Ribery, na eni Jeremy Toulalan, brez kazni pa jo je odnesel Eric Abidal.

Francoska nogometna zveza je zaslila le pet omenjenih igralcev, čeprav jih je v bojkotu sodelovalo vseh 23. Ostali so bili že po svetovnem prvenstvu kaznovani z eno tekmo prepovedi nastopa, hkrati pa so ostali tudi brez nagrad za uvrstitev na SP.

Na zaslišanje so prišli le Evra, Abidal in Toulalan, saj Francka Riberyja njegovi delodajalci na Bavarskem niso spustili v Pariz, medtem ko je Nicolas Anelka na zaslišanje poslal svojega odvetnika.

KOŠARKA

»Azzurri« po zmagi v Izraelu lahko še upajo

TEL AVIV - Italijanska košarkarska reprezentanca je v včerajšnjem krogu kvalifikacij za evropsko prvenstvo 2011 v gosteh premagala Izrael (76:81). Največ točk sta za »azzurri« zbrala Bargnani (26) in Belinelli (14). Pri Izraelcih je Casspi dal 20 točk. Za Italijo je to druga zmaga v kvalifikacijah. Na prvi tekmi v Italiji so »azzurri« izgubili za 8 točk.

ZENSKO - Kvalifikacije za EP: Hrvaška - Italija 74:63

TURNIR AKROPOLIS - Košarkarji Slovenije so v prvi tekmi turnirja Akropolis v Atenah izgubili s Srbijo z 81:82 (27:21, 51:38, 65:61). Najboljši posameznik pri Sloveniji je bil Goran Dragič s 27 točkami, po enajst pa sta jih dala Boštjan Nachbar in Primož Brezec, ki je v zadnji sekundi zgrešil polaganje za zmago. Slovenija se bo v Atenah pomerila še z Grčijo (danes, 20.45) in Kanado (jutri, 18.00).

FIBA NE DOVOLI - Turška košarkarska zveza je na Mednarodno košarkarsko zvezo (Fiba) poslala vprašanje, ali je možno, da nekdanji slovenski reprezentant Emir Predžić zaigra v dresu turške reprezentance pod vodstvom Boše Tanjevića. Dobila pa je negativen odgovor, saj Fiba »prestopa«, tudi če bi Košarkarska zveza Slovenije Predžiću omogočila igranje za drugo državo, ne bo dovolila, ker je košarkar za Slovenijo že nastopil na uradnem tekmovalju.

RICCO - Italijanski kolesar Riccardo Ricco bo prestopil k nizozemski ekipi Vacansoleil, čeprav je napovedal, da je namenjen k Quik Step. Z nizozemsko ekipo je podpisal dveletno pogodbo.

PO BENELUKSU - S 5,2 kilometrskim prologom se je na Nizozemskem začela kolesarska dirka po državah Beneluxa. Tehnično zahtevno in spolzko progno je najhitreje prevozil Kanadčan Svein Tuft, ki je tako dosegel svojo prvo zmago na Pro-Touru. Simon Špilak (Lampre) je osvojil 87. mesto z 28 sekundami zaostanka, Borut Božič (Vacansoleil) pa je bil 138. (+ 0:43).

HEIDFELD »PROST« - Moštvo formule 1 Mercedes je prekinilo pogodbo s tretjim pilotom Nickom Heidfeldom, ki tačas pri Pirelliju nadzoruje tehnologijo in razvoj novih pnevmatik. Italijanski proizvajalec pnevmatik je zdaj glavni dobavitelj moštva formula 1.

TRAPPATONI - Italijanskega nogometnega strokovnjaka Giovannija Trapattonija, sicer irskega selektorja, so včeraj odpustili iz bolnišnice. Njegovo vlogo je začasno prevzel pomočnik Marco Tardelli.

PLAVANJE - Zahteva WADA

Tudi za plavalce krvni dopinški testi!

Svetovna protidopinška agencija (WADA) po poročanju nemške državne televizije ARD zahteva, da se v plavanju uvedejo tudi krvni dopinški testi. Kot so povedali pri WADA, na zadnjem svetovnem prvenstvu v Rimu in tudi na v nedeljo končanem evropskem prvenstvu v Budimpešti, dopinški kontrolorji niso jemali krvnih vzorcev, zato bo treba to spremeniti. »Zelo smo razočarani. Mislimo, da plavalne organizacije krvni doping in teste obravnavajo bolj resno. Pogovoriti se moramo, ali bomo sprejeli sklep, da bo v bodoče obvezen tudi odvzem krvi na dopinških kontrolah,« je povedal generalni direktor WADA David Howman.

Kot je poročala ARD, je Evropska plavalna zveza (LEN) izvajala teste, s katerimi išče zlorabo prepovedanega krvnega dopinga EPO le v primeru rekordov, ki pa so po prehodu na počasnejše tekstilne kopalke zelo redki, na EP denimo je bil dosežen le eden. »Mor-

da bi bilo res dobro, da izvedemo tudi nekaj krvnih testov. Pogledali bomo, kaj lahko spremenimo,« je potrebo po krvnih testih poudaril tudi predsednik LEN Luksemburčan Nory Krütchen.

Plavalni šport pa je še toliko bolj na udaru po zadnji odločitvi Mednarodne plavalne zveze (FINA), ki je Špancu Rafaelu Munozu dovolila nastop na EP, čeprav se kar trikrat ni odzval na nenapovedano dopinški kontrolo. FINA je upoštevala razlago španskega zdravnika, da je bil Munoz pri eni od kontrol v »izrednem psihičnem stanju«.

Odločitev FINA je seveda razburila številne športnike, ki razumejo izjemo ene odsotnosti na nenapovedani dopinški kontroli, obenem pa so zahtevali, da se postavijo jasne meje, ki bodo enake za vse. »Po treh zamujenih kontrolah bi morali izreči vsaj začasn suspend,« je menil nemški plavalni zvezdnik Paul Biedermann. (STA)

ROKOMET - Cimos Koper pred sezono

Nikogar se ne bojimo

Tako pravi trener Fredi Radojkovič - Cilji so visoki, v Sloveniji in v Evropi - Glavnina igralcev ista kot lani

KOPER - Slovenski rokometni prvoligaš Cimos Koper je v začetku tedna predstavil tekmovalne in druge cilje, ki si jih je zastavil v prihajajoči sezoni, obenem pa javnosti tudi uradno predstavil vse okrepitve, ki jih je pripeljal v letošnji sezoni. Direktor kluba Aleš Koršič ocenjuje, da v ekipo ni bilo treba veliko posegati, zato je glavnina igralcev istih kot lani. »Če lani nismo imeli dovolj športne sreče ali pa hrabrosti, da bi zmagali tudi že dobljene tekme, potem verjamem, da letos temu ne bo tako. Ekipa je homogena, fantje se dobro poznajo med seboj in naloge so letos jasno razdeljene. Verjamem, da se vsi igralci zavedajo svoje odgovornosti in priložnosti, da se dokažejo v državnem prvenstvu in tudi v mednarodnem tekmovalju pokalu challenge. Kar pa se tiče naše rokometne šole, nas veseli, da imamo vsako leto najmanj dve selekciji med najboljšimi štirimi v državi. To je edina prava pot za našo dolgoročno prihodnost in glede na to, da je veli-

Fredi Radojkovič

KROMA

ko naših mladih igralcev v državnih selekcijah, nas prihodnosti ni strah. Prihajajoča sezona bo tako še ena, v kateri bo klub rasel tako tekmovalno kot tudi organizacijsko,« je dejal Koršič.

Člansko vrsto Cimos pa so po lanski sezoni zapustili David Špiler, Rok Praznik, Nejc Poklar, Goran Gorenac in Balasz Laluska, z aktivnim igranjem rokometna pa je

prenehal Rok Rapotec. Zvestobo rumeno-modrim pa so obljubili Sebastian Skube, Milorad Krivokapić in Vladimir Osmajić.

Trener Fredi Radojkovič je prepričan, da bo ta ekipa konkurenčna v državnem prvenstvu in da se bo do konca borila za državni naslov. »Mi se z okrepitvami v drugih klubih ne ukvarjamo. Zanima nas predvsem naša igra v obrambi in letos bomo skušali popraviti napake in pomanjkljivosti, ki so se nam dogajale lani. Zato bomo dodali nekaj novih obrambnih postavitev, saj nam dobra obramba omogoča lažje doseganje golov iz protinapadov. V pokalu Slovenije je cilj priti na finalni turnir, ker bo veliko odvisno od žreba, a poudarjam, da se nikogar ne bojimo. Pokal challenge nam ponuja priložnost, da se uveljavimo tudi v Evropi. Igrali bomo od kroga do kroga in če se pokaže priložnost, bomo naredili vse, da to mednarodno lovoriko prinesemo v klubsko vitrine,« je dejal koprski strateg.

KOŠARKA - Prvi trening Jadrana v openski Polisportivi

Vatovec: »Vsi moramo veslati v isto smer«

Tudi predsednik Sossi poudarja pomembnost homogenosti skupine - Pri Jadranu tudi Peter Lisjak

»Verjamemo v vas in veseli smo, da ste tu,« so se glasile uvodne besede predsednika Jadrana Adriana Sossija, ki je včeraj pozdravil prisotne igralce na prvem treningu v novi sezoni. V openski Polisportivi se je zbralo 13 košarkarjev, novi trener Walter Vatovec in pomožni trener Eriberito Dellisanti. Igralcem članske ekipe, ki bo igrala v državni C-ligi, so se na treningu pridružili še mladinci, ki bodo nastopali v prvenstvu U19 in bodo med sezono trenirali s člani. Zaradi službenih obveznosti je bil odsoten Lucio Tomasini, ki je letos prestopil k združenji ekipi, na prvem treningu pa prav tako ni bilo Petra Lisjaka, ki bo od Kontovela prestopil v člansko ekipo Jadrana.

Željo po homogenosti ekipe, v kateri bi vsi igrali za enega in eden za vse, sta izrazila predsednik Sossi in trener Walter Vatovec, ki je pred treningom nagovoril igralce: »Vsi moramo veslati v isto smer. Pričakujem obenem kvalitetno delo z rednim zahajanjem na treninge.« Vatovec je predstavil tudi program treningov: Jadran bo do začetka prvenstva treniral v telovadnici od ponedeljka do četrta, ob petkih in sobotah (razen prvi teden) pa bodo nastopali na turnirjih ali igrali prijateljske tekme. Vadbo košarkarskih elementov bo dopolnjevala tudi kondicijska priprava. V uvodnem nagovoru je Vatovec, ki se po enajstih sezonah vrača na klopi Jadrana, povedal, da želi povrniti združeni ekipi nekdanji ugled, to pa bo možno le z rezultati, skratka, z zmagami. Napovedal je še, da bo pred prvenstvom jasna tudi hierarhična razporeditev vlog igralcev: »Slednja pa seveda ne bo veljala stalno, ampak se bo lahko med sezono tudi spremenila.«

Na prvem treningu sta bila prisotna tudi trenerja Mario Gerjevič in Andrej Vremec, ki dopolnjujeta trenerski kader projekta Jadran, ter drugi odborniki.

JADRAN 2010/11: Dean Oberdan (letnik '72), Peter Franco (77), Christian Slavec (79), Matteo Marusič (83), Malalan Saša (89), Borut Ban (92), Ivan Bernetič (92), Luca Dellisanti (93), Tadjan Škerl (92), Stefano Floridan (93); in ostali mladinci: Riccardo Longo (93), Maurizio Sorice (92), Luka Sacher (93), Jan Zaccaria (92).

Na prvem treningu so bili prisotni igralci Oberdan, Franco, Slavec, Marusič, Malalan, Ban, Škerl, Delisanti, Bernetič, Sorice, Floridan, Longo in Zaccaria. Odsotna sta bila Tomasini in Lisjak

KROMA

BALINANJE - Zamejsko prvenstvo Le Nabrežina je dokončno odpisana

Danes zadnji krog rednega dela - Na Padričah Gaja-Kras (18.00)

Redni del zamejskega prvenstva se bliža h koncu. Danes bodo igrali še zadnji krog. Kar 5 ekip ima še možnost, da se s pomočjo žreba prebije med prvo četverico. Od 9 nastopajočih ekip je le Nabrežina dokončno odpisana. Če v zadnjem kolu ne bo prišlo do velikih presenečenj, ima Kras največ možnosti, saj poleg Gaje in Maka na stezah trenutno še ni utrpel poraza. Danes pa se mora s Padrič vrniti s točko, v nasprotnem primeru utegne štiri ali celo pet ekip opraviti žreb za mesto v polfinalu.

Kot smo že večkrat ugotavljali, je skupina B daleč najkvalitetnejša in izenačena. V dosedanjih 5 srečanjih so se kar 4 zaključila z remi-

jem. Tudi obračun zadnjega kola med Poletom in Gajo (Openci letos igrajo na Padričah) se je zaključil z delitvijo točk. Gostje so sicer že vodili s 4:0, v obeh klasičnih disciplinah pa so bili boljši Openci. V preostalih dveh srečanjih je Zarja z gladko zmago proti Kraškemu domu (8:0) izborila prvi par točk na lestvici. Prvič se s celotnim izkupičkom vrača domov tudi Primorje, ki je s 6:2 premagalo Nabrežino.

Izidi, skupina A: Nabrežina-Primorje 6:2, lestvica: Mak 6, Primorje 3 in Nabrežina 1. **Skupina B:** Polet-Gaja 4:4, lestvica: Gaja 4, Kras in Polet 3. **Skupina C:** Zarja-K.dom 8:0, lestvica: Sokol 6, Zarja 3 in K.dom 1. (Z.S.)

NOGOMET - Državni mladinci

Krasovi mladinci pred težko nalogo

Krasovi državni mladinci na pripravah v Repnu

Priprave na novo sezono so že začeli tudi mladinci repenskega Krasa, ki bodo letos igrali v zahtevnem državnem prvenstvu mladincev. Ekipo bo tudi letos vodil koprski trener Marino Kragelj, pomagal pa mu bo Valter Ridolfi, lanski pomožni trener Vesnine članske ekipe. Seznam igralcev, ki bodo igrali v državnem prvenstvu, še ni popoln.

Prvenstvo, začelo se bo 18. septembra, je namreč zahtevno in tudi gostovanja so dolga. Ob sobotah se bo igralo tudi v Venetu. Igrali bodo tudi proti mladincem Trevisa in Venezie. Marino Kragelj bo tako izbral najbolj motivirane, ostali pa se bodo pridružili deželni mladincem Vesne. Seznam torej ni popoln.

Državni mladinci Krasa:

Vratarji: Andrea Dovier (letnik 1990), Giovanni Minut (95), Gianluca Zetto (93), Andrea Paulich (93); **obramba:** Lorenzo Bucovaz (91), Niko Jevnikar (91), Edoardo Moroso (92), Jacopo Latin (91), Luca Paravan (91), Christian Segulin (92), Denis Tiziani (90), Iztok Zeriali (92); **sredina:** Luca Carli (93), Daniel Hoffer (93), Marco Casano (92), Andrea D' Agnolo (93), Dejan Drago-savljevič (92), Danilo Jankovič (92), Martin Jarc (92), Luca Menichini (92), Nicola Milos (92), Miha Pečar (92), Dean Zuccolo (93); **napad:** Nicolò D'Alieso (92), Luca Christian Davanzo (92), Steven Fronza (92), Gabriel Marino, Jar Martini (91), Manuel Nardini (92), Federico Orlando (90), Luigi Visca (94).

Trener: Marino Kragelj, **pomožni trener:** Valter Ridolfi.

NOGOMET - Promocijska liga

Ambiciozna Juventina

V petek že na turnirju Brienza v Tržiču - V državnem pokalu proti Pro Gorizii - B. Pavo: Za zgornji del lestvice

Obvestila

ŠPORTNA ŠOLA POLET/KONTOVEL obvešča, da bodo košarkarji letnika 1999 trenirali danes, 18. 8. v Prosvetnem domu na Opčinah 18.00-19.30, jutri, 19. 8. in petek 20. 8. na igrišču na Kontovelu, 18.00-19.30. Od nedelje, 22. 8., do sobote, 28. 8., so na sporedu enotedenske priprave v Postojni. Od ponedeljka, 30. 8. do petka, 10. 9.: ponedeljek, sredo, petek, Prosvetni dom na Opčinah, 17.30-19.00; torek, četrtek, igrišče na Kontovelu, 17.30-19.00. Letniki 2000/01: od ponedeljka, 30. 8. do petka, 10. 9.: ponedeljek, sredo, petek, Prosvetni dom na Opčinah, 16.30-17.30; torek, četrtek, igrišče na Kontovelu, 16.30-17.30. Info: marinandrej@alice.it ali 338-5889958 Andrej Vremec.

ŠD VESNA - mladinski sektor, vabi dečke in deklice, ki so rojeni od leta 2000 do 2005 (dopolnjenih 5 let starosti), da se pridružijo naši nogometni šoli. Za vse informacije pokličite na 040220871 ali na 3293515480. Treningi se bodo začeli 1. septembra.

AKŠD VIPAVA v sodelovanju z ZSSDI-jem organizira na sedežu društva na Peči kotalkarski kamp za otroke od 5. do 11. leta starosti med 30. avgustom in 3. septembrom; informacije in prijave po tel. 333-9353134 ali 0481-33029 (Elena).

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR bo priredilo na Stadionu 1. Maja, poletni športni teden. Potekal bo od 23. do 27. avgusta. Pobuda je namenjena otrokom od 6. do 13. leta starosti. Kontakti, informacije in vpisovanje na: 338-3764446 ali po mailu: sport.bor@gmail.com.

Nogometaši Juventine s trenerjem Giannijem Tomizzo v Štandrežu

BUMBACA

Štandreška Juventina, ki je s pripravami na novo sezono začela v ponedeljek, ima v letošnjem prvenstvu promocijske lige (skupina B) ambiciozne načrte. »Ekipo smo precej okrepili in nekateri igralci so kar izkušeni. Lepo bi bilo, da bi se tudi v letošnji sezoni borili za mesta v zgornjem delu lestvice. Nekako za play-off ali pa mogoče tudi za kaj več,« je bolj srmežljivo napovedal podpredsednik štandreškega društva Bruno Pavo in dodal: »Ekipa je popolna. Mogoče bomo najeli še kakega izkušenega igralca. Ni pa nujno.«

Pod taktirko potrjenega trenerja Giannija Tomizza v Štandrežu trenira enaindvajset nogometašev. Prvi teden

treningov bo minil v znamenju kondicije in teka. Že v petek pa bo ekipa štandreškega društva nastopila na turnirju v spomin na Francesca Brienza v Tržiču. Tomizzovi varovanci bodo ob 20.30 igrali proti Staranzanu in Pierisu (finale bo 25. avgusta). 29. avgusta pa bo na vrsti že prvi krog državnega amaterskega pokala. Juventina bo najprej na domačem igrišču gostila Pro Gorizio, nato pa (v sredo, 1. septembra) proti novoustanovljeni ISM Gradisca. V zadnjem pokalnem krogu (4.9.) pa bo Juventina igrala v gosteh proti Virtusu Corno. (jng)

DANES - Prijateljska tekma, 20.00 v Križu: Vesna - Hit Gorica.

JUVENTINA 2010/11

VRATARJA: Giulio Furios (letnik 1981), Diego Mainardis (75).

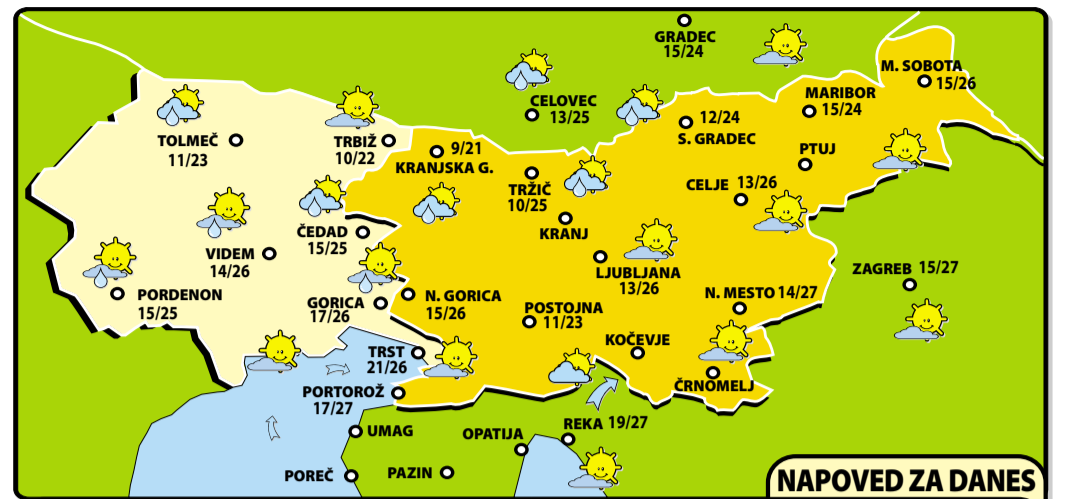
BRANILCI: Massimo Masotti (81), Eric Iansig (91), Manuel Morsut (84), Lorenzo Sellan (73).

SREDINA: Mario Pantuso (86), Luca Favero (80), Nejc Radovac (82), Nicola Tragoni (73), Federico Picech (93), Alessio Giannotta (87), Mattia Petriccione (92), Davide Rosolen (91).

NAPAD: Giovanni Catanzaro (88), Stefano Stabile (88), Stefano Secli (81), Alan Cadez (90), Manuel Peteani (86), Alesio Colella (92), Denis Cammarata (91).

TRENER: Gianni Tomizza. **POMOŽNI TRENER:** Silberto Saveri. **TRENER VRATARJEV:** Chicco De Sabo. **MASER:** Max Franco.

Na obali bo prevladovalo spremenljivo vreme s daljšimi sončnimi obdobji. Po nižini bo spremenljivo z možnimi krajevnimi plohami. V hribih bo prevladovalo oblačno vreme s krajevnimi plohami. Na Trbiškem bo verjetneje lepše vreme s spremenljivo oblačnostjo.

Zjutraj bo povečini jasno, čez dan pa bo več oblačnosti. Predvsem v severozahodni Sloveniji bodo nastale posamezne plohe. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, ob morju okoli 16, najvišje dnevne od 21 do 27 stopinj C.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Danes bodo od jugozahoda k nam dotekali vlažni vetrovi, v petek pa nas bo dosegla atlantska fronta. V soboto bo dotekal bolj toplel in suh zrak.

Nad južno in delom srednje ter zahodne Evrope je šibko območje visokega zračnega pritiska. Z jugozahodnim vetrom doteka k nam postopno malo toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.09 in zahaja ob 20.08
Dolžina dneva 13.59

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 16.17 in zahaja ob 0.47

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.51 najnižje -38 cm, ob 7.59 najvišje 16 cm, ob 13.39 najnižje 0 cm, ob 19.19 najvišje 31 cm.
Jutri: ob 2.36 najnižje -48 cm, ob 8.32 najvišje 26 cm, ob 14.42 najnižje -5 cm, ob 20.14 najvišje 35 cm.

BIOPROGNOZA
Danes vreme večini ljudi ne bo povzročalo težav, le najbolj občutljivi bodo občasno imeli manjše vremensko pogojene težave, ki bodo pogostejše v severni polovici države.

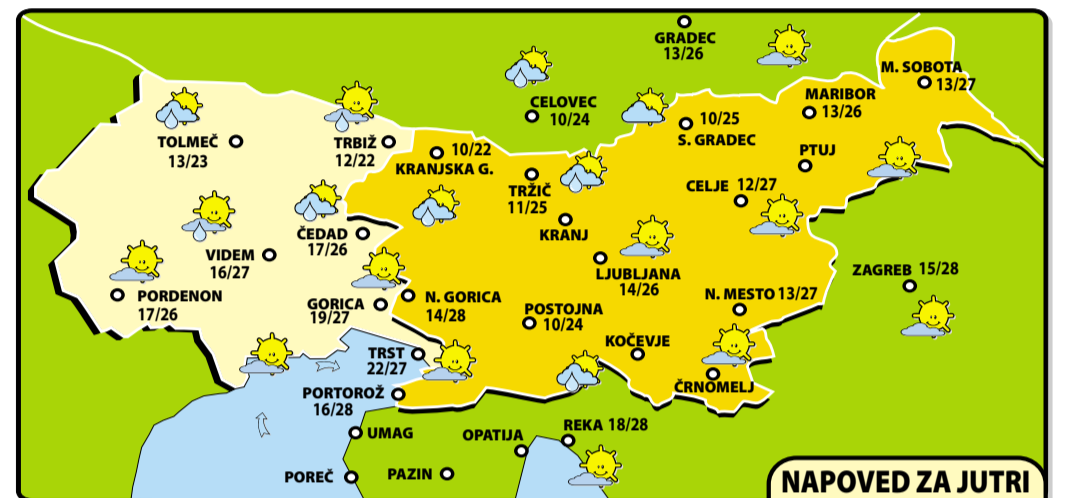
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 24,6 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 2	1000 m	 10
1000 m	 18	2500 m	 7
1500 m	 13	2864 m	 5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7 in v gorah 8.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Ob morju bo zmerno oblačno ali spremenljivo, po nižini pa spremenljivo. Tu se bo lahko pojavljala kakšna kratkotrajna padavina. V hribih bo spremenljivo do oblačno vreme z možnimi kratkotrajnimi krajevnimi padavinami.

Jutri in v petek bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo, popoldne bodo nastale plohe.

NEMČIJA - Sodijo ji, ker je eden od partnerjev zbolel za aidsom Z virusom hiv okužena pop pevka priznala nezaščitene spolne odnose

Pevka Nadja Benaissa, članica nemške dekliske pop skupine No Angels s svojim odvetnikom Oliverjem Wallaschem na sodišču v Darmstadtu

DARMSTADT - Članica priljubljene nemške pop skupine No Angels Nadja Benaissa je na sodišču priznala, da je imela nezaščitene spolne odnose, čeprav je vedela, da je okužena z virusom hiv. "Resnično mi je žal," je v solzah izjavila pevka in poudarila, da tega ni hotela storiti. Benaissova naj bi imela med letoma 2000 in 2004 pet nezaščitene spolnih odnosov s tremi različnimi partnerji, ki jim za svojo okužbo z virusom hiv ni povedala. Pri enem izmed njih so kasneje potrdili okužbo s smrtonosnim virusom, povzročiteljem aidsa. Pevka je tako obtožena povzročitve hude telesne poškodbe in štirih poskusov povzročitve hude telesne poškodbe.

28-letnica je bila zaradi svojega ravnanja aretirana aprila lani, tik pred načrtovanim solo nastopom v nekem frankfurtskem klubu, nakar je deset dni preživela v priporu, saj je preiskovalni sodnik ocenil, da obstaja nevarnost ponovitve kaznivih dejanj. Nadja Benaissa, hči maroškega očeta ter matere z nemškimi in romskimi koreninami, je na sodišču poudarila, da je v času dejanja popolnoma "izgubila nadzor" nad življenjem, saj jo je uspeh skupine No Angels popolnoma prevzel.

No Angels velja za najuspešnejšo žensko glasbeno zasedbo v Nemčiji. Od ustanovitve skupine leta 2000 do njenega razpada leta 2003 so se njeni albumi prodali v petih milijonih primerkov. Leta 2007 se je skupina znova zbrala in naslednje leto nastopila na evroviziji, kjer je zasedla zadnje, 23. mesto.

Benaissova ima hčer, rojeno leta 1999. Od leta 1999 naj bi tudi vedela, da je okužena z virusom hiv. (STA)

FACEBOOK Izraelska vojakinja na spletu s slikami vklenjenih Palestincev

JERUZALEM - Nekdanja izraelska vojakinja je z objavami spornih fotografij na socialnem omrežju Facebook, na katerih se pojavlja ob vklenjenih Palestincih z zavezanimi očmi, izzvala nemalo kritik. Vendar Eden Abargil vse to preseneča in se celo sprašuje, kaj je sploh narobe in je za izraelski vojaški radio dejala, da na fotografijah ni videti nobenega nasilja. Abargilova je sporne fotografije objavila na svojem profilu Facebooka. Prikazujejo jo ob treh vklenjenih zapornikih z zavezanimi očmi z opisom: "Vojska, najboljši čas mojega življenja." Izraelska vojska je vedenje 20-letne nekdanje vojakinje že obsodila in ga označila za sramotnega.

Fotografije so sprožile negativne odzive aktivistov za človekove pravice. "To odraža vedenje, ki je postalo pravilo in obravnava Palestince kot predmete in ne kot človeška bitja," je poudaril vodja izraelskega odbora proti mučenju Jišaj Menučin.

BRUSELJ - Evropska unija Cvetlična preproga v čast belgijskega predsedovanja

BRUSELJ - Središče Bruslja je minuli konec tedna krasila cvetlična preproga, na kateri je bil med drugim upodobljen logotip belgijskega predsedstva Evropske unije. Umetnino iz 650.000 begonij in dalij na bruseljskem trgu Grand place si je po navedbah bruseljskega spletnega biltena EUobserver od petka do nedelje ogledalo več kot 100.000 ljudi.

Osrednji bruseljski trg v preprogo

iz cvetja sicer odenejo vsaki dve leti, motiv pa je vsakič posvečen drugi temi. V skladu s pričakovanji je bilo tokrat v ospredju šestmesečno belgijsko predsedovanje EU, ki ga je država prevzela 1. julija. V sredini cvetlične preproge je bil tako logotip belgijskega predsedstva, v vogalih pa sta bila upodobljena dva simbola Bruslja: zavetnik mesta sveti Mihael, ki ubija zmaja, in grb bruseljske regije z rumeno lilijo na modri podlagi.